

projecteeducatiuataró

Tots els habitants d'una ciutat han de poder gaudir, en condicions de llibertat i igualtat, dels mitjans i oportunitats de formació, d'esbarjo i desenvolupament personal que la ciutat els ofereix...

Carta de Ciutats Educadores
Barcelona 1990

Certament amb el document que teniu a les mans culminem el treball de molts mesos i moltes persones, alhora que encetem una nova fase del Projecte Educatiu de Mataró: la traducció en projectes concrets de les propostes que conté i de la seva posterior realització pràctica.

Amb aquest Projecte Educatiu volem reafirmar el compromís de Mataró amb l'educació. Un compromís que ve de lluny i que s'ha traduït en la possibilitat de disposar per a la ciutat d'un continu educatiu que abasta des dels més petits als més grans. Però seria parcial només parlar dels serveis que en matèria d'educació es presten a la ciutat. Cal manifestar que l'educació en majúscules la realitzem tots plegats, individualment o col·lectiva, en els diferents actes de la vida quotidiana. Aquesta visió ampla del terme educació és el que hem volgut reflectir en aquest Projecte Educatiu de Mataró, de la mateixa manera que ho vam voler fer quan ens vam adherir a la Carta de ciutats educadores o amb la nostra presència activa als diferents fòrums de debat sobre educació que se celebren en l'àmbit nacional o internacional a través del moviment de ciutats educadores.

I aquests compromisos de ciutat han estat possibles gràcies a la millor metodologia de treball: la de la participació. Comptant amb el gent, escoltant, debatent i assolint compromisos estratègics per a la ciutat, de la mateixa manera que ho hem fet amb l'Agenda 21, el Pla director per a la societat de la informació, el Pla general d'ordenació urbana o el Pla Integral de Rocafonda. Tots ells elements de capital importància per a la ciutat que actualment s'estan executant amb bon ritme.

No ha d'estranyar que us digui que hem treballat bé per a la ciutat i per a l'educació de les persones (som ciutat laboriosa i aquesta característica pròpia dels matoronins ens empeny una vegada i altra a posar-nos al servei de la ciutat per planificar un futur millor). Ara cal recollir els fruits d'aquesta tasca tan valuosa i, com deia al principi, seguir treballant per fer-los realitat i avançar en el procés d'esdevenir ciutat educadora en majúscules.

Manuel Mas i Estela
Alcalde

Avui parlar d'educació implica, sense cap mena de dubte, traspasar el binomi clàssic d'escola i família. Si bé és cert que un i altre aspecte han de continuar jugant un paper fonamental en la formació de les persones, l'educació dels temps moderns cada vegada assoleix una dimensió més ampla, que es podria completar afegint un tercer aspecte als ja suficientment coneguts: l'entorn. I en aquest concepte hi trobem l'escenari on, per excel·lència, es desenvolupa el fet educatiu i que no és altre que la ciutat amb totes les variables que en el seu si s'interrelacionen.

Aquesta visió integral de l'educació que pren com a marc de referència la ciutat és la tasca que s'ha volgut desenvolupar a partir del Projecte Educatiu de Mataró. Un projecte que no hagués estat possible sense la participació directa de persones que desinteressadament han posat al servei de la ciutat el seu temps, coneixements, experiència i ganes de treballar.

Ens trobem, doncs, amb el fruit d'una doble voluntat: dotar-se d'una eina viva que emmarqui el fet educatiu a Mataró i el projecte en el temps per construir una ciutat millor, i la ferma convicció que per assolir l'èxit en aquest objectiu és fonamental que els actors principals d'aquest procés siguin els mateixos agents educatius.

A tots aquells que d'una o altra manera han participat a elaborar aquesta primera fase del Projecte Educatiu de Mataró és de rebut transmetre'ls el meu sincer agraïment. Sense vosaltres aquest document no hagués estat possible.

Sergi Bonamusa i Turon
Conseller delegat d'Educació i Noves Tecnologies

Índex

Presentació Alcalde	
Presentació Conceller delegat d'Educació i Noves Tecnologies	
Directrius	7
Un projecte educatiu per a una ciutat educadora	9
Principis rectors	10
Definició	11
Objectius	11
Col·lectius convidats a participar-hi	12
Temàtiques	12
Metodologia	13
Temporalització	16
Anàlisi del context i propostes	19
Anàlisi del context	21
Propostes	31
Seguiment i avaluació	47
Comissió de seguiment	49
Quadre d'indicadors	50
Participants	57
Índex de taules i d'acrònims	64
Annexos:	
Conferències	65
Experiències	93

projecteeducatiunataro

directrius

UN PROJECTE EDUCATIU PER A UNA CIUTAT EDUCADORA

Si el segle que deixem enrere s'ha caracteritzat fonamentalment per ser l'etapa de la història en què la humanitat ha viscut més canvis en un espai de temps més reduït, les previsions per al nou mil·lenni indiquen que aquesta tendència s'accentuarà exponencialment. De la mà de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, tot just acabem d'entrar en l'era de la societat de la informació i el coneixement, amb tots els avantatges i els interrogants que la globalització planteja.

És precisament en aquest marc de la societat del coneixement que l'educació esdevé, més que mai, un dret i un deure ineludibles per a totes les persones. L'informe per a la UNESCO de la Comissió Internacional sobre l'Educació per al Segle XXI defineix el paper que ha de tenir l'educació en aquesta nova era i concreta els quatre pilars sobre els quals ha de descansar: aprendre a conèixer (aprenentatge relacionat amb l'adquisició i construcció de coneixements), aprendre a fer (aprenentatge vinculat a la pràctica professional), aprendre a viure junts (aprenentatge necessari per viure en societat) i aprendre a ser (la suma dels tres aprenentatges esmentats). Aquests són els reptes que ha de tenir com a referent qualsevol programa educatiu i formatiu i, per tant, les bases sobre les quals s'ha de sostenir el Projecte Educatiu de Mataró (PEM).

És evident que la concepció evolutiva d'un temps per aprendre, un per treballar i un per descansar ha passat a la història. Avui, la possibilitat d'accedir a la formació durant tota la vida i d'adquirir coneixements nous de forma continuada és fonamental per complir les exigències que la realitat social, laboral i cultural demana, i l'educació esdevé un dels millors instruments per evitar el risc de fractura social i l'increment de desigualtats socials i culturals.

Davant d'aquesta realitat cal articular els mecanismes necessaris per garantir l'accés a l'educació formal i no formal en igualtat d'oportunitats per a totes les ciutadanes i ciutadans. Aquest procés, que s'ha de portar a terme de forma participada entre tots els agents educatius que interactuen en el territori, és la premissa necessària per assolir una veritable ciutat educadora, i el seu instrument no és altre que el Projecte Educatiu de Ciutat.

Mataró, la nostra ciutat, no ha estat mai aliena als diversos processos històrics, i ha assolit fins i tot un paper decisiu en alguns (la introducció del ferrocarril a la península Ibèrica en seria l'exemple més il·lustrador). Mataró com a ciutat emprenedora i dinàmica, està posant les bases, mitjançant el Projecte Tecnocampus i els projectes que actualment s'estan desenvolupant en l'àmbit de les noves tecnologies, per assumir la societat del coneixement i participar-hi. Una vegada més, aquesta ciutat vol preparar-se per a un futur que ja és present, donant resposta de forma estratègica —tal com s'ha fet amb el Pla General d'Ordenació Urbana, l'Agenda XXI o el Pla Director per a la Societat de la Informació— a les transformacions necessàries per assolir amb garanties d'èxit la nova societat.

És ben cert que aquesta ciutat, en els darrers temps, ha experimentat una transformació física, que era necessària després d'un període històric caracteritzat per l'especulació urbanística i l'ordenació territorial nul·la. Aquesta modernització, però, no s'ha basat només en l'espai físic de la ciutat, és a dir, en el rellegament de la trama urbana, en la dotació d'espais verds de qualitat o en infraestructures públiques noves i necessàries (en forma d'equipaments o de noves vies de comunicació); també ha incidit en el sector econòmic, que ha modificat la seva estructura com a conseqüència de la terciarització i del pas de les grans unitats productives a microempreses, i en l'àmbit social mitjançant una trama d'entitats cíviques diverses (culturals, esportives, veïnals...), les quals, amb la seva tasca quotidiana, han contribuït decisivament a la difícil tasca de cohesionar la societat. Tenim, doncs, una bona base per desenvolupar la societat de la informació i el coneixement amb optimisme i som plenament conscients que, en aquest àmbit, un factor destaca per sobre dels altres: l'educació de les persones.

Si és ben reconegut que els ajuntaments tenen un paper fonamental en l'acció educativa, també ho és que cal aprofitar i explotar totes les oportunitats que, per ser l'Administració més propera als ciutadans, es plantegen a la màxima institució de la ciutat. El coneixement de la realitat del territori i la societat i la capacitat d'actuar globalment són elements que possibiliten l'eficàcia de les respostes als problemes comuns de la ciutadania. L'Ajuntament de Mataró, des de la represa democràtica, s'ha caracteritzat per assumir no solament les competències que en matèria educativa li ha assignat la legislació, sinó que sovint ha anat més enllà, actuant una i altra vegada per fer prevaler el criteri de la responsabilitat per sobre de l'ordenació competencial; fruit d'aquesta iniciativa, consensuada amb la societat i amb els diversos agents educadors —a Mataró tenim un avantatge afegit: sempre hi ha hagut un corrent educatiu molt favorable a les innovacions pedagògiques, a la difusió i a l'intercanvi d'experiències—, n'han resultat, per exemple, les escoles bressol municipals, les escoles d'adults i molts altres programes formatius.

Tenim, doncs, ja des del substrat, una iniciativa municipal en l'oferta educativa que dota la ciutat d'una experiència reconeguda, de prestigi i d'un teixit associatiu potent, amb entitats que, tot i actuar en el seu àmbit propi, directament o indirectament, es proposen finalitats educatives. Tenim, per tant, base suficient per iniciar un projecte, el PEM, que, de forma participada i estratègica, ha de definir Mataró com a ciutat educadora en el marc de la societat de la informació i el coneixement.

D'acord amb tot el que hem exposat, l'ajuntament vol fer, una vegada més, un nou pas endavant, promovent la reflexió i el debat sobre el present i el futur de l'educació a la nostra ciutat, establint les prioritats que cal tenir i determinant les responsabilitats que prenen els diversos agents que configuren la comunitat educativa (administracions, institucions, associacions, empreses, famílies i ciutadans). Si la signatura, el 1990, de la Carta de Ciutats Educadores va significar per a Mataró fer-se seus els propòsits de diàleg i intercanvi d'experiències educatives, amb el Projecte Educatiu volem recollir aquests principis i, de nou, fer-los extensius a tota la ciutadania.

PRINCIPIES RECTORS

El desenvolupament del Projecte Educatiu de Mataró parteix d'un seguit de premisses bàsiques que han d'assegurar tant la viabilitat del projecte com la seva concreció en actuacions concretes, prioritzades i amb responsabilitats directes d'execució. Amb aquest plantejament de base, els principis que han de regir l'elaboració del PEM s'estructuren en quatre eixos:

1. Tenint consciència que una ciutat conté en ella mateixa, d'una manera o altra, elements importants per a la formació integral, es parteix d'un principi bàsic definit a la Carta de les Ciutats Educadores: entendre que l'educació, en el seu sentit més ampli (formal, no formal i informal), ha d'anar encaminada a la formació d'una ciutadania autònoma i crítica, preparada per a l'exercici d'activitats solidàries i en grup, disposada a participar i a coresponsabilitzar-se de les decisions que es prenen, integrada en el territori que coneix i valora i disposada a formar-se tota la vida d'acord amb les seves necessitats. L'educació ha de donar prioritat a les necessitats de les persones, cercar la cohesió social i el desenvolupament sostenible del medi.
2. Totes les ciutadanes i ciutadans de Mataró, a títol individual o organitzats, són agents educatius en potència. Per això el PEM es proposa aconseguir el màxim acord i demanar la màxima participació de la societat civil mataronina. Tots els col·lectius i persones, especialment els vinculats a l'educació, han de sentir-se convidats a prendre part en la realització del projecte, en les decisions que es prenguin i en l'execució i seguiment posteriors.

3. En la Carta de Ciutats Educadores s'especifica que el paper de l'Administració municipal és obtenir els pronunciaments legislatius procedents de les administracions estatals o regionals i produir les polítiques locals que es revelin possibles, estimulant la participació ciutadana en un projecte col·lectiu. Partim del lideratge de l'Ajuntament, com un dels agents educadors principals de la ciutat, en tot el procés de realització i compliment del PEM, lideratge que implica la participació i implicació directa de tots els departaments, organismes autònoms i empreses municipals.
4. Un projecte d'aquestes característiques necessita, per ser viable i assumit per tots els actors que hi participen, perdurabilitat en el temps i un grau de compromís ampli. És per això que entenem que el PEM s'ha de portar a terme a partir del màxim consens polític possible.

DEFINICIÓ

El Projecte Educatiu de Mataró (PEM) es defineix com un instrument de planificació estratègica educativa, realitzat de forma participada, que es dota d'un marc temporal d'execució i que se centra en un territori concret: Mataró. El PEM s'articula com un espai de reflexió i debat que dóna com a resultat:

1. Un referent escrit per a les actuacions que es fan a la ciutat en matèria educativa, sigui quin sigui l'executor.
2. Una sensibilització ciutadana més gran en matèria d'educació.

El Projecte Educatiu de Mataró parteix de la llarga i rica trajectòria educativa de la ciutat, que es tradueix en una multitud d'experiències i projectes realitzats o en fase de desenvolupament. Tanmateix, el PEM no es vol centrar únicament en els treballs fets a Mataró, sinó que també vol aprofitar el coneixement del que es fa en altres ciutats que desenvolupen de manera més o menys sistemàtica un projecte educatiu o que porten a terme experiències que cal tenir en compte.

És per tots aquests motius que definim el PEM com un document viu que sintèticament defineix:

1. Les intencions de la ciutat en matèria educativa
2. Un model organitzatiu i de col·laboració
3. La gestió dels recursos i els projectes
4. Els agents implicats
5. El pressupost orientatiu
6. Uns mecanismes d'avaluació i seguiment

OBJECTIUS

La finalitat i l'objectiu fonamental del Projecte Educatiu de Mataró no és cap altre que incidir sobre el benestar dels ciutadans mitjançant la millora qualitativa de l'oferta educativa, en el sentit més ampli del terme, que hi ha a la ciutat, i que és precedida per l'alta implicació i l'experiència, tant del propi municipi mateix com de col·lectius ben diversos.

D'altra banda, el PEM vol plasmar-se físicament en un document estratègic concret, però actualitzable i avaluable en el temps, que potencii els aspectes educatius globals.

Per aconseguir aquesta finalitat, el PEM es proposa els objectius següents:

1. Definir l'oferta educativa que té actualment la ciutat (mapa educatiu de Mataró).
2. Definir quina oferta educativa necessita la ciutat a mig termini (2003-2007).
3. Definir els valors que han d'orientar el model educatiu de la ciutat.
4. Disposar d'un instrument que permeti orientar, revisar i avaluar les actuacions que entitats, institucions i administracions duen a terme a la ciutat.
5. Plantejar models d'organització que permetin millorar i racionalitzar la gestió dels recursos educatius de la ciutat.

COL·LECTIUS CONVIDATS A PARTICIPAR-HI

El Projecte Educatiu de Mataró parteix de considerar que el seu procés d'elaboració s'ha de caracteritzar per la participació i la implicació del conjunt d'agents educatius de la ciutat: des dels qui d'una manera o altra tenen capacitat i obligació normativa d'actuar en matèria educativa a la ciutat fins als qui, tot i no tenir com a finalitat primera l'educació, fan programes o accions de caire formatiu destinats a la ciutadania en general.

TEMÀTIQUES

El Projecte Educatiu ha d'analitzar i tractar tots els aspectes que, d'una manera o altra, incideixen sobre el fet educatiu de la ciutat.

Els blocs temàtics, que es corresponen amb els àmbits de treball de les comissions, són:

Escola i ciutat

Mapa escolar de la ciutat
Educatió escolar en la societat del coneixement
Èxit escolar
Ensenyaments artístics
Equilibri de l'oferta formal i no formal
Educatió universitària: ciència, tecnologia, recerca...

Educatió i territori

Educatió i espai territorial
Sostenibilitat i educació
Coneixement de la pròpia ciutat
Equipaments com a articuladors de polítiques educatives...

Educatió i treball

Transició al món laboral
Formació ocupacional, professional i permanent
Món laboral i tendències econòmiques i sectorials
Formació, productivitat, competitivitat
Mancances en la formació qualificada...

Educació i cohesió social

Valors de la diversitat i la inclusió social
 Educació en la diversitat per una societat plural
 Valors cívics com a base de convivència
 Convivència com a estil ciutadà...

Educació i lleure

Valors del lleure
 Lleure i educació formal
 Voluntariat social i educació per al lleure
 Formació i competències per a voluntaris o professionals del lleure
 Esport i educació en el lleure
 Lleure i tecnologies multimèdia...

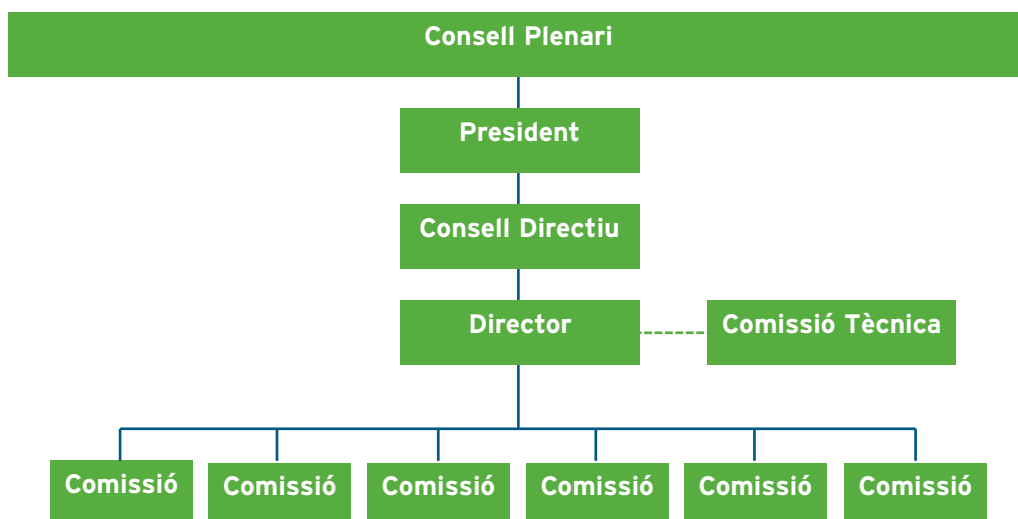
Educació i participació

Participació i coresponsabilitat de ciutadans i entitats
 Associacionisme com a valor per a l'educació
 Família i educació
 Educació i mitjans de comunicació

METODOLOGIA

Metodològicament, el PEM s'ha desenvolupat a partir dels principis de la planificació estratègica amb l'objectiu de definir, de forma participada per part de tots els agents educatius de la ciutat, el model de ciutat educativa que Mataró vol tenir per al futur.

Per realitzar-lo, el Projecte Educatiu de Mataró té una estructura pròpia, formada per persones de procedència diversa (entitats, institucions, administracions, individus) que asseguren la viabilitat del projecte. En aquest sentit, sota la presidència de l'alcalde de la ciutat, el PEM té un consell plenari que integra tots els participants en el projecte i que és l'òrgan màxim de representació; també, un consell directiu que aglutina representants polítics, d'entitats i d'institucions; un director, una comissió tècnica, que coordina tots els departaments i organismes autònoms de l'ajuntament i sis comissions de treball.

Organigrama del Projecte Educatiu de Mataró

Funcions i composició dels òrgans:

Denominació i funcions	Composició
Presidència	
<ul style="list-style-type: none"> • Presidir el Projecte Educatiu de Mataró 	<ul style="list-style-type: none"> • Alcalde de Mataró
Consell Plenari	
<ul style="list-style-type: none"> • Aprovar el procés del PEM • Promoure, recollir i proposar iniciatives entorn del PEM al Consell Directiu i a l'equip tècnic • Participar en la definició de les temàtiques prioritàries de treball del PEM • Participar en el treball dels grups (diagnosi i proposta de línies d'actuació en cadascuna de les temàtiques) • Aprovar el document final 	<ul style="list-style-type: none"> • Tots els membres del Consell Escolar Municipal i tots els representants d'entitats i d'associacions ciutadanes que d'una manera o altra se senten implicades en el fet educatiu
Consell Directiu	
<ul style="list-style-type: none"> • Executar les línies d'actuació del PEM i fer-ne el seguiment de les fases • Estar informat periòdicament de les actuacions que es duen a terme • Vetllar pel tarannà participatiu del PEM 	<ul style="list-style-type: none"> • Presidència per part del regidor d'Educació i Noves Tecnologies • Representants dels grups municipals i d'institucions, d'associacions, d'entitats i d'organitzacions de Mataró vinculades al món de l'educació. • L'òrgan estarà format per un màxim de 23 persones
Direcció	
<ul style="list-style-type: none"> • Impulsar i dirigir l'execució de les línies d'actuació acordades pel Consell Directiu • Vetllar pel compliment dels acords del Consell Directiu • Presentar al Consell Directiu els documents que es duen a terme • Presidir la Comissió Tècnica • Elevar al Consell Directiu les propostes de la Comissió Tècnica • Coordinar les actuacions dels diversos òrgans del PEM i establir-hi elements de comunicació • Presentar les aportacions i les necessitats de les comissions de treball • Actuar com a interlocutor de les comissions de treball 	<ul style="list-style-type: none"> • Persona de prestigi professional i/o acadèmic reconegut, coneixedor de la realitat educativa de la ciutat en els diversos àmbits que desenvolupa el PEM, capaç d'aglutinar les diverses sensibilitats i amb competències reconegudes per a la gestió i direcció del Projecte
Comissió Tècnica	
<ul style="list-style-type: none"> • Coordinar els diversos departaments i organismes autònoms de l'Ajuntament de Mataró • Presentar propostes d'actuació al Consell Directiu perquè els aprovi i vehicular l'execució dels seus acords • Coordinar les activitats necessàries per a l'elaboració del PEM i dur-les a terme • Recollir experiències i documents elaborats amb anterioritat • Preparar la documentació de base per a les comissions de treball • Assessorar tècnicament les comissions de treball • Dirigir el web del Projecte Educatiu de Ciutat • Redactar part de la producció documental, elaborar el document final i vetllar per la seva publicació 	<ul style="list-style-type: none"> • Formada per tècnics municipals vinculats directament o indirectament amb projectes educatius o amb temàtiques contemplades en aquests
Comissions de treball	
<ul style="list-style-type: none"> • El coordinador o la coordinadora elabora una ponència de base i proposa un pla de treball i un calendari • Elaborar un diagnòstic de la situació actual i proposar línies d'actuació • Elevar el document de la comissió al Consell Directiu perquè l'inclougi en el document final 	<ul style="list-style-type: none"> • Entre 15-20 persones per comissió, coordinades per una persona de trajectòria professional en la temàtica en qüestió • Representació àmplia de persones i col·lectius de procedència diversa

Per dur a terme els seus objectius el PEM també ha desenvolupat les línies d'acció següents:

Cicle de conferències

Amb l'objectiu d'il·lustrar el significat d'un projecte educatiu de ciutat i d'aprofundir en els diversos temes objecte d'estudi, s'ha convidat una sèrie de ponents perquè aprofundeixin en aspectes concrets a partir d'una visió general de la temàtica educativa que han abordat. El calendari de conferències es va iniciar amb la presentació pública del projecte.

Recull d'experiències educatives de la ciutat

El PEM ha estat una ocasió propícia per convidar entitats, centres i departaments de la mateixa Administració a presentar experiències educatives que tenen —o han tingut— la ciutat com a marc, que entenen l'educació en aquest sentit ampli que li atorga el projecte o bé que es basen en la col·laboració entre entitats i/o administracions. Això representa, a més, un complement de caire pràctic que pot il·lustrar el potencial educatiu de la ciutat.

Fòrums virtuals

L'eina telemàtica ha permès la realització de diversos debats virtuals. Aquestes converses s'han iniciat a partir d'opinions aportades per participants en el treball de comissions.

Temporització

- **Tardor de 2001.** Treball de coordinació amb tècnics de diversos departaments municipals amb l'objectiu de definir la composició de la Comissió Tècnica del PEM, d'actualitzar les dades sobre les entitats potencialment susceptibles de participar en el projecte i de persones de contacte. Disseny del web del projecte: llistes de distribució, prestacions de cara a la seva administració i per als usuaris dels seus serveis.
- **Gener 2002.** Recollida i treball de documentació sobre temàtica educativa. Aquesta documentació està a disposició dels professionals que col·laboren en el projecte o bé estarà disponible al web del projecte.
- **El 16 de maig de 2002** l'alcalde de Mataró presideix l'acte d'obertura del PEM, on es fa pública la voluntat de l'ajuntament de liderar un Projecte Educatiu de Ciutat. En el mateix acte es du a terme la primera conferència del cicle de conferències del PEM a càrrec del Dr. Joan Subirats: "*Quina educació? Per a quins ciutadans?*".
- **El 17 de maig de 2002** es posa en marxa **el web del projecte (www.pem.ajmataro.es)**, a disposició de l'organització i dels ciutadans participants, per dur a terme les **funcions següents**:
  - Donar a conèixer les directrius del PEM (*definició, objectius, metodologia, temporització, altres activitats*).
  - Espai de consulta de documentació relacionada amb les diverses temàtiques (*60 documents*).
  - Fòrum de debat (*6 debats virtuals*).
  - Accés a altres webs d'interès (*55 enllaços*).
  - Element de comunicació: entre els participants i l'organització i entre els participants en xarxa (*9 llistes de distribució de correu electrònic*). Com a espai de reflexió compartida en els fòrums (*6 fòrums virtuals*).
  - Instrument administratiu de gestió de dades i gestió del coneixement (*registre de dades dels membres fins a un total de 189 membres*), 7 llistes en funció dels nivells de participació.
- **3 de juny, 2a conferència.** Dr. Jaume Trilla. "*Educació i àmbit urbà*".
- **13 de juny, 3a conferència** Sr. Francesc Colomé. "*La formació professional des de la perspectiva de la ciutat*".
- **2 de juliol de 2002. Consell Plenari. Reunió constituent.** Presentació de l'avantprojecte del PEM. Exposició de les línies estratègiques del projecte, òrgans, activitats paral·leles i calendari.
- **11 de juliol de 2002. Consell Directiu. Reunió constituent.** Proposta de coordinadors de les comissions de treball i encàrrec dels documents base.
- **13 de setembre de 2002. Consell Directiu. 2a reunió.** Revisió del material presentat pels coordinadors de les comissions de treball.
- **19 de setembre, 4a conferència.** Sra. Coral Cot. "*Educació i cohesió social: la qüestió de la immigració*".
- **17 de setembre de 2002. Consell Plenari. 2a reunió.** Aprovació de l'avantprojecte. "Projecte Educatiu de Mataró. Directrius".
- **25 de setembre, 5a conferència.** Dr. J. Ramon Flecha. "*La ciutat compartida com a somni de les comunitats d'aprenentatge*".

- **17 d'octubre, 6a conferència.** Dr. Climent Giné. "*Les persones amb discapacitat: educació, participació ciutadana i qualitat de vida*".
- **Del 2 d'octubre fins al 9 de desembre. Comissions de treball.**
Tal com es definia en el document de directrius del PEM, es constitueixen sis (6) comissions de treball.
Entre els mesos d'**octubre, novembre i desembre** es duen a terme les **sessions de treball**, a raó de **quatre sessions per comissió** (cinc en el cas de la comissió d'Educació i lleure). Això fa un total de **25 sessions de treball de 2 hores** cada sessió en la franja horària de les **19h a les 21h**.

Comissió	Coordinador/Coordinadora	Lloc	Participants
Escola i ciutat	Conxita Calvo	IES Damià Campeny	27
Educació i territori	Ramon Salicrú	PUMSA. Serveis Territorials	13
Educació i treball	Albert Vidal	IMPEM	23
Educació i lleure	Marta Llabrés	C. Joves plaça Espanya	20
Educació i cohesió social	Jaume Aguilar	Esmandies	32
Educació i participació	Francesc Castanyer	Esmandies	15

L'estructura del Document presentat per cadascuna de les comissions és:

1. *Diagnosi de la situació actual*
  2. *Directrius*
  3. *Objectius*
  4. *Accions estratègiques*
  5. *Agents implicats*
  6. *Priorització*
- **4 de novembre de 2002.** Inici de la campanya de recollida d'experiències educatives.
  - **12 de novembre de 2002. Consell Directiu. 3a reunió.** Seguiment del funcionament de les comissions de treball. Es revisa el calendari previst del PEM fins al mes de març.
  - **4 de desembre, 7a conferència.** Sr. Vicenç Molina. "*Educació, lleure i ciutat*".
  - **19 de desembre. Consell Directiu. 4a reunió.** Els coordinadors exposen al Consell Directiu el treball que s'ha dut a terme en les comissions. La segona part de la reunió es dedica a l'elaboració i aprovació de la proposta de jornada de treball que es proposa per al mes de gener.
  - **18 de gener de 2003. Jornada de treball.** Activitat convocada pel Consell Directiu.
Assistents: 60 persones.
Objectius: Donar a conèixer els continguts treballats en comissió.
Prioritzar les accions proposades per les comissions.
Recollir propostes sobre els mecanismes de seguiment del projecte.
Mostrar les experiències educatives aplegades fins aleshores.
  - **12 de febrer de 2003. Consell Directiu. 5a reunió.** Es presenta el document final de la primera fase del Projecte Educatiu de Mataró per posar-lo a consideració del Consell abans de ser elevat a plenari per aprovar-lo.
  - **20 de febrer de 2003. Consell Plenari. 3a reunió.** Aprovació del document final de la primera fase del PEM.

anàlisi del context i propostes

ANÀLISI DEL CONTEXT

El context educatiu a la nostra ciutat està definit per la mateixa dinàmica que en marca la vida social i econòmica: el canvi accelerat.

L'anàlisi que es fa de la ciutat parteix d'unes dades determinades i respon a un moment concret i a la visió de totes aquelles persones que han participat en el PEM. El retrat que en surt apunta uns punts forts i unes mancances que donen sentit a les propostes de millora que es formulen.

Equipaments i oferta escolars adaptats a les noves necessitats

Valorar les actuacions de futur que cal fer en el panorama educatiu de la ciutat porta implícit tenir un determinat model de ciutat i, per tant, partir dels ciutadans que tenim i plantejar-nos quins ciutadans volem. Ja fa uns quants anys que Mataró disposa de centres educatius que cobreixen tots els trams educatius, des de l'escola bressol fins a la universitat i la formació permanent d'adults.

Alumnes a Mataró. Curs 2002-2003

	Total		Públics		Privats	
	Centres	Alumnes	Centres	Alumnes	Centres	Alumnes
Escoles bressol	23	1.246	6	468	17	778
2n cicle educació infantil	29	3.411	16	1.612	13	1.799
Educació primària	29	6.627	16	3.176	13	3.451
ESO	20	5.086	7	2.209	13	3.077
PGS/PTT	5	177	4	146	1	31
Batxillerat	12	2.136	6	1.007	6	1.129
CF grau mitjà	6	657	3	488	3	169
CF grau superior	7	681	3	437	4	244
Formació d'adults	4	1.423	4	1.423		
Estudis universitaris	2	1.556	2	1.556		
Escola Oficial d'Idiomes	1	300	1	300		

Font: IME, febrer 2003

Actualment, el repartiment dels alumnes entre la xarxa pública de centres i la xarxa concertada presenta diferents proporcions, en funció de l'etapa educativa que es tracti, i alguns desequilibris, amb una tendència —els tres darrers anys— al traspàs d'alumnes que acaben 6è curs d'educació primària de la xarxa pública a la concertada (80 el 2001, 88 el 2002). Caldria, per tant, avaluar quins són els elements que expliquen aquest traspàs: el fenomen migratori? Diferències en l'oferta de nous serveis que demanen les famílies? La manca d'autonomia dels centres públics per donar resposta a necessitats concretes?

Dos són els fenòmens que segurament amb més pes específic determinaran el futur de l'escolarització a la nostra ciutat i que deriven del mateix fet: l'augment de població que de forma continuada està experimentant Mataró. D'una banda l'increment de la natalitat i, de l'altra, l'arribada constant de població nouvinguda (en primer terme, de l'àrea metropolitana de Barcelona i, en segon, de països extracomunitaris). Tots dos factors incideixen decididament en l'escolarització dels infants i joves, ja que la majoria d'aquesta població és jove o en edat fèrtil.

Ambdós factors, l'increment de la natalitat i l'acollida constant d'escolars nousvinguts a la ciutat (durant el curs 2001-2002 en van ser 246 fora del període de preinscripció, i des de l'inici d'aquest curs ja passen dels 300) comporten una necessitat major de serveis o la reorientació dels que existeixen actualment. En el primer cas, d'aquells que fan referència a l'atenció a la petita infància i a la família, mentre que en el segon, de mecanismes que possibilitin la socialització i integració dels nousvinguts, especialment per a aquells que provenen d'una cultura diferent a la pròpia del territori d'acollida. En tot cas, però, cal una planificació suficient de places escolars i dels recursos humans i materials que permetin un treball escolar de qualitat. Si no és així, el baix nivell de formació dels joves actuals de la nostra ciutat (en relació amb entorns comparables al nostre) continuarà a la baixa.

A Catalunya, l'any 1996, el 67,3% de la població de 20 anys o més tenia com a nivell d'instrucció més elevat els estudis primaris, al Maresme és el 68,8%, i a Mataró és el 77,5%. Per població amb estudis primaris ens referim tant als que no saben llegir o escriure, com als que tenen la primària incompleta, la primera etapa d'EGB o la segona etapa d'EGB. Aquesta lectura, però, seria esbiaixada si ens baséssim només en les dades quantitatives i no relacionéssim aquest fenomen amb l'activitat econòmica de la ciutat (cada vegada més terciaritzada) que requereix una mà d'obra poc especialitzada (tèxtil, construcció, serveis...).

La necessitat de disposar d'una oferta de serveis educatius, per part de les famílies de la ciutat, que no es limiti als mínims que marquen el calendari i l'horari lectiu alimenta el debat social recurrent de la conciliació entre els horaris laborals dels pares i els horaris escolars dels fills, plantejat inicialment per l'Administració autonòmica i que també hauria de ser abordat per l'Administració local, afavorint i gestionant propostes imaginatives i educadores de qualitat. L'aprofitament dels espais públics, en general, i escolars, en particular, podria permetre una bona planificació d'aquest tipus de serveis. En la mateixa línia cal abordar la manca de places públiques d'escola bressol, en un marc general de l'atenció a la petita infància a la ciutat, i les noves necessitats de formació, específica o no, al llarg de la vida que apareixen en la població adulta.

Es té la percepció que les institucions de la ciutat i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat donen una resposta lenta i fragmentada a les noves necessitats socials i familiars i que cal un gran exercici de reflexió, de planificació i de lideratge de l'ajuntament per negociar amb altres administracions el conjunt de canvis necessaris. El suport al món escolar des de la societat és cada cop més necessari de la mateixa manera que l'escola s'ha de saber adaptar a les noves realitats que la societat de la informació i el coneixement generen. No es pot partir d'una base apriorística on l'escola continuï mantenint una estructura rígida. Cal, per tant, generar una cultura nova en el si de l'escola en la qual les responsabilitats dels uns i dels altres estiguin clares i definides, aprofundint en l'autonomia de centres i donant comptes, en termes socials, de l'activitat que s'hi produeix i dels seus resultats.

Partint de la premissa bàsica que l'educació és un fet compartit per molts agents socials (pares, mestres, barri, activitats de lleure), cal una coresponsabilització clara de tots aquells que, més o menys directament, formen part del que s'anomena la comunitat educativa, tenint clar quin és el paper que correspon a cada un i interrelacionant-se en les àrees d'interessos compartits. Es necessita generar una nova cultura de col·laboració entre les famílies, els agents formalment educadors i la resta d'activitats del territori. En aquest sentit, caldria aprofitar els mitjans de comunicació de la ciutat com a elements d'educació ciutadana.

Pel que fa al col·lectiu d'estudiants de la ciutat, preocupa especialment la situació dels alumnes sense acreditació en els estudis obligatoris perquè es perden en el camí de transició al món laboral, o al carrer; no hi ha a la ciutat prou oferta formativa per a aquest tipus d'alumnat i cal analitzar amb tranquil·litat i franquesa quines són les cau-

ses del fracàs escolar. Això, per extensió, porta a considerar la importància de la formació professional, que necessita amb urgència una bona planificació a la nostra ciutat.

Els ciutadans de Mataró haurien de poder percebre i rebre, en el seu territori d'influència, una oferta de formació coherent i completa des de l'escola bressol fins a la universitat i a l'abast de les persones al llarg de tota la seva vida.

Ordenació territorial i vida de les persones

L'urbanisme i l'ordenació del territori de la ciutat tenen força incidència sobre els comportaments socials i aquests comportaments (individuals i/o col·lectius) tenen conseqüències importants, de tot tipus, sobre la vida de les persones.

L'antiga ciutat romana —amb la proliferació de vil·les urbanes al llarg de tota la costa— i la parròquia medieval —que es desenvolupa a partir del substrat romà, de forma més o menys radial fins arribar al límit de la muralla del segle XVI, (que s'enderroca a partir de 1857 i que segueix les directrius de l'Eixample de 1878 fins a mitjans del segle XX)— veuen alterat el seu creixement a partir dels anys cinquanta i sobretot dels seixanta, quan sorgeixen nous nuclis —fruit de la immigració protagonitzada bàsicament per persones vingudes del sud peninsular— que van creixent sense cap mena d'infraestructures, d'equipaments o de serveis en espais inadequats.

Posteriorment, la revisió del Pla General (aprovat el 1996 per l'Ajuntament i el 1997 per la Generalitat) va permetre avançar vers aquesta integració de les àrees o comunitats establertes en els diversos sectors, tot i que resulta extraordinàriament difícil que se superi el caràcter marcadament dispers i diversificat d'aquestes en benefici d'una identitat realment comuna que asseguri uns nous marcs de convivència en aquesta col·lectivitat canviant i cada dia més plural que és el Mataró d'avui.

Cal preservar i mantenir un creixement sostenible de la ciutat que equilibri els usos que es produeixen en un bé escàs com el territori: residencial, terciari, forestal i agrícola. Només així podrem garantir la qualitat de vida per totes les persones que viuen a Mataró, oferint un valor afegit a les característiques naturals del territori: la possibilitat de desenvolupar-se com a ciutadans de ple dret.

En una ciutat que creix, l'accés a l'habitatge digne és un dels reptes socials més importants. El preu de l'habitatge nou va passar dels 795 euros /m² l'any 1995 als 1.698 euros el 2001 (un increment del 113%), i el de segona mà, aquest mateix any, costava 1.434 euros/m². Igualment, cal tenir present que amb el ritme de creixement dels darrers temps en termes de construcció d'habitatges cal plantejar-se de forma sostenible el futur (mantenint la distribució territorial en tres terços: urbà, forestal i agrícola) i incidir especialment en la rehabilitació.

D'altra banda, sense que es tracti d'un patrimoni espectacular, Mataró disposa d'un ric llegat històric i artístic i es fa necessari que es doni a conèixer, perquè el sol fet que se'n conegui l'existència facilita que sigui valorat. Queda, encara, molt camí a fer quant a la consciència col·lectiva que tenim d'aquest llegat ciutadà. El patrimoni col·lectiu ens fa a tots responsables i pot ajudar a superar l'àmbit de la possessió individual i a valorar més tot allò que és col·lectiu o comunitari.

El patrimoni històric està íntimament relacionat amb el natural i, en la pràctica, en els darrers anys des del treball diari de les administracions, la qüestió de l'entorn periurbà (zones agrícoles, boscos, espais verds...) ha estat considerada d'actuació no prioritària. Aquest espai està plenament relacionat amb espais ambientals de zones més àmplies d'àmbit comarcal i supracomarcal, i això fa necessària la coordinació i els compromisos entre diferents municipis i administracions (local, comarcal i autonòmica).

Amb les aportacions del Projecte Educatiu de Mataró (PEM) es vol avançar vers un Mataró on l'urbanisme com a eina i la voluntat política complementària possibilitin l'existència d'una ciutat plenament connectada i relacionada amb el seu entorn, ja que al cap i a la fi, aquest entorn (natural, periurbà) forma part d'un conjunt indescribable, d'un tot unitari, impossible de dissecionar. D'avançar, també, cap a un model de ciutat sostenible i equilibrat, racional i mesurat; un nou tipus de ciutat amb qualitat de vida i amb condicions dignes per tal que els seus habitants puguin realitzar-se com a persones en un marc o en un projecte col·lectiu ple de sentit i de contingut.

Formació adient per als nous paràmetres laborals

En el moment de plantejar-nos estratègies per facilitar la incorporació de les persones al món laboral, cal tenir clar que les estructures empresarials —indiferentment de la tipologia d'aquestes—, que són el marc on es desenvoluparà la tasca professional, es basen en paràmetres econòmics. Actualment, a més, les empreses es basen en activitats i processos supeditats a canvis constants en els quals, tot i no ser l'únic, el factor de les tecnologies de la informació pren força rellevància. Queda clar, doncs, que les necessitats i els requeriments pel que fa a recursos humans d'aquestes empreses també varien més ràpidament.

Les dades que provenen de l'anàlisi econòmica de la ciutat ens indiquen que el sector serveis va guanyant pes en l'estructura econòmica, tot i que la indústria tèxtil i del gènere de punt continuen tenint un pes específic important, encara. En el tercer trimestre de 1991, el 36% dels assalariats i el 25% de les empreses pertanyien a la indústria tèxtil i del gènere de punt. El sector serveis ocupava només al 44% dels assalariats i només el 2,8% treballava en el sector de serveis a les empreses. En el tercer trimestre de 2002, onze anys després, el panorama és ben diferent, el 19,7% dels assalariats i el 19,2% de les empreses treballen en el sector tèxtil i del gènere de punt; el sector serveis ocupa el 61,7% dels assalariats de la ciutat i el sector d'altres activitats empresarials ocupa el 8,3% dels assalariats.

Pel que fa a les tipologies de treballadors, segons l'estudi Detecforma, al Maresme el 20% dels llocs de treball són artesans i treballadors qualificats de les indústries i el 17,2% són tècnics i professionals de suport. Segons el mateix estudi, al Maresme, el 19,2% d'alumnes de formació reglada estan relacionats amb la família professional d'administració i el 16,9% amb la família professional d'electricitat i electrònica. Pel que fa a la formació ocupacional, per al 22,1% dels alumnes del Maresme la seva formació està relacionada amb la família professional d'administració i l'11,5% amb el comerç i el màrqueting. Finalment, pel que fa a la formació contínua, el 26% dels alumnes estudien comerç i màrqueting, i el 6,9% administració.

La nostra ciutat no és una excepció pel que fa a desigualtats en el procés d'inserció laboral. Les dones, els immigrants, els discapacitats i els joves sense experiència, juntament amb altres col·lectius, tenen grans dificultats per entrar al món laboral. Malauradament, a Mataró l'índex d'atur (el març de 2002 eren 3.568 persones, que representen el 6,8 % de la població activa) està per sobre de la mitjana de la província de Barcelona (el 6,73 %, aquest mateix mes) i molt més per sobre del de Catalunya (el 6,27 %). Cal planificar i executar accions que millorin la inserció d'aquests i altres col·lectius amb problemàtica en la inserció al món laboral. Com que l'atur alimenta la competitivitat laboral entre les persones, cal vigilar que aquesta competitivitat no esdevingui una postura poc solidària —i fins i tot racista— davant del col·lectiu d'immigrants.

Tot i que treballar és un dret de qualsevol persona, és evident que entrar en el món laboral no és fàcil. Tots els centres d'educació secundària de la ciutat realitzen, amb esforç, tasques d'orientació professional als seus alumnes. Malgrat que el resultat és positiu, cal fer esment, però, de la dificultat amb què es troben els centres a l'hora de

dur a terme aquesta feina: es fa "el que es pot" —en l'aspecte de recursos econòmics—, "com es pot" —en l'aspecte de recursos materials i humans— i "com se sap" —en l'aspecte metodològic. Cal dir, d'altra banda, que no només el centres realitzen tasques d'orientació sinó que a aquest fet cal sumar-hi els recursos que hi destina l'ajuntament i fins i tot organismes privats i que depenen d'altres administracions. Amb aquesta realitat podem dir que una situació ja de per si complexa, el pas del món escolar al laboral, pot esdevenir neguitosa per als receptors de la informació. Amb cooperació i amb aprofitament de sinergies, el pas endavant que es faria seria molt notable.

Un factor també important i negatiu de la nostra ciutat és el nivell baix de formació que, segons enquestes realitzades, tenen els joves de la nostra ciutat.

Nivell de formació. Comparatiu Mataró-Catalunya 1996

	Mataró 1996	Catalunya 1996
Població sense titulació	25,1 %	17,7 %
Població amb estudis primaris	31,8 %	35,7 %
Població amb estudis secundaris	37,4 %	36,6 %
Població amb estudis superiors	5,7 %	10 %

Font: www.idescat.es; web de l'Institut d'Estadística de Catalunya

En una societat en la que els coneixements i l'aprendre a aprendre són determinants per garantir una plena inserció laboral, cal, en la mesura que sigui possible, fer un esforç per tal que els joves acabin l'etapa escolar amb un mínim de formació que els capaciti per encarrilar amb èxit el seu futur professional.

D'altra banda, algunes dades ens poden ajudar a avaluar com avança Mataró cap a la societat de la informació. Alguns indicadors demostren que la nostra és una ciutat ben situada en aquest aspecte i aquesta és una oportunitat que no es pot desaproveitar.

Índex d'impacte de les TIC. Comparatiu Mataró-Catalunya

	Mataró 1998	Mataró 2001	Catalunya 2001	Mataró 2002
Llars amb ordinador	46,0 %	52,1 %	45,7 %	53,2 %
Llars amb connexió a Internet	9,2 %	32,3 %	27,1 %	36,4 %
Usuari habitual d'ordinador		43,7 %	44,6 %	48,9 %
Usuari habitual d'Internet	11,8 %			30,2 %
Empreses amb xarxa local	37,2 %	55,2 %		

Font: Observatori de la Societat de la Informació de Mataró

L'últim aspecte a remarcar, i probablement el més important en la temàtica educació i treball a la nostra ciutat, és el de la cooperació i la coordinació de serveis dins de l'Administració local i d'aquesta amb altres institucions i agents privats que actuen en el territori.

Nous reptes i més serveis per a la cohesió social de la ciutadania

La nostra és una ciutat percebuda com a dinàmica i acollidora, i en trobaríem proves al llarg dels molts segles d'història que ha acumulat, però això no vol dir que estigui exempta de tensions i dificultats.

En la necessària tasca per la cohesió social dels ciutadans i ciutadanes mataronins, es té una bona opinió sobre el treball que es realitza en els centres escolars encara que, com ja s'ha apuntat anteriorment, preocupa l'índex de fracàs escolar que afecta una part de l'alumnat i les dificultats en fer el pas al món del treball.

La ciutat ha anat dotant-se (i s'està dotant) de recursos materials i d'espais per anar donant resposta als reptes que planteja la construcció d'una ciutadania participativa i integrada socialment. Actualment, en el camp de la sanitat i els serveis socials, disposa d'un hospital, sis centres d'atenció sanitària primària, quatre àrees bàsiques de salut, quatre àrees bàsiques d'assistència social bàsica, un centre d'acollida i d'informació a l'immigrant i un centre d'atenció a la dona i la parella. Altres equipaments socials són els vuit centres cívics i socials amb què compta la ciutat, els cinc casals d'avis (amb 5.032 socis l'any 2002), els tres centres d'iniciatives juvenils i el Casal de Joves. L'opinió respecte l'existència i el funcionament dels equipaments socials de la nostra ciutat es mou entre la consideració que aquests funcionen prou bé i la dels que opinen que són encara insuficients. En tot cas, existeix un grau d'unanimitat en el fet que convé millorar aquest aspecte.

En el tema dels factors que són importants a l'hora de considerar el grau d'inclusió o el risc d'exclusió social de la ciutat, el que més preocupa, globalment, és la immigració. Però no en la seva vessant de diversitat cultural, sinó per les condicions en les que s'està donant i les dificultats que els col·lectius immigrants troben per normalitzar dignament la seva vida.

Persones amb nacionalitat no espanyola per barris. Gener 2002

Zona	Persones	% respecte la zona
Mataró	7.592	6,94 %
Centre	181	5,3 %
Eixample	991	4 %
El Palau-Escorxador	1.027	18 %
Rocafonda	1.297	12,8 %
Vista Alegre	73	1 %
Molins - Torner	226	3,8 %
Cirera	261	3,9 %
La Llàntia	91	2,8 %
Cerdanyola Nord	1.048	7,1 %
Cerdanyola Sud	1.678	12,2 %
Peramàs	277	3,5 %
Pla d'en Boet	442	7,8 %

Font: Estudi de la població. 1 de gener de 2002. Ajuntament de Mataró

Les dades sobre proporció de persones de nacionalitat no espanyola que viuen a Mataró varien contínuament i, al marge de les darreres dades oficials i amb la tendència actual, és molt probable que en qüestió de pocs mesos el percentatge se situï al voltant del 10% del total de la població de la ciutat. A més, la tendència de la població nouvinguda a concentrar-se (per temes d'habitatge, d'escolarització i de vida social) en alguns barris concrets és una característica d'aquest fenomen, al qual ja fa temps que s'està donant resposta en aquests barris: des de nombroses entitats de voluntariat compromeses amb l'acollida i el treball amb els col·lectius de risc, pas-

sant per organitzacions dels mateixos col·lectius immigrants i acabant per algunes polítiques consensuades entre els diferents grups municipals (Pla Integral de Rocafonda i Pla per a la Nova Ciutadania, per exemple), que afavoreixen la incorporació normal a la vida ciutadana de les persones nouvingudes.

No es poden oblidar, però, els col·lectius de persones que, per una raó o altra, tenen alterades les seves condicions de vida perquè pateixen una situació de dependència (edat avançada, existència d'algun tipus de minusvalides, etc.) Mataró és una ciutat que ha sabut organitzar-se col·lectivament davant d'aquests grups amb necessitats especials (des de la iniciativa privada es va començar a treballar organitzadament fa molts anys i altres serveis públics completen l'atenció personal actual a les persones necessitades) però la tasca col·lectiva que encara queda per fer (com, per exemple, en l'accés sense barreres als serveis i als locals públics de la ciutat) és molt important.

Hi ha la percepció que manca coordinació entre els diferents departaments i serveis municipals que intervenen en la resolució d'aquest repte col·lectiu que té la nostra ciutat envers la cohesió dels seus ciutadans i que, a més, això afecta la qualitat dels serveis. Aquesta manca de coordinació es fa més palesa, encara, quan es tracta d'administracions diferents, perquè les competències estan repartides entre instàncies locals, autonòmiques i estatals. Aquest aspecte fa del tot necessari, per a l'efectivitat de les accions que es volen dur a terme, l'acord i el repartiment de tasques entre aquestes administracions diferents. Les entitats i les associacions presents a la ciutat pateixen, també, del mateix mal. La manca d'accions coordinades i complementàries condiciona també el present de la construcció de la ciutadania a la ciutat.

Una educació en el lleure i per al lleure

L'educació no es limita únicament a l'escola. Amb diferents objectius o finalitats, mitjançant diverses metodologies o realitzada per diversos agents, l'educació és un procés que es produeix al llarg de tota la vida. L'anomenada educació no-formal (la que no atorga grau, que es du a terme fora de l'horari de treball o escolar, que es realitza en el temps d'oci o de lleure) ha crescut en els darrers anys, tant en quantitat com en qualitat. L'educació en el lleure ha pres, en els darrers anys, un paper protagonista.

Sovint, en l'àmbit no-formal s'ha fet la distinció entre "educació en el lleure" i "educació per al lleure". Mentre que hi ha un tipus d'activitats que es duen a terme fora de l'horari escolar i tenen com a objectiu l'educació dels participants —educació en el lleure—, hi ha un altre tipus d'activitats que pretenen donar coneixements, continguts tècnics, pautes per enriquir el temps d'oci —educació per al lleure. Aquest encaix significa que, d'una banda, cal considerar l'educació en i per al lleure com una acció pedagògica de primer ordre i, d'altra banda, cal entendre l'educació en i per al lleure en el seu sentit més ampli, és a dir, totes aquelles activitats de lleure adreçades a infants, joves, adults i gent gran.

D'entre les instal·lacions de lleure municipals, destaquen els 9 camps municipals d'esports o futbol, el Palau d'Esports i els tres poliesportius, l'Estadi Municipal d'Atletisme, les tres zones esportives municipals i la piscina municipal, a més d'altres instal·lacions ubicades en centres escolars. Si a aquests equipaments hi sumem els poliesportius, les pistes i les instal·lacions de clubs i entitats no municipals, el total que en resulta és una xarxa diversa i descentralitzada d'equipaments.

L'oferta de lleure adreçada a la franja d'edat infantil i juvenil ha crescut espectacularment en els darrers anys. Dins d'aquesta oferta hi ha propostes de qualitat educativa però també és cert que hi ha moltes propostes que es fonamenten en el més pur consumisme o que treballen valors allunyats dels que es consideren propis dels projectes

educatiu. Dins d'aquesta allau d'oferta destaca un tipus de proposta d'iniciativa privada que planteja un model diferenciat del lleure més clàssic, reforçat per elements tecnològics, que ha aconseguit un lloc destacat en el mercat i ha substituït el que era tradicionalment camp propi dels centres d'esplai. Aquest nou escenari ha afectat la proposta del lleure. Arreu, doncs, no és ni molt menys un fenomen propi de Mataró, els centres de lleure han patit una davallada del nombre d'inscripcions. A hores d'ara trobem que hi ha a la ciutat uns 16 centres de diferents tipologies. Des de centres d'esplai i associacions excursionistes, fins a grups de trobada i reflexió adreçats a nois i noies. Tant centres que depenen d'una organització escolar més gran, habitualment confessionals, com d'altres de petits que només es componen dels seus monitors sense cap altre suport. Hi ha centres lligats a escoles, de les que es nodreixen de nens i nens o nois i noies, i també es beneficien de les seves infraestructures, i hi ha centres que treballen només amb els seus recursos i amb la divulgació que es genera del seu treball de cap de setmana en el marc del barri. Una mostra de la precarietat d'alguns centres la dona la dada que aquest darrer any han hagut de plegar tres centres d'esplai per dificultats a l'hora de tirar endavant les seves activitats.

A Mataró, l'oferta total potencial és d'unes 1.145 places de lleure i el nombre total de monitors és de 185 aproximadament. La franja d'edat dels usuaris és, en general, de 4 a 12 anys, en una oferta concentrada els dissabtes a la tarda. La diversitat és una de les característiques de la població del lleure però es constata en general un índex inferior de participació de nens i nenes fills de famílies immigrants respecte dels percentatges que hi ha a l'escola.

En general, des de l'escola es valora la pràctica esportiva positivament, però hi ha també la percepció que els valors que ens transmeten als infants i joves no es corresponen amb els que es promouen des de l'escola. Els educadors consideren que en la pràctica esportiva es valora massa l'èxit i el triomf per sobre de l'esforç i l'equip. Part d'aquestes actituds vénen de la manca de coneixement que tenen alguns professionals del seu paper com a educadors. En aquest sentit, seria interessant incloure en els cursos de formació de monitors, entrenadors, directius i àrbitres continguts que incideixin en aquests aspectes per millorar la qualitat pedagògica de l'activitat esportiva. Una altra possibilitat seria acostar més l'esport a l'escola. Això no és pas nou. Una de les línies estratègiques municipals respecte la promoció de l'esport com a element educatiu ha estat la possibilitat d'introduir l'esport a les classes d'educació física mitjançant els programes del Servei Esportiu Escolar i el Pla de Millora Escolar.

Un dels projectes més importants en aquests darrers anys ha estat els Jocs Escolars, que es convoquen en sis esports d'equip i sis esports individuals. En el curs 2001-2002 va haver-hi una participació de 33 escoles i 13 entitats amb un total de 148 equips i 1.431 esportistes en esports d'equip i 1.140 en esports individuals. Aquestes dades posen de manifest, d'una banda, la importància del projecte i, de l'altra, una lleugera davallada de participants, que obliga a replantejar alguns aspectes. Els tècnics proposen que l'oferta extraescolar del centre formi part del projecte educatiu; que el professorat d'educació física orienti, coordini i impulsi l'activitat extraescolar. Caldria definir conjuntament quin model d'esport escolar es vol (esport de lleure o de competició), treballar per una millora de les instal·lacions esportives i potenciar la pràctica de l'esport per part dels nois i noies, la qual cosa passa per oferir uns jocs escolars més adients i ajustats a l'edat.

La xarxa d'equipaments culturals de la ciutat creix lentament i és encara insuficient per a una ciutat com Mataró; la inversió és, segurament, l'única fórmula per ampliar-la. L'únic que hi ha treballat en aquest sentit és un document on s'estableixen, per acord municipal, prioritats per a la rehabilitació d'onze equipaments. D'entre els que estan en funcionament, destaquem la progressió ascendent, en nombre d'usuaris, de la Biblioteca Pompeu Fabra, el Teatre Monumental, el Museu de Mataró i Can Palauet.

Usuaris d'equipaments públics 2000	
Biblioteca Pompeu Fabra	262.757 visitants
Teatre Monumental	44.396 espectadors
Museu de Mataró	27.152 visitants
Can Palauet	11.095 visitants

Font: Patronat Municipal de Cultura

En general es considera que cal compatibilitzar una política cultural adreçada al gaudi de tothom amb l'oferta d'elements de qualitat que facin de Mataró un referent en aquest aspecte. Malgrat la trajectòria exitosa de l'Aula de Teatre, per exemple, curiosament Mataró no ha estat capaç d'organitzar cap esdeveniment de ressò internacional. Tot plegat precisa l'enfortiment d'estratègies d'educació i promoció culturals.

Quant a l'oci o l'esbarjo, cal pensar en un esbarjo que pugui dur a terme tota la família conjuntament, de manera que s'atenguin els desitjos i les necessitats de totes les franges d'edat. En general, sembla poc recomanable l'ús indiscriminat de l'esbarjo de gran superfície comercial i l'abús dels jocs d'ordinador i els videojocs.

Foment de la participació, responsabilitat compartida des de la família fins a l'Administració

Quan parlem de participació ens referim per un costat a l'acció voluntària de participar i per l'altre a la possibilitat de participar. És a dir, parlem de gent que opina, que proposa i que en definitiva "hi és". I parlem també de tots aquells canals i aquelles situacions que fomenten i permeten que la participació sigui real i útil. El Projecte Educatiu de Mataró planteja la necessitat que tots els agents socials (individus, família, pares i mares, escola i Administració) tinguin un paper "actiu" en l'educació de la ciutat i no en siguin simples espectadors o consumidors. En aquest sentit, l'objectiu és doble. D'una banda, aconseguir que la societat sigui menys individualista i s'impliqui en tot allò que l'afecta, la qual cosa té a veure amb la necessitat de crear consciència i fomentar el compromís i la no-indiferència. Just a l'altre costat de la balança, hi ha la necessitat de potenciar els mecanismes perquè els àmbits de decisió (sovint, en mans de les administracions) siguin cada vegada més plurals i que l'oferta educativa s'ajusti a les necessitats reals de la ciutadania.

Tant en un objectiu com en l'altre, Mataró té punts de partida que han de servir de base de treball: si ens referim als agents socials, trobem, en primer lloc, les persones i el seu context familiar; després l'àmbit escolar i tota la xarxa d'associacions. Finalment, l'Administració. Aquests han estat els àmbits que han servit per fer una anàlisi de la nostra ciutat en aquesta temàtica.

La família —el primer agent social i el més proper— reproduceix els tarannàs de la societat en general: dins del nucli familiar s'ha denotat manca de diàleg entre pares i fills, molt sovint provocat per la poca relació que s'estableix entre els uns i els altres. Això es deu a les obligacions adquirides per les dues parts: professionals en el cas dels pares i de formació o lleure en el cas dels fills. Però també als molts mecanismes d'alienació —principalment mitjans de comunicació i de lleure audiovisuals— que hi ha dins mateix del nucli familiar i que no afavoreixen gens el contacte personal i, per tant, l'educació. Tot plegat fa que es manifesti una certa desorientació, per part dels pares, a l'hora d'educar els fills i, a vegades fins i tot, un cert sentiment de culpabilitat que pot derivar en formes de sobreprotecció o en una educació mal entesa. Per tant, és necessari retrobar l'equilibri d'aquesta educació i afavorir el retrobament familiar. Dins d'aquest context és factible potenciar el valor de la participació.

Per la seva part, l'escola ha de ser, si no el primer, el segon àmbit d'aprenentatge de la participació i en aquest sentit és necessari millorar els mecanismes que la poden fer possible o més eficaç (dins i fora de l'aula). La poca implicació dels alumnes i dels pares en les decisions internes dels centres escolars és un dels principals problemes a resoldre. També es fa necessari contrarestar amb diverses iniciatives el suposat tancament que pateix l'estament escolar en relació a la resta d'associacions que interaccionen amb ell.

En el cas de les associacions i dels col·lectius es considera que la majoria estan participant en el procés educatiu que es produeix a la ciutat (des d'una entitat folklòrica, fins a un grup excursionista, una coral o un grup d'esplai, per posar algun exemple) perquè transmeten uns valors a partir de la seva activitat i perquè participen en l'oferta educativa de la ciutat i, d'aquesta manera, l'enriqueixen. A partir d'aquí, hi ha dubtes sobre si tots ells són capaços de generar esperit crític entre els seus representants i entre els seus membres i si troben els canals i els incentius necessaris per anar més enllà del seu programa d'activitats i implicar-se en projectes comuns de ciutat o debatre col·lectivament els seus punts en comú. En aquest sentit, es considera molt positiu que les entitats també estiguin connectades amb els diferents agents educatius de la ciutat de manera que es creï una xarxa d'intercanvi d'interessos i d'experiències.

El registre municipal té inscrites 309 entitats associatives; però el càlcul real que se'n fa és d'unes 500, amb una mitjana calculada d'uns 178 socis per associació (dades de la pàgina web municipal). L'atomització associativa, que dificulta la coordinació entre elles, les tasques de gestió i organitzatives i el relleu en els òrgans de coordinació o govern són uns handicaps afegits per al funcionament d'aquestes entitats i un repte social important per a la ciutat.

Mataró disposa de cinc centres cívics i tres centres socials municipals que l'any 2000 van enregistrar 37.314 atencions. Aquests equipaments, descentralitzats, són una oportunitat de dinamització ciutadana des de la que ja es treballa de fa temps.

Des del punt de vista de l'Administració, s'observa una certa desconfiança pública envers l'eficàcia dels mecanismes de participació existents, a més d'un desconeixement generalitzat del seu ús real. De la mateixa manera, s'ha valorat com a iniciativa positiva la creació del Projecte Educatiu de Mataró i s'ha apuntat la conveniència de mantenir alguna de les activitats que ha posat en marxa a través del seu web.

Finalment, davant del repte d'avançar cap a un model d'educació més representatiu, les noves tecnologies —ja esmentades anteriorment però importants també en aquest tema— es presenten com una eina molt útil que ens ofereix grans oportunitats perquè la participació (des del nivell de consumidor de l'educació, fins als qui debaten sobre la política educativa) sigui una realitat més pràctica i senzilla. Però l'ús i l'accés a les noves tecnologies encara és limitat i, per tant, aquest recurs porta implícits una sèrie de requisits previs, d'entre els quals la formació en les noves tecnologies esdevé preminent.

PROPOSTES

La proposta de **directrius, objectius i accions** que trobareu a continuació és el resultat del treball en comissions dels participants en el PEM al llarg de les 25 sessions.

A banda del contingut de les propostes, del treball en comissions cal destacar els aspectes següents:

- La diversitat de perfils professionals que es reuneixen.
- Els participants consideren com a vàlid i enriquidor per ell mateix el sol fet de trobar-se a la mateixa taula per parlar un conjunt de professionals amb les mateixes inquietuds i dubtes.
- Hi ha sectors amb un pes important a la ciutat que, en termes de participants, no han estat suficientment representats.

A continuació, es presenta la terminologia utilitzada en l'exposició de les propostes dels grups de treball. Els termes utilitzats són:

Directriu: Es tracta d'una divisió analítica de l'àmbit tractat com a objecte d'estudi.

Objectius: Són l'expressió dels resultats que es volen assolir dins de l'espai temàtic de cada directriu a partir de les accions proposades.

Accions: Són l'expressió genèrica del tipus d'activitats o del projecte que s'hauria de dur a terme per assolir els objectius. La finalitat de les propostes és orientar en l'acció però sense vulnerar la personalitat dels agents.

Agent: Els agents són les organitzacions que s'ha considerat que s'han de sentir implicats en el procés de concreció de les accions, ja sigui liderant o impulsant el procés com duent a terme directament les activitats i els projectes. Les organitzacions que apareixen tan són de caire públic com privat i per a la seva definició s'han utilitzat genèrics.

Prioritat: Expressa el grau d'urgència o de necessitat pel que fa a l'inici de les propostes. Per expressar l'any d'inici orientatiu s'ha establert l'escala següent: **1** any 2003; **2** any 2004; **3** any 2005 i **4** any 2006.

Cost estimat: Es tracta d'aproximar l'import que suposaria la implantació efectiva dels projectes i de les activitats que es deriven de les accions. Per quantificar orientativament el cost s'ha establert l'escala següent: **Baix** (menys de 18.000 €); **Mitjà** (entre 18.000 i 120.000 €); i **Alt** (més de 120.000 €).

Des del treball en comissions, les Accions proposades s'han recollit i redactat en clau de línia de treball. Així doncs, el que expressen és una proposta orientada a la consecució dels objectius però prou oberta per adaptar-se als diferents estils de treball i possibilitats tècniques dels agents implicats.

PROPOSTES "ESCOLA I CIUTAT"

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
1.1.- Ensenyaments obligatoris 0-16	1.1.1.- Definir un pla estratègic de zona que permeti la reserva de places en previsió de l'arribada de nous nens	1.1.1.1.- Pactar amb el Dpt. d'Ensenyament la reserva de places per sota de les ratios actuals	Generalitat Ajuntament	1	Alt
		1.1.1.2.- Preveure la creació de nous grups especialment a P-3 i 1r d'ESO	Generalitat	1	Alt
		1.1.1.3.- Corregir la pràctica actual d'admetre l'augment de ratios fins al 10%	Generalitat	1	Alt
	1.1.2.- Millorar l'acollida i l'atenció de l'alumnat nouvingut	1.1.2.1.- Incorporar els recursos actuals d'acollida dins del sistema ordinari dels centres amb l'increment de recursos humans que això comporti: auxiliars de conversa, TAE, acollida, seguiment...	Generalitat Ajuntament Centres escolars	1	Alt
		1.1.2.2.- Elaboració de materials educatius de suport a l'aula adreçat als nous alumnes	Generalitat Ajuntament	1	Alt
		1.1.2.3.- Recollir el material de suport a l'aula existent i difondre'l	Generalitat, Ajuntament Centres escolars	1	Baix
	1.1.3.- Centralitzar i coordinar els serveis educatius de la ciutat.	1.1.3.1.- Assignar un espai propi i comú per a tots els serveis educatius actuals: EAP, CRPM, ed. compensatòria, mediadors, inspecció...	Ajuntament Generalitat	2	Alt
	1.1.4.- Promoure el treball conjunt entre els centres d'ensenyament i les entitats i institucions ciutadanes	1.1.4.1.- Impulsar noves experiències de col·laboració entre centres escolars i altres agents socials i també consolidar i generalitzar les experiències positives ja existents	Ajuntament Entitats ciutadanes Centres escolars	3	Mitjà
		1.1.4.2.- Crear i divulgar un catàleg de tots els serveis municipals que s'ofereixen als centres educatius	Ajuntament	3	Baix
	1.1.5.- Consensuar un pla especial per crear places públiques d'escola bressol	1.1.5.1.- Definir un pla general de creació de places	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Alt
		1.1.5.2.- Marcar objectius, per períodes, que concretin el pla general	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Baix
	1.1.6.- Oferir i planificar activitats complementàries per a tots els escolars de la ciutat d'ensenyaments obligatoris durant els períodes de vacances	1.1.6.1.- Valorar per barris o zones l'oferta existent, la qualitat dels serveis i la proximitat entre l'oferta i la demanda	Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	3	Mitjà
1.1.6.2.- Considerar els edificis escolars com a infraestructures possibles per ubicar aquests tipus de serveis a les famílies		Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	3	Mitjà	

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
1.2.- Ensenyaments postobligatoris I	1.2.1.- Establir observacions periòdiques i estratègiques del món laboral que permetin planificar i coordinar les demandes i les ofertes de CF dels centres educatius de la ciutat	1.2.1.1.- Crear la Mesa de Planificació de la Formació Professional a la ciutat (MPFP)	Ajuntament Centres escolars Entitats socials Entitats econòmiques	1	Mitjà
		1.2.1.2.- Negociar amb el Departament d'Ensenyament les peticions de la ciutat, degudament consensuades i prioritzades a curt i a mig termini	Ajuntament Generalitat	1	Baix
	1.2.2.- Ampliar i consolidar l'oferta de PGS i de PTT	1.2.2.1.- Revisar l'oferta actual i planificar l'oferta per al proper curs	Ajuntament Centres escolars	1	Baix
		1.2.2.2.- Revisar la ubicació actual d'aquests cursos i vincular-los a centres educatius	Ajuntament Centres educatius	1	Mitjà
	1.2.3.- Oferir a la ciutat una imatge múltiple però unificada de les activitats universitàries i d'altres nivells	1.2.3.1.- Promoure, a partir de la universitat, projectes d'abast comarcal	Ajuntament Consell Comarcal	3	Mitjà
		1.2.3.2.- Establir línies d'acció conjunta entre especialitats afins	Universitats	3	Mitjà
		1.2.3.3.- Oferir formació continuada i especialitzada	Universitats	1	Alt
	1.2.4- Publicitar l'oferta formativa completa de Mataró	1.2.4.1.- Actualitzar la Guia de l'Ensenyament a la ciutat	Ajuntament	3	Mitjà
		1.2.4.2.- Crear pàgines web amb informacions completes de les activitats temporals	Ajuntament	3	Mitjà

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
1.3.- Ensenyaments postobligatoris II	1.3.1.-Consolidar l'Escola Oficial d'Idiomes (EOI)	1.3.1.1.- Fer el trasllat a l'edifici propi i aconseguir una progressió de creixement que permeti completar l'ensenyament de tots els nivells de l'oferta actual i augmentar-la amb noves llengües i altres serveis	Generalitat	2	Alt
		1.3.1.2.- Establir sistemes de comunicació amb la ciutat i la comarca per poder detectar noves necessitats	Ajuntaments Consell Comarcal	3	Mitjà
	1.3.2.- Aconseguir el reconeixement per impartir la titulació de CFGM de Teatre i Dansa	1.3.2.1.- Presentar el projecte i la petició del CFGM al Departament d'Ensenyament	Ajuntament Generalitat	1	Baix
		1.3.2.2.- Establir més col·laboracions amb els centres educatius	Ajuntament Centres educatius	3	Baix
		1.3.2.3.- Aconseguir un "espai de creació artística, plàstica i escenogràfica" per a la ciutat	Ajuntament	3	Alt
	1.3.3.- Establir un pla d'actuacions entre la Generalitat i l'ajuntament per donar resposta a la demanda de formació des del sector d'adults	1.3.3.1.- Atendre la diversitat de situacions i necessitats de la població adulta	Ajuntament Generalitat	1	Alt
		1.3.3.2.- Ampliar la dotació en recursos humans i materials	Ajuntament Generalitat	1	Alt
	1.3.4.- Detectar les necessitats educatives de la població en formació musical i arts plàstiques	1.3.4.1.- Connectar amb les entitats que actualment ofereixen formació a la ciutat i detectar mancances i possibles línies de millora en la formació en aquests camps	Ajuntament Entitats culturals	2	Baix

PROPOSTES "EDUCACIÓ I TERRITORI"

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
2.1.-Patrimoni històric, artístic, espai compartit.	2.1.1.- Donar a conèixer la realitat històrica, social, política i cultural de Mataró	2.1.1.1.- Elaborar "guies" adreçades als centres d'ensenyament, de formació, i d'educació en el lleure i a entitats ciutadanes	Ajuntament Generalitat Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Mitjà
		2.1.1.2.- Elaborar recursos pedagògics (publicacions, pàgines web, CD-Rom) adreçats als centres d'ensenyament, de formació, d'educació en el lleure i a entitats ciutadanes	Ajuntament Generalitat Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Mitjà
	2.1.2.- Millorar el grau de coneixement del patrimoni històric i artístic	2.1.2.1.- Elaborar itineraris històrics urbans i no urbans dotats d'informació i guiatge sobre el terreny	Ajuntament Generalitat Diputació	2	Mitjà
		2.1.2.2.- Adaptar un nou model de placa de nom o motiu de carrer on apareguin més dades sobre el personatge i adaptant els criteris de normalització lingüística	Ajuntament	4	Alt
		2.1.2.3.- Rehabilitar i mantenir els monuments històrics per tal de fer-ne una eina didàctica	Ajuntament	3	Alt
	2.1.3.- Treballar per una ciutat entesa com un autèntic espai de relació i convivència	2.1.3.1.- Fomentar les trobades ciutadanes: festes, esdeveniments, aplecs, etc.	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà
		2.1.3.2.- Millorar de l'impacte visual a través de la neteja i el manteniment de carrers i zones abandonades	Ajuntament Entitats ciutadanes	2	Alt
		2.1.3.3.- Millorar els índexs de contaminació acústica	Ajuntament AV Entitats ciutadanes	2	Alt
		2.1.3.4.- Promocionar el Pacte per a la Mobilitat	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Baix

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
2.2.-Patrimoni natural	2.2.1.- Mantenir l'equilibri urbanístic actual entre zones d'usos agrícoles, forestals i espais públics.	2.2.1.1.- Potenciar les actuacions urbanístiques necessàries per evitar les mesures especulatives	Ajuntament Diputació Generalitat	1	Baix
		2.2.1.2.- Preservar, mantenir i millorar els parcs urbans	Ajuntament	2	Mitjà
		2.2.1.3.- Tenir cura a l'hora de tramitar nous permisos o noves instal·lacions, molt especialment en urbanitzacions, per tal d'evitar privatitzacions d'àrees verdes, assegurant en tot cas accessos oberts i públics, sense obstacles ni impediments de cap ordre (rieres, torrents)	Ajuntament Generalitat	1	Baix
	2.2.2.-Sensibilització mediambiental	2.2.2.1.- Realització de "guies" de camins i itineraris amb indicació de la toponímia local	Ajuntament Entitats mediambientals	2	Mitjà
		2.2.2.2.- Senyalització sobre el terreny dels diferents elements d'interès mediambiental (rètols, panoràmiques etc.)	Ajuntament Diputació Entitats ciutadanes	2	Mitjà
		2.2.2.3.- Adequar estratègies pedagògiques als equipaments museístics de ciències	Ajuntament, Generalitat Centres escolars Entitats ciutadanes	1	Alt
		2.2.2.4.- Rehabilitació d'instal·lacions i edificis com a seu de museus temàtics	Ajuntament	3	Alt
	2.2.3.- Promocionar el contingut de l'Agenda 21	2.2.3.1. Promocionar el reciclatge; però també la reutilització i la reducció en el consum	Ajuntament	2	Baix
	2.2.4.- Vetllar pel manteniment òptim dels espais naturals	2.2.4.1.- Acordar campanyes unitàries entre els agents educatius de la ciutat per efectuar la neteja i la repoblació de boscos torrents, platges, rieres...	Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Baix
		2.2.4.2.- Controlar els espais forestals, per evitar-ne la degradació, amb el treball d'agents d'un perfil similar als policies de barri	Ajuntament Generalitat Diputació	3	Alt

PROPOSTES "EDUCACIÓ I TREBALL"

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
3.1.-Transició escola - treball	3.1.1.- Millorar el servei d'orientació durant l'etapa educativa prèvia a la plena inserció en el món laboral	3.1.1.1.- Crear una unitat de transició escola - treball, amb l'objectiu de coordinar les actuacions que en matèria de transició al món laboral es duen a terme a la ciutat	Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	1	Mitjà
	3.1.2.- Coordinar i optimitzar el servei d'informació a l'empresa, per tal de millorar la inserció laboral	3.1.2.1.- Centralitzar informació sobre àrees de coneixement que s'imparteixen a les escoles i entitats de formació ocupacional i de les que es disposa "borsa de treball".	Ajuntament	1	Mitjà

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
3.2.- Educació i món laboral	3.2.1.- Millorar la relació entre el món educatiu i el món empresarial	3.2.1.1.- Potenciar un fòrum empresarial. Trobades entre el món educatiu i el món empresarial	Ajuntament Centres escolars Entitats socials Entitats econòmiques	2	Mitjà
		3.2.1.2.- Fomentar i afavorir la participació del professorat en l'empresa privada i a l'inrevés, que l'empresa privada pugui participar en tasques educatives a les escoles	Ajuntament Centres escolars Entitats socials Entitats econòmiques	3	Mitjà
	3.2.2.- Treure el màxim rendiment possible a escala de ciutat del Pla General de Formació Professional a Catalunya	3.2.2.1.- Disposar d'informació exhaustiva sobre el PGFPC i vetllar per aprofitar qualsevol oportunitat que sorgeixi de l'execució del PGFPC.	Ajuntament	1	Baix
	3.2.3.- Fomentar la cooperació entre serveis, administracions, centres i empreses	3.2.3.1.- Definir les competències i el model de cooperació entre la regidoria d'Educació i la regidoria de Treball.	Ajuntament	2	Baix
		3.2.3.2.- Administració - Centres de Formació. Definir el model de cooperació per coordinar els cicles formatius, la formació ocupacional i la formació contínua	Ajuntament Centres escolars	2	Mitjà
		3.2.3.3.- Empreses - Centres de Formació. Definir el model de cooperació entre empreses per a compartir recursos formatius.	Ajuntament Centres escolars Entitats econòmiques	3	Baix

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
3.3.- Educació i societat del coneixement	3.3.1.- Crear i compartir coneixement mitjançant comunitats virtuals	3.3.1.1.- Crear una plataforma de generació i compartició de coneixement (Portal educatiu de Mataró) en la que els usuaris seran els tècnics i professionals del món educatiu local. Visió horitzontal (hi participen tots els centres i entitats educatives de Mataró)	Ajuntament Centres escolars Entitats d'educació	2	Mitjà
		3.3.1.2.- Crear una plataforma "personalitzable a cada centre" com a nou canal de comunicació centre-alumne, centre-professorat, centre-AMPA, alumne-alumne, professorat-professorat... Visió vertical (hi participen tots els agents d'una mateixa escola)	Ajuntament Generalitat Centres escolars Entitats d'educació	3	Mitjà
	3.3.2.- Augmentar el nivell d'accessibilitat a la xarxa	3.3.2.1.- Incrementar els punts d'accés a la xarxa (associacions de veïns, centres cívics, convenis amb entitats privades...), ampliar els horaris d'accés als locals que ja disposen d'infraestructures, editar una relació de punts d'accés a la xarxa i fer-ne divulgació	Ajuntament Generalitat Centres escolars Entitats d'educació	1	Alt
	3.3.3.- Involucrar els pares i les mares en la societat del coneixement	3.3.3.1.- Planificar i executar tallers de treball a les escoles entre alumnes, pares i tutor informàtic. Els alumnes es converteixen en formadors de TIC dels seus pares	Ajuntament Centres escolars	3	Mitjà
	3.3.4.- Millorar la qualitat de les TIC als centres educatius	3.3.4.1.- Realitzar una diagnosi d'ús de les TIC als centres educatius públics i privats i un recull de propostes de millora	Ajuntament Generalitat Centres escolars	1	Alt

PROPOSTES "EDUCACIÓ I COHESIÓ SOCIAL"

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
4.1.- Factors que contribueixen a la cohesió social	4.1.1.- Donar suport a les famílies en la seva funció educativa	4.1.1.1.- Enfortir la relació entre pares i mestres als centres educatius	Centres escolars Entitats educatives	1	Baix
		4.1.1.2.- Potenciar les associacions de pares i mares	Ajuntament Entitats educatives	2	Baix
		4.1.1.3.- Utilitzar els mitjans de comunicació de la ciutat per facilitar la formació dels pares com a educadors	Ajuntament Entitats educatives Mitjans de comunicació locals	2	Baix
		4.1.1.4.- Debatre i facilitar mesures per compaginar els horaris laborals amb el temps compartit amb les famílies	Generalitat Ajuntament Centres escolars	4	Alt
	4.1.2.- Millorar l'acció de les institucions educatives	4.1.2.1.- Fer plans d'activitats complementàries a les escoles	Ajuntament Centres escolars Entitats de lleure	2	Alt
		4.1.2.2.- Rendibilitzar l'ús de les instal·lacions escolars	Ajuntament Generalitat	3	Mitjà
		4.1.2.3.- Coordinar l'oferta d'activitats extraescolars	Ajuntament Centres escolars Entitats del lleure	4	Baix
		4.1.2.4.- Arbitrar ajudes per facilitar l'accés de tot l'alumnat a les activitats extraescolars	Ajuntament Centres escolars	1	Alt
		4.1.2.5.- Facilitar l'obtenció de titulacions per aprenentatge de la llengua catalana i llengües en general en l'educació d'adults	Generalitat	1	Alt
		4.1.2.6.- Potenciar l'esport escolar especialment en els centres de secundària	Ajuntament Centres escolars	4	Mitjà
	4.1.3.- Millorar l'eficàcia de les accions de les entitats i associacions ciutadanes	4.1.3.1.- Potenciar l'associacionisme i el voluntariat entre els joves	Ajuntament Centres escolars	1	Mitjà
		4.1.3.2.- Afavorir les xarxes de cooperació ciutadana (banc del temps, col·laboració i ajut entre ciutadans...)	Ajuntament Entitats ciutadanes	3	Baix
		4.1.3.3.- Articular les accions i les ofertes educatives per barris en plans globals, coordinant-ne les accions	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Baix
	4.1.4.- Coordinar el treball de les administracions públiques	4.1.4.1.- Coordinar els serveis que afecten la mateixa població	Ajuntament Generalitat Consell Comarcal	2	Baix
		4.1.4.2.- Facilitar informació sobre els serveis existents al nostre municipi a totes les persones que arribin i en especial als col·lectius de risc	Ajuntament Generalitat Consell Comarcal	2	Baix

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
4.2.- Col·lectius en risc d'exclusió	4.2.1.- Atendre la població immigrada	4.2.1.1.- Refer el mapa escolar de Mataró per equilibrar l'oferta escolar de manera que s'evitin concentracions excessives i desplaçaments innecessaris	Ajuntament Generalitat	1	Alt
		4.2.1.2.- Diversificar l'oferta educativa incorporant elements professionalitzadors i flexibilitat en els programes educatius per atendre millor grups d'alumnes nous a l'educació secundària	Generalitat Centres escolars	1	Alt
		4.2.1.3.- Elaboració de plans d'acollida i acompanyament als joves nous.	Ajuntament Centres escolars	2	Baix
		4.2.1.4.- Incorporació de nous professors i auxiliars de conversa, a les plantilles dels centres, per atendre els alumnes nous amb dificultats greus en l'idioma.	Generalitat	1	Alt
		4.2.1.5.- Fomentar la participació dels nous ciutadans en les associacions i les entitats dels barris on habiten	Entitats ciutadanes	4	Baix
		4.2.1.6.- Facilitar l'accés a l'habitatge establint fórmules de mediació	Ajuntament, Generalitat Ministeri	1	Alt
		4.2.1.7.- Facilitar l'accés a les escoles d'adults, en especial a programes d'aprenentatge de la llengua, a les mares de famílies noves	Ajuntament Generalitat	1	Mitjà
		4.2.1.8.- Sensibilització de la població en actes col·lectius i pels mitjans de comunicació	Mitjans comunicació	3	Mitjà
	4.2.2.- Atenció als ciutadans que pateixen alguna minusvalidesa física, psíquica o sensorial	4.2.2.1.- Supressió de les barreres arquitectòniques en tots els centres públics	Ajuntament Generalitat	2	Alt
		4.2.2.2.- Millorar l'adaptació dels passos de vianants a les cadires de rodes	Ajuntament	3	Mitjà
		4.2.2.3.- Obertura de centres de dia per facilitar la interrelació entre les persones amb minusvalidesa	Ajuntament Generalitat	2	Mitjà
		4.2.2.4.- Facilitar l'associacionisme d'aquests col·lectius	Ajuntament Entitats ciutadanes	3	Baix
		4.2.2.5.- Fer complir la llei sobre els llocs de treball reservats a les persones amb minusvalideses.	Generalitat	1	Alt
	4.2.3.- Atenció a les persones que per la seva edat avançada tenen limitat el seu funcionament quotidià.	4.2.3.1.- Afavorir la dedicació de voluntaris socials	Generalitat, Ajuntament	3	Baix
		4.2.3.2.- Informar i facilitar les adequacions dels habitatges a les noves necessitats	Generalitat Ajuntament	3	Baix
	4.2.4.- Atenció a les persones que a causa d'una dependència, tenen limitada la seva autonomia.	4.2.4.1.- Obrir centres d'atenció i informació ciutadana	Generalitat Ajuntament	1	Alt
		4.2.4.2.- Facilitar suport a les famílies i a l'entorn de la persona dependent a través dels mitjans d'informació	Generalitat Ajuntament Mitjans de comunicació	2	Mitjà

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
4.3.- Construcció de la ciutadania	4.3.1.- Implicar els centres educatius	4.3.1.1.- Implementació als centres de programes d'educació en valors.	Ajuntament Centres escolars	1	Mitjà
		4.3.1.2.- Incrementar la cooperació i la col·laboració entre alumnes de diferents centres	Ajuntament Generalitat Centres escolars	2	Baix
		4.3.1.3.- Incloure propostes de coneixement de la ciutat (avantatges / problemàtiques) en els programes escolars	Centres escolars	2	Baix
		4.3.1.4.- Fer servir més els espais escolars per a les activitats de barri i de ciutat	Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Baix
	4.3.2.- Implicar les entitats i les associacions	4.3.2.1.- Afavorir la coordinació entre organitzacions	Ajuntament	2	Mitjà
		4.3.2.2 - Model de gestió democràtica i transparent	Entitats ciutadanes	3	Baix
	4.3.3.- Implicar les administracions públiques	4.3.3.1.- Coordinar-se en el territori, facilitant la comprensió del procés administratiu als usuaris	Ajuntament Generalitat Consell Comarcal Diputació Ministeri	3	Mitjà

PROPOSTES "EDUCACIÓ I LLEURE"

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
5.1.- Recursos humans, materials i econòmics	5.1.1.- Donar a conèixer a la ciutadania l'oferta d'activitats i els valors pedagògics de l'educació en el lleure	5.1.1.1.- Elaborar el mapa d'educació no formal de Mataró	Ajuntament Entitats de lleure	1	Mitjà
		5.1.1.2.- Elaborar un catàleg d'activitats d'educació no formal a Mataró	Ajuntament Entitats de lleure	1	Mitjà
		5.1.1.3.- Organitzar una campanya divulgativa dels valors pedagògics de l'educació en el lleure	Ajuntament Entitats de lleure	2	Mitjà
	5.1.2.- Millorar la formació de monitors i educadors del lleure	5.1.2.1.- Millorar l'oferta i la difusió dels cursos de monitors, amb especial observació del preu i el calendari de divulgació i de realització dels cursos	Ajuntament	2	Baix
	5.1.3.- Intervenir en la millora de la coordinació dels serveis educatius: ensenyament reglat, lleure infantil i juvenil i lleure esportiu	5.1.3.1.- Dur a terme estratègies per potenciar la relació i la coordinació entre els centres d'ensenyament reglat, centres de lleure i clubs esportius, pel que fa a actituds, valors i metodologia pedagògica	Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Baix
		5.1.3.2.- Potenciar l'ús compartit d'instal·lacions escolars per a activitats d'ensenyament reglat i d'educació en el lleure.	Ajuntament Centres escolars Entitats de lleure	2	Mitjà
		5.1.3.3.- Potenciar l'ús compartit d'instal·lacions escolars per a activitats esportives.	Ajuntament Centres escolars Clubs Esportius	2	Baix

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
5.2.- Activitats de lleure de caps de setmana	5.2.1.- Potenciar les activitats d'oci alternatives per tal que el temps de lleure no es converteixi en temps per al consum	5.2.1.1.- Organitzar passejades i sortides turístiques i culturals per Mataró i rodalies	Ajuntament Entitats ciutadanes	4	Mitjà
		5.2.1.2.- Organitzar activitats d'oci familiar, oci complementari (activitats dins del mateix horari però en diferents espais)	Ajuntament Entitats ciutadanes	2	Baix
	5.2.2.- Millorar els equips i espais per desenvolupar activitats de lleure	5.2.2.1.- Afavorir l'aprofitament dels espais dels centres educatius per a la realització d'activitats de lleure en horari no lectiu	Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Mitjà
		5.2.2.2.- Oferir espais de trobada informal per a joves	Ajuntament Entitats ciutadanes	2	Baix
		5.2.2.3.- Afavorir l'aprofitament d'espais poliesportius per part d'entitats	Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Baix
	5.2.3.- Organitzar activitats motivadores per als joves de la nostra ciutat en els espais on els joves es troben	5.2.3.1.- Ampliar l'oferta d'activitats per a joves	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà
		5.2.3.2.- Potenciar els casals de joves autogestionats	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà
		5.2.3.3.- Dinamitzar el casal de joves de la plaça Espanya	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
5.3.- Activitats de lleure diari	5.3.1- Sensibilitzar i conscienciar les famílies de la importància del lleure	5.3.1.1.- Creació d'un espai dedicat a l'educació en el lleure al portal educatiu de la ciutat	Ajuntament	2	Mitjà
		5.3.1.2.- Sensibilització i promoció dels valors pedagògics de les activitats extraescolars i de lleure diari	Ajuntament Entitats ciutadanes	3	Mitjà
		5.3.1.3.- Avançar en la compatibilització de l'horari laboral amb l'horari escolar	Generalitat	4	Mitjà
		5.3.1.4.- Realitzar un estudi sobre l'ús del temps lliure per part dels nens i nenes adolescents i dels joves de Mataró	Diputació	1	Mitjà
	5.3.2.- Potenciar la participació en activitats extraescolars	5.3.2.1.- Facilitar a tothom l'accés a les activitats extraescolars minimitzant l'impacte econòmic	Ajuntament Generalitat Entitats del lleure	1	Alt
	5.3.3.- Potenciar el lleure d'adults i millorar l'oferta d'educació sociocomunitària	5.3.3.1.- Promoure la realització de cursos de formació per a adults	Ajuntament	1	Mitjà
		5.3.3.2.- Planificació i gestió d'un calendari d'activitats culturals regular, permanent i variat	Ajuntament Entitats culturals	1	Mitjà
		5.3.3.3.- Millorar la qualitat i l'adequació de nivells en els continguts	Ajuntament	1	Baix
		5.3.3.4.- Millorar les instal·lacions	Ajuntament	1	Alt
		5.3.3.5.- Coordinar les activitats que s'ofereixen des d'una perspectiva de ciutat	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà
		5.3.3.6.- Millorar la divulgació dels cursos	Ajuntament	1	Mitjà
	5.3.4- Coordinar l'oferta d'activitats de lleure educatiu i de lleure esportiu	5.3.4.1.- Realitzar més cursos de monitors esportius, amb forta presència de continguts educatius en valors	Ajuntament Clubs esportius	2	Baix
		5.3.4.2.- Coordinar les activitats esportives entre clubs i escoles	Ajuntament Centres escolars Clubs esportius	2	Baix

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
5.4.- Lleure de vacances	5.4.1.- Elaborar i consensuar un model d'activitats de lleure en períodes de vacances	5.4.1.1.- Avançar cap a un model d'activitats de lleure en el període de vacances de Nadal: gratuït, accessible a la majoria de la població, descentralitzat i amb activitats educatives, creatives i d'esbarjo	Ajuntament Centres escolars Entitats de lleure Clubs esportius	1	Baix
		5.4.1.2.- Avançar cap a un model d'activitats de lleure en el període de vacances d'estiu: gratuït, accessible a la majoria de la població, descentralitzat i amb activitats educatives, creatives i d'esbarjo	Ajuntament Centres escolars Entitats de lleure Clubs esportius	1	Baix

PROPOSTES "EDUCACIÓ I PARTICIPACIÓ"

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
6.1.- Individu i família	6.1.1.- Orientar els pares i les mares en el seu paper d'educadors	6.1.1.1.- Crear espais —reals o virtuals— per tal que les famílies posin en comú experiències i problemes relatius a l'educació dels fills	Ajuntament Centres escolars Entitats educatives	3	Baix
		6.1.1.2.- Organitzar cursos de formació adreçats a la família, en els quals es puguin donar pautes sobre educació als fills.	Ajuntament Entitats educatives	1	Mitjà
		6.1.1.3.- Organitzar sessions educatives a les escoles amb gent de la tercera edat, per aprofitar el seu gran bagatge i transmetre'l a les generacions més joves	Ajuntament Centres escolars Entitats gent gran	2	
		6.1.1.4.- Impulsar campanyes d'educació cívica	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà
		6.1.1.5.- Edició de guies amb temes relatius a l'educació dels fills	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Baix
		6.1.1.6.- Impulsar enquestes populars, a peu de carrer o a través del web municipal, per conèixer l'opinió dels ciutadans en relació a les necessitats i les mancances en matèria d'educació	Ajuntament Mitjans de comunicació	3	Mitjà

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
6.2.- Escola	6.2.1.- Potenciar la participació real i efectiva de les famílies i alumnes dins dels àmbits de decisió escolar	6.2.1.1.- Oferir, dins del Pla de Formació, un programa d'assessorament per a la participació	Ajuntament Generalitat Centres escolars Entitats ciutadanes	1	Mitjà
		6.2.1.2.- Crear indicadors per conèixer si els àmbits de participació dins de l'escola són reals o "formals".	Ajuntament Centres escolars Entitats educatives	3	Mitjà
		6.2.1.3.- Crear incentius per a la participació dels alumnes, implicant-los en les decisions del centre, materialitzant les seves aportacions i creant consciència del valor de la participació	Centres escolars Entitats educatives	2	Baix
	6.2.2.- Incentivar els centres escolars per tal que s'obrin a la ciutat	6.2.2.1.- Estudiar la viabilitat d'establir acords entre entitats socials i centres per poder compartir interessos i infraestructures	Ajuntament Centres escolars Entitats de lleure	4	Mitjà
	6.2.3.- Connectar els diversos agents educatius, de manera que es creï una xarxa d'intercanvi d'interessos	6.2.3.1- Impulsar una comunitat d'aprenentatge a partir de cursos oberts a entitats, escoles i pares	Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	1	Mitjà

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
6.3.- Entitats	6.3.1.- Incentivar la participació en entitats que puguin actuar sobre necessitats concretes d'associacions o de particulars sense recursos, per tal de compensar la desaparició dels objectors de consciència o la manca de voluntaris	6.3.1.1.- Oferir contrapartides no econòmiques però que puguin aportar avantatges a la gent que s'ofereixi a fer serveis socials, seguint altres models ja existents (avantatges a l'hora d'accedir a habitatges socials, etc.)	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà
		6.3.1.2.- Aplicar l'experiència del Banc del Temps, que consisteix a intercanviar serveis entre persones segons les competències de cadascú	Ajuntament Entitats ciutadanes	1	Mitjà
	6.3.2.- Afavorir la connectivitat pública a Internet per tal d'evitar que el no-accés o el desconeixement de les noves tecnologies esdevingui una barrera a la participació	6.3.2.1.- Incorporar Internet gratuït a centres públics amb personal de suport	Ajuntament Generalitat	3	Alt
	6.3.3.- Connectar els diversos agents educatius de manera que es creï una xarxa informativa i d'intercanvi d'interessos	6.3.3.1.- Afavorir l'acord i el treball en xarxa per tal d'impulsar una comunitat d'aprenentatge a partir de cursos oberts en els centres per a entitats, escoles i pares	Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Baix
		6.3.3.2.- Estudiar la possibilitat de disposar d'una ràdio municipal	Ajuntament	4	Alt

Directrius	Objectius	Accions	Agents	Pr.	Cost
6.4.- L'Administració	6.4.1.- Revisar l'eficàcia dels mecanismes de participació contemplats en el Reglament d'ordenació municipal amb l'objectiu d'assegurar el caire participatiu; potenciar la influència en la gestió de govern i la promoció de nous mecanismes	6.4.1.1.- Obrir un canal de participació "permanent" per posar en comú experiències en l'àmbit de l'educació	Ajuntament	1	Mitjà
		6.4.1.2.- Impulsar campanyes d'informació prèvies a la convocatòria d'algun dels mecanismes de participació municipals	Ajuntament Mitjans de comunicació	3	Mitjà
		6.4.1.3.- Incrementar la informació i el coneixement a les escoles dels mecanismes de participació municipals	Ajuntament Centres escolars	1	Baix
		6.4.1.4.- Crear comissions tècniques que verifiquin el bon funcionament dels canals de participació i la seva materialització	Ajuntament	4	Mitjà
		6.4.1.5.- Impulsar una comunitat d'aprenentatge a partir de cursos oberts a entitats, escoles i pares	Ajuntament Centres escolars Entitats ciutadanes	2	Mitjà

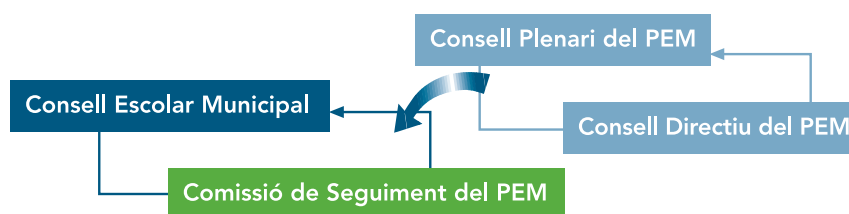
seguiment i avaluació

COMISSIÓ DE SEGUIMENT

Un dels objectius d'aquesta primera fase del PEM és determinar amb el màxim de concreció possible els mecanismes de seguiment de les propostes. En aquest cas s'inclou tant la part **orgànica** com una proposta d'**indicadors** orientativa a l'hora d'avaluar els objectius.

Òrgans de seguiment

Pel seu grau de representativitat, es considera el Consell Escolar Municipal (en endavant, CEM) l'òrgan més adient per encarregar-se de la tasca de seguiment i avaluació del projecte. El conjunt de grups, sectors i col·lectius representats en el seu plenari són, en bona part, coincidents amb l'ampli ventall de sectors que han participat en aquesta fase de treball del PEM; però també el seu funcionament de treball per comissions permet la possibilitat de nomenar una **comissió de treball** que tingui com a fita específica el seguiment i l'avaluació de les propostes recollides i que, en la seva composició, reculli el conjunt d'entitats i sectors actualment representat en el **Consell directiu del PEM**.

Es dona solució, així, al suggeriment que també s'ha fet en el sentit que es mantingui algun dels òrgans creats específicament en el procés d'elaboració del PEM; sembla que una comissió de treball del CEM que parteixi, inicialment, de les persones o entitats que actualment formen el Consell Directiu del PEM és perfectament possible com a comissió de treball, amb l'actual marc reglamentari d'aquest òrgan municipal.

Funcionament

- Reunir l'òrgan de seguiment del PEM dos cops l'any: un per valorar les accions fetes durant l'exercici anual en curs i l'altre per proposar actuacions de cara a l'exercici pressupostari futur. Això podria concretar-se amb sengles informes que la comissió específica del CEM presenta al plenari.
- Pot ser molt convenient, a més, que les sessions del **plenari del CEM** dedicades al seguiment i avaluació del Projecte Educatiu de Mataró tinguin un caràcter obert, que permeti l'assistència d'aquelles persones que, sigui en representació d'entitats o a títol personal, han participat activament en la fase de treball en comissions. D'aquesta manera quedaria recollida, en part, la proposta de continuïtat del Consell Plenari del PEM que, encara que de forma més minoritària, també s'apuntava com a òrgan de seguiment i avaluació.
- No s'ha d'obviar, però, que en el conjunt d'objectius i accions que es proposen en el PEM hi ha implicats, com a agents, diferents departaments municipals, entitats i administracions. Els diferents òrgans directius i consells de participació municipals, d'una banda, i les juntes d'entitats, de l'altra, han de poder fer una avaluació del grau d'acompliment del PEM des de l'òptica i el grau diferent de responsabilitat que els pertoca.
- Mantenir el grup de tècnics municipals que, com a coneixedors de les possibilitats i la realitat tècniques i administratives internes, ajudin a la Comissió específica del Consell Escolar Municipal a fer el seguiment i el control de les accions que desenvolupi el PEM.

QUADRE D'INDICADORS

Comissió / Directriu	Objectiu	Indicadors
Escola i ciutat		
1.1.- Ensenyaments obligatoris 0-16	1.1.1.- Definir un pla estratègic de zona que permeti la reserva de places públiques en previsió de l'arribada de nous nens	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de places en reserva • Nombre de grups nous • Ratio alumnes/aula
	1.1.2.- Millorar l'acollida i l'atenció de l'alumnat nouvingut	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció de nous recursos humans i materials
	1.1.3.- Centralitzar i coordinar els serveis educatius de la ciutat	<ul style="list-style-type: none"> • Ubicació en un edifici comú
	1.1.4.- Promoure el treball conjunt entre els centres d'ensenyament i les entitats i institucions ciutadanes.	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció d'activitats conjuntes • Publicació del catàleg de serveis educatius
	1.1.5.- Consensuar un pla especial per crear places públiques d'escola bressol	<ul style="list-style-type: none"> • Definir qui ha de participar en la seva elaboració • Concreció del pla
1.2.- Ensenyaments postobligatoris I	1.2.1.- Crear la Mesa de Planificació de la Formació professional a la ciutat (MPFP)	<ul style="list-style-type: none"> • Grau de representativitat • Definició dels objectius • Nombre de reunions • Document de propostes
	1.2.2.- Ampliar i consolidar l' oferta de PGS i de PTT	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció de l'oferta • Xifres del curs
	1.2.3.- Oferir a la ciutat una imatge múltiple però unificada de les activitats universitàries i d'altres nivells	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de projectes, accions, intervencions i cursos realitzats conjuntament o en col·laboració
	1.2.4.- Oferir als ciutadans una oferta completa de formació a nivell educatiu	<ul style="list-style-type: none"> • Publicació revisada de la Guia de l'ensenyament • Creació del portal educatiu
1.3.- Ensenyaments postobligatoris II	1.3.3.- Consolidar l'Escola Oficial d'Idiomes	<ul style="list-style-type: none"> • Trasllat al nou edifici • Realització d'estratègies de detecció de necessitats
	1.3.2.- Aconseguir el reconeixement per impartir la titulació de CFGM de Teatre i Dansa	<ul style="list-style-type: none"> • Assignació de cursos
	1.3.3.- Establir un pla d'actuacions entre la Generalitat i l'Ajuntament per donar resposta a la demanda de formació des del sector d'adults	<ul style="list-style-type: none"> • Valoració de les necessitats formatives • Elaboració del pla
	1.3.4.- Detectar les necessitats educatives de la població en formació musical i arts plàstiques	<ul style="list-style-type: none"> • Memòria de l'estudi de necessitats • Previsió de places

Comissió / Directriu	Objectiu	Indicadors
Educació i territori		
2.1.- Patrimoni històric, artístic i espai compartit	2.1.1.- Donar a conèixer la realitat històrica, social, política i cultural de Mataró	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció dels materials de divulgació
	2.1.2.- Millorar el grau de coneixement del patrimoni històric i artístic	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció dels materials de divulgació • Nombre i nom de carrers on s'ha fet alguna intervenció • Nombre i descripció d'intervencions en el patrimoni artístic urbà
	2.1.3.- Treballar per una ciutat entesa com un autèntic espai de relació i convivència	<ul style="list-style-type: none"> • Conclusions dels indicadors del Pacte per a la Mobilitat • Índex de contaminació acústica • Valoracions de l'impacte visual • Nombre i descripció de les trobades populars
2.2.- Patrimoni natural	2.2.1- Mantenir l'equilibri urbanístic actual entre zones d'usos agrícoles, forestals i espais públics	<ul style="list-style-type: none"> • Consideració d'aquest objectiu en les revisions del Pla d'Urbanístic
	2.2.2.- Sensibilització mediambiental	<ul style="list-style-type: none"> • Publicacions divulgatives • Memòria de nous recursos • Nombre i descripció de rehabilitacions
	2.2.3.- Promocionar el contingut de l'Agenda 21	<ul style="list-style-type: none"> • Memòria d'actuació de l'Agenda 21
	2.2.4.- Vetllar pel manteniment òptim dels espais naturals	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció de les campanyes i les activitats realitzades conjuntament

Comissió / Directriu	Objectiu	Indicadors
Educació i treball		
3.1.- Transició escola-treball	3.1.1.- Millorar el servei d'orientació durant l'etapa educativa prèvia a la inserció plena en el món laboral	<ul style="list-style-type: none"> • Creació de la Unitat de Transició Escola-Treball • Compartició de la informació • Nombre de nous programes d'orientació • Creixement en la inversió en orientació als centres • Coordinació entre diferents agents educatius de la ciutat
	3.1.2.- Coordinar i optimitzar el servei d'informació a l'empresa per millorar la inserció laboral	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de serveis prestats a l'empresa • Nombre d'intervencions exitoses • Nombre de consultes per demanda des del món empresarial
3.2.- Educació i món laboral	3.2.1.- Millorar la relació entre el món educatiu i el món empresarial	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de trobades o d'esdeveniments conjunts • Nombre d'intervencions del professorat en empreses de producció • Nombre d'intervencions de persones del món de l'empresa en centres d'ensenyament
	3.2.2.- Treure el màxim rendiment, a escala de ciutat, del Pla General de Formació Professional a Catalunya	<ul style="list-style-type: none"> • Grau de satisfacció dels possibles usuaris de la informació rebuda
	3.2.3.- Fomentar la cooperació entre serveis, administracions, centres i empreses	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre total de projectes elaborats i/o realitzats conjuntament entre els diversos estaments • Índex de contaminació acústica • Valoracions de l'impacte visual
3.3.- Educació i societat del coneixement	3.3.1.- Crear i compartir coneixement mitjançant comunitats virtuals	<ul style="list-style-type: none"> • Creació del portal educatiu
	3.3.2.- Augmentar el nivell d'accessibilitat a la xarxa	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de punts nous d'accés a la xarxa • Franja horària de l'ús dels punts d'accés
	3.3.3.- Involucrar els pares i mares en la societat del coneixement	<ul style="list-style-type: none"> • Memòria de les experiències educatives relacionades
	3.3.4.- Millorar la qualitat de les TIC als centres educatius	<ul style="list-style-type: none"> • Document de diagnosi i propostes d'ús de les TIC

Comissió / Directriu	Objectiu	Indicadors
Educació i cohesió social		
4.1.- Factors que contribueixen a la cohesió social	4.1.1.- Donar suport a les famílies en la seva funció educativa	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'activitats festives obertes als pares i mares • Nombre de cursos, xerrades i publicacions adreçades als pares i mares • Memòria d'accions adreçades a enfortir el paper de les AMPA
	4.1.2.- Millorar l'acció de les institucions educatives	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'hores que el centre roman obert • Nombre d'activitats extraescolars • Nombre i durada d'activitats diferents de les pròpiament escolars • Memòria econòmica dels ajuts per a activitats extraescolars • Nombre de participants als jocs escolars
	4.1.3.- Millorar l'eficàcia de les accions de les entitats i les associacions ciutadanes	<ul style="list-style-type: none"> • Incidència dels aspectes referits a la joventut en les clàusules de formalització de les associacions • Nombre d'associacions • Mitjana d'edat de les juntes directives de les entitats • Estudi del cens d'entitats i voluntaris de Mataró • Nombre i descripció de les accions adreçades a la coordinació en l'àmbit de l'oferta de formació
	4.1.4.- Coordinar el treball de les administracions públiques	<ul style="list-style-type: none"> • Publicació del mapa educatiu • Dades del sociograma (esquema de relacions) entre les entitats d'un barri • Nombre i descripció del material de suport editat per afavorir la informació de serveis a nous nadius i a altres col·lectius de risc.
4.2.- Col·lectius de risc d'exclusió	4.2.1.- Atendre la població immigrada	<ul style="list-style-type: none"> • Índex de concentració dels col·lectius • Catàleg de recursos • Document o memòria de plans d'acollida • Nombre i descripció dels nous recursos
	4.2.2.- Atenció als ciutadans que pateixen alguna minusvalidesa física, psíquica o sensorial	<ul style="list-style-type: none"> • Evolució i assoliment dels objectius del Pacte per a la Mobilitat • Condicions a la recepció de subvencions i ajuts econòmics per part de l'Administració
	4.2.3.- Atenció a les persones que per la seva edat avançada tenen limitat el seu funcionament quotidià	<ul style="list-style-type: none"> • Usuaris de telealarma • Xecs de serveis socials
	4.2.4.- Atenció a les persones que a causa d'una dependència tenen alterades les seves funcions	<ul style="list-style-type: none"> • Memòria de l'Oficina d'Atenció i Informació Ciutadana
4.3.- Construcció de la ciutadania	4.3.1.- Implicar els centres educatius	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de programes d'educació en valors • Nombre d'activitats on intervinguin alumnes de diferents centres • Nombre i descripció de les activitats de ciutat realitzades als centres d'ensenyament
	4.3.2.- Implicar les entitats i associacions	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció d'activitats conjuntes
	4.3.3.- Implicar les administracions públiques	<ul style="list-style-type: none"> • Índex de partenariat

Comissió / Directriu	Objectiu	Indicadors
Educació i lleure		
5.1.- Anàlisi de l'àmbit: recursos humans, materials i econòmics	5.1.1.- Donar a conèixer a la ciutadania l'oferta d'activitats i els valors pedagògics de l'educació en el lleure	<ul style="list-style-type: none"> • Publicació del mapa educatiu de Mataró • Publicació d'un catàleg d'activitats de lleure • Nombre i descripció d'accions divulgatives
	5.1.2.- Millorar la formació de monitors i educadors del lleure	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de cursos, continguts i calendaris
	5.1.3.- Intervenir en la millora de la coordinació dels serveis educatius: ensenyament reglat, lleure infantil i juvenil i lleure esportiu	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció d'activitats conjuntes
5.2.- Activitats de lleure de caps de setmana	5.2.1.- Potenciar les activitats d'oci alternatives per tal que el temps de lleure no es converteixi en temps per al consum	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció d'activitats d'oci o lleure familiar
	5.2.2.- Millorar els equipaments i els espais per desenvolupar activitats de lleure	<ul style="list-style-type: none"> • Horari d'obertura dels centres docents al llarg dels caps de setmana • Índex d'utilització d'espais públics i esportius
	5.2.3.- Organitzar activitats motivadores per als joves de la nostra ciutat en espais on el mateix joves es troben	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'usuaris en activitats per a joves
5.3.- Activitats de lleure diari	5.3.1.- Sensibilitzar i conscienciar les famílies de la importància del lleure	<ul style="list-style-type: none"> • Portal educatiu • Nombre d'usuaris d'activitats de lleure diari • Ús del temps per part dels infants i joves de Mataró
	5.3.2.- Potenciar la participació en activitats extraescolars	<ul style="list-style-type: none"> • Avaluació econòmica del suport per a activitats extraescolars
	5.3.3.- Potenciar el lleure d'adults i millorar l'oferta d'educació sociocomunitària	<ul style="list-style-type: none"> • Avaluació de les activitats d'educació per al lleure • Avaluació del calendari d'activitats culturals, valorant: regularitat, qualitat, permanència i varietat
	5.3.4.- Coordinar l'oferta d'activitats de lleure educatiu i de lleure esportiu	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció d'activitat conjuntes. • Activitats esportives en el lleure d'estiu i Nadal
5.4.- Lleure de vacances	5.4.1.- Elaborar i consensuar un model d'activitats de lleure en períodes de vacances	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'entitats implicades en el disseny i el consens del model • Avaluar el model en funció dels criteris de gratuïtat, accessibilitat, descentralització i creativitat de les activitats

Comissió / Directriu	Objectiu	Indicadors
Educació i participació		
6.1.- Individu i família	6.1.1.- Orientar els pares i mares en el seu paper d'educadors	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i descripció d'activitats adreçades a l'objectiu • Nombre i descripció de publicacions de divulgació i orientació
6.2.- Escola	6.2.1.- Oferir, dins el Pla de Formació, un programa d'assessorament per a la participació	<ul style="list-style-type: none"> • Descripció del programa • Centres que s'acullen a l'assessorament
	6.2.2.- Incentivar els centres escolars per tal que s'obrin a la ciutat	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'activitats conjuntes entre diversos agents
	6.2.3.- Connectar els diversos agents educatius de manera que es creï una xarxa informàtica i d'intercanvi d'interessos	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'entitats en xarxa • Nombre i descripció d'activitats conjuntes
6.3.- Entitats	6.3.1.- Incentivar la participació de la gent a entitats que puguin actuar sobre necessitats concretes d'algunes associacions sense recursos econòmics, per tal de compensar la desaparició dels objectors de consciència o la manca de voluntaris	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'intervencions i ajuts • Memòria d'activitats relacionades amb l'objectiu
	6.3.2.- Afavorir la connectivitat pública a Internet per tal d'evitar que el no-accés o el desconeixement de les noves tecnologies esdevingui una barrera a la participació	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de punts d'accés • Nombre de dinamitzadors
	6.3.3.- Connectar els diversos agents educatius de manera que es creï una xarxa informàtica i d'intercanvi d'interessos	<ul style="list-style-type: none"> • Característiques i grau de consolidació de xarxes de treball
6.4.- L'Administració	6.4.1.- Revisar l'eficàcia dels mecanismes de participació contemplats en el Reglament d'Ordenació Municipal amb l'objectiu d'assegurar el caire participatiu, potenciar la influència en la gestió de govern i la promoció de nous mecanismes	<ul style="list-style-type: none"> • Informes i memòries dels diversos consells de participació • Memòria i avaluació dels mecanismes de participació

participants

President

Manuel Mas   Alcalde de Mataró

President del Consell Directiu

Sergi Bonamusa   Conseller delegat d'Educació i Noves tecnologies

Director

Ricard Aymerich

Coordinació tècnica

Joan Vallbona

Consell Directiu

Bonamusa, Sergi	Conseller delegat d'Educació i Noves tecnologies
Baron, Joan Antoni	Grup Municipal Socialista
Garcia, J. Vicenç	Grup Municipal de Convergència i Unió
Martín, Saturnino	Grup Municipal del Partit Popular
Leonart, Joan	Grup Municipal d'Iniciativa per Catalunya Verds
Planas, Berta	Director de centre educatiu públic
Pujol, Manel	Director de centre educatiu privat/concertat
Cabré, Manel	AMPA centre públic
Varela, Oriol	AMPA centre privat/concertat
Moreno, Laura	Federació d'Associacions d'Estudiants de Mataró
Torres, Joaquim	Patronat Municipal d'Esports
Bach, Ramon	Consell Municipal de Cultura
Sánchez, Javier	Federació d'Associacions de Veïns de Mataró
Al-Nehlawi, M.Zein	Associació cultural ANSAR
Bacardit, Juliana	Moviment Educatiu del Maresme
Morales, Sergio	Plataforma d'Entitats del Lleure
Vidal, Albert	FAGEM
Del Rey, Alfonso	CCOO
Carbonell, Júlia	USTEC-STEs
Aymerich, Ricard	Projecte Educatiu de Mataró
Vallbona, Joan	Projecte Educatiu de Mataró

Comissió tècnica

Aymerich, Ricard	Projecte Educatiu de Mataró
Gómez, Pedro	Tecnocampus
Leonart, Robert	Serveis Territorials de l'Ajuntament de Mataró
Martí, Carme	IMPEM
Merino, Ester	Reg. Sanitat i Serveis Socials
Merino, Toni	Institut Municipal de Promoció Econòmica
Nieto, Cinto	EUPMT
Noè, Joan	Institut Municipal d'Educació
Palacios, Josep	Reg. d'Igualtat i Solidaritat
Pujol, Pilar	Agència Municipal de Suport a l'Associacionisme
Riera, Lluís	Institut Municipal d'Educació
Safont-Tria, Ramon	EUPMT
Vallbona, Joan	Projecte Educatiu de Mataró

Coordinadors de les comissions de treball

Calvo, Conxita	Escola i ciutat
Salicrú, Ramon	Educació i territori
Vidal, Albert	Educació i treball

Llabrés, Marta	Educació i lleure
Aguilar, Jaume	Educació i cohesió social
Castanyer, Francesc	Educació i participació

Col·laboradors externs

Subirats, Joan	Universitat Autònoma de Barcelona
Trilla, Jaume	Universitat de Barcelona
Colomé, Francesc	Diputació de Barcelona
Cot, Coral	Ajuntament de Salt
Giné, Climent	Universitat Ramon Llull
Molina, Vicenç	Universitat de Barcelona
Flecha, J. Ramon	Universitat de Barcelona

Participants i membres del plenari

Aguado, Emili	
Aguilar, Jaume	Moviment Educatiu del Maresme
Aguilar, Laura	Assoc. d'educació en el lleure Amalgama
Alentorn, Rosa Maria	Secció de Ciències Naturals del Museu
Al-Nehlawi, Mohamed Zein	Associació ANSAR
Andrés, Desirée	EcoMediterrània
Antoja, Montserrat	Maristes Valldemia
Ariza, Pepi	Eduació Viària, Prevenció i Civisme Policia Local Mataró
Arribas, Neus	Can Soleret
Attou, Bukra	Assoc. d'educació en el lleure Amalgama
Aymerich, Ricard	Projecte Educatiu de Mataró
Ayza, Jordi	EUPMT
Bacardit, Juliana	Moviment Educatiu del Maresme
Bach, Ramon	
Balaguer, Lena	Ajuntament de Sabadell
Ballestín, Beatriu	
Barbena, Ferriol	
Barceló, Maria Teresa	CEIP Menéndez y Pelayo
Baron, Joan Antoni	Grup Municipal Socialista
Barrachina, Francesc	
Benaiges, Núria	Secció de Ciències Naturals del Museu
Bermúdez, Isabel	Regidoria Joventut i Dona
Bonamusa, Eva	IMPEM
Bonamusa, Sergi	Conseller delegat d'Educació i Noves tecnologies
Borràs, Marisol	Grup Escoles Mataró
Bosch, Judit	Llibreria Robafaves
Brito, Raul	PME
Burgada, Oriol	
Buscà, Jordi	Centre Atlètic Laietània
Cabré, Mateu	AMPA IES Damià Campeny
Calsapeu, Cuca	
Calvo, Conxita	
Campmajó, Joan	IES Josep Puig i Cadafalch
Carbonell, Júlia	USTEC·STEs
Cardoso, Marta	
Carrasco, Elena	Reg. d'Igualtat i Solidaritat
Carretero, Marta	Escola Freta
Casas, Montserrat	Maristes Valldemia
Castanyer, Francesc	Capgross/ Mataró Report
Castañé, Gemma	
Castañé, Mònica	Grup Escoles Mataró

Castro, Dolors	IME
Catà, Pilar	Regidoria d'Igualtat i Solidaritat
Cereceda, Carles	Escola Pia Santa Anna
Cham, Momodou Lamin	Associació Jama Kafo
Codina, Lluís	EUM
Comas, Josep	Grup Municipal IC-V
Cot, Albert	SIDRAL
Cruces, Raquel	G.E la Tribu
Cusachs, Montserrat	IMPEM
de Haro, Raquel	CCOO
del Rey, José Alfonso	CCOO
Devi, Teresa	FAVM
Escolano, Susanna	
Esquerra, Fèlix	AMPA IES Damià Campeny
Esquerra, Maria	
Esteve, Mercè	
Fatty, Boubacarr	Mezquita Yunusa
Federico, Josep	IES Thos i Codina
Fernández, Maria Dolors	Regidoria d'Igualtat i Solidaritat
Fierro, Matias	GIMM
Floriach, Alexandre	JERC
Fochs, Antoni	Ajuntament de Sabadell
Frutos, Joana	Regidoria d'Igualtat i Solidaritat
Gallardo, Begoña	Centre de Formació i Prevenció
Gallemí, David	Escola Pia Sta. Anna
Garcés, Joaquim	Intermon Oxfam
Garcia, J. Vicenç	Grup Municipal de Convergència i Unió
Garcia, Joaquim	Secció Arqueològica del Museu
García, José Carlos	
Garcia, Dani	Creu Roja de Mataró
Gil, Joan	EUPMT
Girona, Sergi	APA Maristes Valldemia
Gomà, Àlex	Tot Mataró / Portalmataró
Gómez, Ferran	Club d'Escacs de Mataró
Gómez, Pedro	Tecnocampus de Mataró
Gómez, Josep M ^a	IES Miquel Biada
González, Maribel	E.B. La Riereta
Guanyabens, Marta	
Guardiola, Miquel	GIMM
Guarro, Salvador	USTEC
Guerrero, Àngela	Club de tennis Mataró
Guillén, Carlos	Associació de Veïns de Cirera
Guirao, Quiteria	Iniciativa per Catalunya Verds
Gurrera, Montserrat	Centre de Recursos Pedagògics
Illa, Josep	CCOO
Isla, Mar	EUM
Itxart, Assumpta	Moviment Educatiu del Maresme
Lara, Laura	Plataforma d'Entitats d'educació en el Lleure
Lasheras, Josep M.	IES Miquel Biada
Llabrés, Marta	AIJ. Casal Xerinola
Llauder, Pep	Casal Gent Gran del Parc
Leonart, Robert	
Leonart, Joan	Iniciativa per Catalunya Verds
Loire, Marta	Regidoria Joventut i Dona
López, Domènec	Centre de Formació i Prevenció
López, Joan	
López, Joan	Servei d'Educació Compensatòria

Majem, Coral	FAPAC
Malé, Sàgar	Assemblea de Cooperació per la Pau
Manonelles, Francesca	IES Thos i Codina
Manté, Núria	MEM
Martí, Carme	IMPEM
Martí, Mercè	Cambra de Comerç (Maresme)
Martín, Josep Maria	Federació d'Assoc. i Gremis Mataró
Martín, Saturnino	PP
Martinez, Antonio	Escola Pia Santa Anna
Martínez, Prudens	
Mas, Marta	Maristes Valldemia
Mas, Mónica	
Masramon, Pere	Assoc. d'Educ en el Lleure Enlleura't
Masriera, Clara	
Mataix, José Luís	USTEC·STEs
Merino, Ester	Reg. Sanitat i Serveis Socials
Merino, Toni	IMPEM
Molina, Montserrat	G.E Garbí
Molsosa, Josep	Comissió Europea
Montané, Maite	Assoc. d'Escoles Bressol
Montes, Pep	Xou, Projectes i gestió, S.L.
Montesinos, Sebastián	Sords de Mataró
Moragas, Manel	Escola Pia Sta. Anna
Morales, Sergio	Plataforma d'Entitats d'Educació en el Lleure
Moreno, Laura	FAEM
Navarro, Pilar	CEE Les Aigües
Nieto, Cinto	EUPMT
Noè, Joan	IME
Nogueras, Núria	IES Thos i Codina
Orozco, Vanessa	
Ortega, Roser	USTEC
Ortego, Santiago	EUPMT
Palà, Anna	Televisió de Mataró
Palacios, Josep	Regidoria d'Igualtat i Solidaritat
Paloma, Toni	Assoc. Alba Maresme
Pardo, Salvador	IES Thos i Codina
Patuel, Miquel	Casal Gent Gran del Parc
Pera, Núria	Centre de Normalització Lingüística
Pinos, Concha	Gandhiji
Planas, Berta	CEIP Àngela Bransuela
Ponsarnau, Neus	Fundació El Maresme
Posada, Xavier	IMPEM
Prado, Miguel Ángel	Centre de Sords del Maresme
Prats, Àngel	USTEC·STEs
Prieto, Mar	
Puerta, Montserrat	Aules Sènior de Mataró
Puig, Maria Angels	
Puig, Àngel	
Pujol, Manel	Maristes Valldemia
Pujol, Pilar	Agència Municipal de Suport a l'Associacionisme
Puyané, Carmen	Col·legi Cor de Maria
Ramírez, Xavier	
Ramos, Antonia	Educació d'Adults - PGS
Reverté, Gerard	IMPEM
Riera, Lluís	IME
Roca, Joan	Aules Sènior de Mataró
Roca, Lluís	

Sabán, Juan Antonio	Assoc. Cult. Rodeños Andaluces
Sabater Comas, Lluïsa	CEIP Germanes Bertomeu
Saborido, Teresa	PME
Safont-Tria, Encarnació	Foment Mataroní
Safont-Tria, Ramon	EUPMT
Salicrú, Ramon	Grup d'Escoles de Mataró
Salicrú, Maria	
Sánchez, Anna	
Sánchez, Carmen	
Sánchez, Javier	FAVM
Sánchez, Juan Gerardo	
Sans, Sebastià	Col·legi Cor de Maria
Santiago, Francesc	Diari El Punt
Serra, M. del Carme	Col·legi Mare de Déu
Sivilla, Josep	CEIP Germanes Bertomeu
Solà, Oriol	
Soto, Carme	EAP
Taberner, Montserrat	IES Thos i Codina
Tarradellas, Jordi	SIJ Rocafonda
Timoneda, Josep	IES Thos i Codina
Torner, Maria	A.I.J Casal Xerinola
Torrellas, Carme	Centre de Normalització Lingüística
Torres, Joaquim	Col·legi Meritxell
Tresserras, Carme	Assoc. Escoles Bressol
Triadó, Salvador	Regidoria Sanitat i Serveis Socials
Tuneu, Josep	IES Thos i Codina
Vadell, Miquel Angel	IME
Valla, José Manuel	Educació Viària, Prevenció i Civisme Policia Local Mataró
Vallbona, Joan	Projecte Educatiu de Mataró
Valls, Olga	IMPEM
Varela, Oriol	AMPA Grup d'Escoles de Mataró
Vázquez, Marcos	Fundació El Maresme
Ventura, Regina	Sodepau
Vidal, Albert	CETEMMSA
Viladot, Agustí	
Vilaseca, Pere	Escola Pia Santa Anna
Xaudaró, Amanda	CEE l'Arborç
Zárate, Eduardo	Servei de Psiquiatria Infantil

Altres col·laboracions

Biblioteca Pública Pompeu Fabra
 Can Palauet
 Casal de Joves de la plaça Espanya
 CEE Les Aigües
 EUPMT
 IES Damià Campeny
 IES Miquel Biada
 IMPEM
 Les Esmandies
 PUMSA

ÍNDEX DE TAULES

- **Alumnes a Mataró. Curs 2002-2003.** Font: Institut Municipal d'Educació. Ajuntament de Mataró
- **Nivell de formació. Comparatiu Mataró-Catalunya 1996.** Font: www.idescat.es Institut d'Estadística de Catalunya
- **Índex impacte de les TIC. Comparatiu Mataró-Catalunya.** Font: Observatori de la Societat de la Informació de Mataró
- **Persones amb nacionalitat no espanyola per barris. Gener 2002.** Font: Estudi de la població. 1 de gener de 2002. Ajuntament de Mataró
- **Usuaris d'equipaments culturals públics 2000.** Font: Patronat Municipal de Cultura

ÍNDEX D'ACRÒNIMS EMPRATS EN EL DOCUMENT

AAEE	Associacions empresarials
AAVV	Associacions de Veïns
AMPA	Associació de Mares i Pares d'Alumnes
ASALMA	Assoc. Alba Maresme
CCOO	Comissions Obreres
CEE	Centre d'Educació Especial
CEIP	Centre d'Educació Infantil i Primària
CEM	Consell Escolar Municipal
CETEMMSA	Centre d'Innovació tecnològica i desenvolupament empresarial
CF	Cicle Formatiu
CFGM	Cicle Formatiu de Grau Mitjà
CFGS	Cicle Formatiu de Grau Superior
CRP	Centre de Recursos Pedagògics
EAP	Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica
EB	Escola bressol
EGB	Educació General Bàsica
EOI	Escola Oficial d'Idiomes
EUM	Escola Universitària del Maresme
EUPMT	Escola Universitària Politècnica de Mataró
FAPAC	Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Catalunya
FAGEM	Federació d'Associacions de Gremis i Empreses de Mataró
FAEM	Federació d'Associacions d'Estudiants de Mataró
FAVM	Federació d'Associacions de Veïns de Mataró
GE	Grup d'Esplai
GES	Graduat d'Educació Secundària
GIMM	Grup d'Invàlids de Mataró i Maresme
IES	Institut d'Educació Secundària
IME	Institut Municipal d'Educació
IMPEM	Institut Municipal de Promoció Econòmica de Mataró
MEM	Moviment Educatiu del Maresme
PEM	Projecte Educatiu de Mataró
PGS	Programes de Garantia Social
PMC	Patronat Municipal de Cultural
PME	Patronat Municipal d'Esports
PTT	Programes de Transició al Treball
PUMSA	Promocions Urbanístiques de Mataró S.A
STEs	Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament
TCM	Tecnocampus Mataró
USTEC	Unió Sindical de Treballadors de l'Ensenyament de Catalunya

Annex conferències

Els articles que conté aquest apartat sintetitzen el contingut de les conferències que s'han organitzat al llarg d'aquesta primera fase del treball. Algunes d'elles il·lustren el sentit que té, per a una ciutat com Mataró, el plantejament d'un projecte educatiu de ciutat. En altres casos, i desenvolupant temàtiques més específiques, s'han indicat possibles reptes que caldria afrontar per avançar en la perspectiva d'una ciutat educadora.

Visions complementàries, doncs, però perfectament aplicables al cas de la nostra ciutat. L'amabilitat dels conferenciants que han participat en aquest cicle de xerrades-debat permet disposar d'aquest recopilatori.

Dr. Joan Subirats¹. Universitat Autònoma de Barcelona

Educació i ciutat. Té importància el factor proximitat en la qualitat de l'educació?

Cada cop serà més difícil parlar d'ensenyament i d'educació sense relacionar-hi les reflexions que es vulguin fer amb altres problemes i amb altres polítiques que preocupen i neguitegen les societats contemporànies. Ens hem d'anar acostumant a veure com gent que no està directament connectada amb l'ensenyament, en parla i hi opina. I això, més que un element negatiu ho hauríem de considerar un element positiu. Vol dir que l'educació interessa. I això és bo. Des d'aquesta perspectiva, voldríem començar aquestes reflexions introductòries a les relacions entre educació i territori, entre qualitat educativa i proximitat, assenyalant i posant de relleu aquestes creixents interrelacions, que emmarquen les potencialitats dels projectes educatius de ciutat.

1. Els formidables canvis a què hem estat assistint (i que també hem estat patint i gaudint) en aquests darrers vint anys han transformat de manera molt profunda la nostra manera de viure. Canvis que podríem concretar en les esferes productiva, social i familiar. En totes aquestes esferes les dinàmiques de canvi han estat marcadament per la creixent inestabilitat de les situacions i de les condicions de vida. No és estrany que molts parlin de la "societat del risc" per descriure els temps que vivim i, també, la manera com molta gent ho percep. De fet, a tothora sentim parlar de flexibilitat o d'adaptabilitat mentre que, simultàniament, augmenta la pressió laboral sobre homes i dones, aspectes tots ells que repercuteixen negativament en l'estructura familiar. Per altra banda, aquestes transformacions incorporen fortíssimes exigències de canvi cultural, amb incorporació massiva de l'ús de noves tecnologies. Per tots aquests elements, no ens pot sorprendre que davant d'aquesta situació, l'educació es presenti com una mena de gran recurs que permetria superar o aguantar millor aquesta dinàmica d'inestabilitat constant. El que predomina és l'aparició de noves percepcions des de la societat, amb una mutació de valors i d'aspiracions especialment en les cada cop més àmplies capes mitjanes: uns valors i unes aspiracions que es tradueixen en una major exigència de qualitat en els serveis personals i en la plena interiorització de la formació com a inversió personal de futur.

2. Els canvis profunds en la manera de viure que acabem de descriure han afectat també les tradicionals polítiques de benestar construïdes a tot Europa, principalment d'ençà dels anys quaranta. En els darrers anys hem passat d'una concepció de les polítiques de benestar que posaven l'accent bàsicament en l'accés universal als serveis, fins a concepcions que, partint d'aquest accés, es preocupen de la qualitat de les respostes, centrant-les en la capacitat d'atendre d'una manera no rígida a demandes heterogènies i específiques. Per altra banda, cada vegada es fa més evident que la realitat social presenta fenòmens i riscos d'exclusió que requereixen perspectives de resposta transversal i integral. Tot plegat exigeix reforçar els aspectes de disseny de les polítiques i la capacitat de formular projectes concrets, específics i amb una atribució clara de responsabilitats. I aquestes polítiques socials cal dissenyar-les en un context en el qual el major pluralisme social i les noves concepcions en les polítiques públiques apunten cap a un increment de la interacció entre actors públics i no públics, tant en la formulació d'aquestes com en la seva posada en pràctica. La política educativa comparteix aquests mateixos elements, que es fan més visibles i augmenta la pressió social a què estan sotmesos els diferents agents educatius, en convertir-se, com ja hem avançat, en un element central de la capacitat individual i col·lectiva per afrontar les dinàmiques accelerades de canvis en les esferes productiva, social i familiar. Per tant, si ens volem referir a les diferents responsabilitats dels

¹ Aquest article es basa, en bona part, en el treball col·lectiu d'un grup de professionals i bons amics (Josep M. Bas, Jaume Bellmunt, Teresa Eulalia Calzada, Toni Martorell, Esteve Oroval, Ramon Plandiura, Clara Riba, Araceli Vilarrasa) sense els quals els possibles mèrits del text no existirien. Les errades o els desencerts són només del que signa.

diferents nivells de govern a Catalunya amb relació a l'educació, no podem plantejar-ho només com un tema de conflicte entre institucions per veure qui s'ocupa de què. El tema que preocupa la gent, el tema que interessarà els catalans, és com millorem la qualitat del sistema educatiu a Catalunya, com preparem millor les futures generacions per afrontar amb garanties els grans reptes plantejats, i des d'una perspectiva progressista, com ho fem mantenint a més a més els lligams i la cohesió social i comunitària. És en aquest context que cal situar el debat de la descentralització educativa a Catalunya. Hem de tenir més clar el projecte educatiu de país que tenim (i això requereix més lideratge i més capacitat d'engrescar), i hem de concretar des d'on servirem millor aquest projecte. D'entrada, voldríem apuntar que aquest "locus" hauria de ser un àmbit territorial que pugui recollir la diversitat social de cada lloc i buscar i gestionar de manera flexible les respostes adequades dins d'un marc comú estratègic.

3. Si partim dels elements que fins ara hem anat desgranant, entendrem que es digui que la política educativa a Catalunya no ha sabut respondre als desafiaments que s'han anat acumulant al llarg dels darrers anys. Si en els primers anys aquests dèficits eren comprensibles, ara cada cop ho són menys. En efecte, des de la recuperació de les institucions d'autogovern a Catalunya s'ha anat conformant una política educativa, que, des de les bases estatals que n'han definit els trets essencials, s'ha implementat mitjançant una forta presència d'agents no públics en la prestació dels serveis, i des d'una notable centralització de la capacitat de decisió en mans dels serveis centrals educatius de la Generalitat. El paper dels municipis en aquest escenari ha estat residual i perifèric. Si bé això potser era comprensible en una fase en què calia recuperar dèficits històrics, on també calia assegurar l'accés de tots els ciutadans al sistema educatiu, i de segur garantir l'ensenyament en català com un dels elements centrals del sistema, en aquests moments no sembla estar justificat. La centralització i quasi monopoli de la Generalitat en matèria educativa continua avui sense comptar amb el territori, el qual moltes vegades és vist no com a potencial col·laborador, sinó més aviat com a escull o contrincant que cal vèncer o defugir. Tot això, des del nostre punt de vista, està passant factura al sistema públic, i genera, creiem, una sensació de no estar a l'alçada de les circumstàncies i de les exigències actuals. Certament, la rigidesa i l'homogeneïtat amb què predominantment es treballa generen manca de capacitat d'adaptació a circumstàncies específiques provocades per elements diversos (tipus d'activitat productiva, densitat de població immigrada, desestructuració familiar, degradació de barris, manca de capacitat d'adaptació dels professionals, manca de coordinació entre serveis educatius i serveis personals en general, necessitats de generar activitats posteducatives...). L'allunyament, la distància entre problemes i autoritats, provoca que quasi sempre s'arribi tard, o que quan es fan coses (per exemple, plans d'acollida) la realitat ja ha anat molt més enllà. Al mateix temps, aquesta centralització lligada a la manca efectiva d'autonomia dels centres, provoca l'efecte de la desresponsabilització sobre la marxa d'un sistema que no accepta la llibertat i no genera confiança. En general, una de les disfuncions més importants de l'actual organització del sistema educatiu a Catalunya és la manca de sentit de responsabilitat sobre els projectes educatius de cadascun dels centres, i, el que seria més important, del conjunt de centres que en un àmbit territorial determinat comparteixen característiques i problemes, com per exemple: elements estructurals, tipus de població, problemes socials o necessitats educatives. No existeixen "autoritats educatives" o institucions que, sobre el territori, s'ocupin de concretar les exigències de qualitat, que s'ocupin del funcionament general de l'educació obligatòria i de la seva articulació amb la resta d'activitats educatives i de serveis transversals que són importants i significatius per a la bona marxa de la trajectòria educativa. Podríem dir, doncs, que fins ara no s'ha sabut fer servir el factor **proximitat**, desaprofitant el que per a nosaltres és un immens potencial d'oportunitats singularitzades que cada territori ofereix.

4. Ja hem dit que cada cop hi ha més preocupació per la qualitat de les respostes i que l'atenció se situa en la capacitat d'atendre de manera no rígida a demandes hete-

rogènies i específiques. La realitat social ens ofereix, cada cop més, fenòmens i riscos d'exclusió que requereixen perspectives de resposta que ja no es poden abastar de la manera "ministerial" (sanitat, ensenyament, habitatge, treball...) amb què ho hem acostumat a fer fins ara, sinó que ens demanen transversalitat i integritat. Per tant, si no es reforça la capacitat de generar projectes específics i innovadors en aquests temes, no serem capaços de sortir-nos-en. Això vol dir dissenyar noves polítiques, concretes i específiques, amb més connexions entre elles, i amb una atribució clara de responsabilitats. Aquest darrer punt és important. I ho serà cada cop més. La societat se'ns fa més complexa. És cada cop més difícil saber qui s'ocupa de què. Si és cert que una imatge val més que mil paraules, us recomano veure *La cuadrilla (The Navigators)* d'en Ken Loach, per comprovar (en aquest cas en el camp dels serveis públics) què vol dir difuminació de responsabilitats i degradació del sentit de comunitat i dels lligams socials. Però, no s'hi val mirar endarrere amb enyorança. I, per tant, no cal que busquem el retorn a un hipotètic monopoli públic en la prestació dels serveis imprescindibles per a la comunitat. Vivim instal·lats en un creixent pluralisme social i les noves concepcions en les polítiques socials apunten cap a una major interacció entre actors públics i no públics en l'escenari de formulació i posada en pràctica de les polítiques socials. La política educativa comparteix aquests mateixos elements, però augmenta la seva visibilitat i la pressió social sobre els diferents agents educatius, en convertir-se l'educació en un element central en la capacitat individual i col·lectiva per afrontar les dinàmiques accelerades de canvis en les esferes productiva, social i familiar (veieu els llibres de Richard Sennet, *La corrosión del carácter*, Anagrama, o el d'Ulrich Beck, *La sociedad del riesgo*, Paidós).

5. A partir d'aquests elements de reflexió, apuntaríem que el sistema educatiu a Catalunya necessita avançar cap a un sistema en què el factor proximitat estigui més present, on el territori i els actors presents tinguin més responsabilitats. La idea és que si acceptem que des de la proximitat és des d'on es pot dissenyar i adaptar millor els serveis educatius a les necessitats específiques de cada lloc i entorn social, cal també comptar amb la proximitat a l'hora de governar i pensar en l'educació. Si compartim la idea que cal mantenir i reforçar l'aliança implícita del màxim nombre de sectors socials a l'entorn dels serveis públics, aleshores hem de convenir que el repte d'assegurar la qualitat real i percebuda de l'ensenyament públic és clau. I creiem que això des d'on segur que no es fa és des del "Ministerio de Educación" per molt que s'omplin la boca de "calidad", i tampoc creiem que es pugui assegurar des de la Via Augusta, on hi ha la seu de la Conselleria d'Ensenyament. Cal insistir que en aquesta mena de temes, on la informació és tant rellevant, cal apropar la decisió al lloc on hi ha informació, per tal d'assegurar la necessària flexibilitat i adaptació de les coordenades generals a les condicions específiques de cada territori. No ha de ser tan difícil fer-ho, si aconseguim fer entendre que l'equilibri entre responsabilitats i nivells de govern no és una mena de "joc de suma zero", en el qual el que un guanya l'altre ho perd ("perd la Generalitat, guanyen les administracions locals"). Voldríem creure que és possible avançar en les idees que defensem des d'una lògica de "suma positiva", és a dir, compartint responsabilitats i protagonismes, en benefici dels objectius comuns, en aquest cas la qualitat i la millor capacitat de servei de les institucions educatives catalanes ("guanyen els ciutadans, guanya la Generalitat, guanyen les administracions locals"). El que cal, des d'aquesta perspectiva, és veure qui fa predominantment què, i en quines àrees es conflueix.

6. Tot sistema que desitgi aconseguir una assignació eficient de recursos necessita dotar-se d'un marc de planificació i projecció que, des de l'avaluació correcta de les necessitats i l'anticipació dels recursos disponibles, pugui identificar prioritats i objectius que cal complir amb compromisos efectius d'actuació. Ara bé, el que cal per tirar endavant plans i projectes és força diferent en un sistema centralitzat que en un sistema descentralitzat. En el primer, la força de la planificació deriva del principi jeràrquic i el seu èmfasi se situa en el contingut, des d'una racionalitat única que determina que cal fer en cada moment i situació. En canvi, un sistema descentralit-

zat, en el qual la proximitat compti, és bàsicament un sistema plural, ple d'interdependències, en el qual l'absència d'una autoritat jeràrquica formalment reconeguda com a tal obliga a mantenir una discussió permanent sobre les qüestions i els criteris a partir dels quals cal aplicar les tècniques de la racionalització planificadora. O bé, dit d'una altra manera, no s'està en condicions de determinar des de "dalt" quina és l'actuació que cal fer, sinó que això ha de ser objecte d'un procés de negociació i implicació entre els altres actors del sistema. Per tant, l'èmfasi se situa més en el procés que en el contingut. La planificació només pot concebre's com l'escenificació del consens entre "autoritats" dotades d'autonomia política que, en un joc de suma positiva, es posen d'acord en definicions comunes de les seves necessitats, en la identificació de prioritats superiors i en l'assignació de recursos d'acord amb aquestes prioritats. La coordinació, per tant, no és jeràrquica. L'actor que se situa en el centre combina, en diversos graus, les funcions de l'expert, de l'àrbitre i de l'autoritat central a la qual correspon la defensa del tot per damunt de les parts. El grau en què cada una d'aquestes funcions es pot exercir en la realitat depèn de les capacitats i dels recursos amb què es troba dotat l'actor central. En el marc del sistema educatiu a Catalunya, ens trobem amb diferents presències. Per una part l'Administració central que vetlla per la unitat de mercat (espanyol i europeu), per la defensa de valors comuns (homologació de títols, homogeneïtat bàsica de continguts), i per garantir una qualitat bàsica comuna a tot el territori de l'Estat. Per una altra part, la Generalitat, dins del marc descentralitzat que comentem, té i hauria de tenir competències de fixació de continguts bàsics per a tot Catalunya, de defensa de la llengua catalana com a instrument primer de formació, de determinació dels elements centrals en matèria de capacitació i de competències professionals, de condicions de treball dels professionals, etcètera. Així mateix, hauria de formular les prioritats del sistema educatiu català en plans anuals i plurianuals, d'acord amb la seva pròpia visió política, però mitjançant un procés obert a les altres institucions educatives de caràcter territorial. Evidentment, eines com les de l'avaluació i les funcions compensatòries de reequilibri territorial, s'han de pensar també en clau Generalitat. Des d'aquesta perspectiva, l'acció de la Generalitat no es pot concebre ni com una simple suma de les prioritats fixades en els plans territorials, ni com una peça totalment al marge del que les institucions educatives territorials entenguin que han de ser les prioritats en el seu àmbit. El valor afegit de l'acció del Govern autonòmic estaria determinada per la seva capacitat d'integrar, en una lògica supraterritorial i de projecte comú, allò que en cada àmbit territorial s'entengui com prioritari. La informació seria la base sobre la qual hauria de descansar una bona part de les funcions de coordinació i de direcció del sistema. Sense fluxos d'informació suficients i reals en totes les direccions, no seria possible fer viables les funcions de planificació i assignació de recursos abans descrita. Igualment, la quantitat i qualitat de la informació compartida constituiria una bona mesura del capital de confiança dipositat en el sistema, sense el qual difícilment podrien progressar la coordinació i la direcció conjuntes en un entorn descentralitzat.

7. Com és obvi, un dels elements claus en aquest escenari seria definir millor de què parlem quan ens referim a "institucions educatives territorials". No creiem que en aquest tema es pugui anar a "pinyó fix". Hauríem d'evitar simplificacions com, per exemple, que abans l'ensenyament estava en mans de la Generalitat, ara caldria que se n'ocupessin els ajuntaments. La filosofia general que en aquests darrers anys ha inspirat la demanda d'una més gran presència dels ajuntaments en les polítiques educatives a Catalunya, es basava en el fet que les dinàmiques específiques de territori eren molt poc presents en aquestes polítiques. No hem d'ignorar la gran diversitat que s'amaga sota el nom genèric de municipi. El mapa municipal català és tan fragmentari i divers que difícilment podríem simplificar aquesta redistribució de competències utilitzant només dos pols: Generalitat i ajuntaments. Cal entendre que quan parlem de "localitzar" un espai que assumeixi responsabilitats de política educativa i que al mateix temps estigui a la vora del territori i de les seves especificitats, aquest espai a vegades serà més petit que un municipi i moltes vegades haurà de ser més gran que un municipi. A partir d'aquí, i només a tall d'exemple, podríem imaginar un

escenari en el qual la Conselleria d'Ensenyament establiria les línies bàsiques de la política educativa, assumint directament o no la responsabilitat general sobre la provisió i la gestió dels serveis educatius, i deixant la gestió concreta en cada territori en les anomenades institucions educatives territorials. Continuant amb l'exemple, podríem imaginar que des de la Conselleria es garantirien els elements d'informació bàsica del sistema, i la planificació i connexió amb polítiques educatives estatals i europees, l'avaluació, la inspecció, l'anàlisi d'escenaris, etcètera. Les institucions educatives territorials assumirien la direcció i gestió dels serveis educatius concrets en cada territori. Aquest territori variaria en funció de variables demogràfiques i socials. Podria anar des d'un barri de Barcelona, fins a un sumatori de dues o tres comarques amb característiques bàsiques comunes. Cada una d'aquestes institucions educatives territorials disposaria de competències suficients en temes com mapa escolar, mobilitat dels professionals en el segment públic, concreció de les interaccions entre educació reglada, no reglada i altres serveis públics presents en el territori, transport, construcció i manteniment d'edificis dins del pla conjunt que fixi la Conselleria cada any i la concreció de les dinàmiques transversals entre serveis educatius i altres serveis dins el territori. Serveis com els EAP o els CRP podrien tenir una doble dependència, orgànica de la Conselleria, funcional del territori. En cada institució educativa territorial participarien de manera decisiva els alcaldes o els càrrecs electes locals, els representants de les entitats cíviques i socials més significatives, els empresaris i contractadors més significatius, els proveïdors d'activitats educatives no reglades, els sindicats, els serveis sanitaris i socials de caràcter local... i, evidentment, els representants de la Generalitat al territori. Aquest conjunt de representants de la comunitat territorial serien els veritables "amos" de l'ensenyament en el territori, ajudats pels tècnics necessaris. No volem entrar aquí en el detall de les formes jurídiques ni en els mecanismes de finançament, tot i que són aspectes centrals en aquest debat. Evidentment, la implementació d'aquest model o d'un de semblant, s'hauria de fer de manera gradual i després d'analitzar bé impactes i conseqüències. Cal ser conscients dels grans interrogants que tot plegat deixa oberts. Com molts assenyalen, la descentralització no només comporta aspectes positius, sinó que planteja també problemes i nous reptes. Els objectius que inspiren aquestes reflexions sí que estan clars. Ens interessa tornar a recarregar el sistema educatiu de protagonismes i responsabilitats. Voldríem generar il·lusió des de la proximitat, perquè entenem que l'educació és una element clau del futur de cada comunitat i, per tant, cal identificar responsabilitats i responsables. En aquest sentit, els processos que marquen els **projectes educatius de ciutat** són molt significatius. No ens fixem, per tant, en els detalls del que hem dit, sinó en el missatge que proposem. Es tracta d'ajudar a encetar el debat, i ho volem fer amb tota la prudència que el tema precisa. Per tant, demanem que tothom llegeixi aquestes ratlles entenent que aquest és un procés de reflexió obert i que el que acabeu de llegir només vol ser una peça més del trencaclosques.

Dr. Jaume Trilla¹. Universitat de Barcelona

Educació i àmbit urbà

Els continguts de la idea de ciutat educadora tenen **dos nivells** de significació i **tres dimensions** possibles de la relació entre educació i ciutat. Els nivells de significació serien el **descriptiu** i el **projectiu**. Allò que ens diu el primer és, simplement, que les ciutats eduquen; que totes les ciutats, poc o molt i bé o malament, eduquen. El que caldrà esbrinar en aquest nivell és com educa cada ciutat. L'altre nivell és el projectiu. La seva formulació elemental seria: les ciutats han d'educar. Però, si acabem de dir que totes, cada una a la seva manera, ja eduquen, el que realment es vol dir en aquest nivell projectiu és que han d'educar més i millor. El que caldrà veure, llavors, és quins són els criteris i els tipus d'actuació que caldria implantar per optimitzar la dimensió educadora de cada ciutat.

Anem ara a les tres dimensions de la relació educació-ciutat. La primera dimensió considera la ciutat com a contenidor d'educació; és a dir, d'institucions, mitjans, recursos, relacions, trobades, vivències... educatives. L'expressió que pot identificar aquesta dimensió seria: **aprendre a la ciutat**. La segona dimensió és la que fa del medi urbà un agent educador; és a dir, **aprendre de la ciutat**. I la tercera dimensió és la que converteix la ciutat mateixa en **contingut de l'educació**.

1. La ciutat com a contenidor d'educació. Aprendre a la ciutat

Nivell descriptiu	Nivell projectiu	
	Criteris	Exemples
Les ciutats contenen: <ol style="list-style-type: none"> Una estructura pedagògica estable formada per institucions específicament educatives (formals i no formals). Una xarxa d'equipaments i recursos, institucions i mitjans ciutadans també estables, però no específicament educatius. Un conjunt d'esdeveniments educatius efímers i ocasionals. Una massa difusa però contínua i permanent d'espais, trobades i vivències educatives no planejades pedagògicament. Elaborar el mapa educatiu: <ul style="list-style-type: none"> Inventari de recursos Distribució al territori Ús dels recursos per part dels ciutadans 	MULTIPLICACIÓ	- Creació de noves institucions, recursos, mitjans...
	REUTILITZACIÓ	- Ús comunitari d'equipaments escolars - Aprofitament educatiu d'empreses i serveis
	ORGANITZACIÓ	- Plataformes de coordinació amb el territori
	EVOLUCIÓ	- Formació continuada dels professionals de l'educació - Incentivar la innovació educativa - Importar i exportar experiències
	COMPENSACIÓ	- Atenció a sectors marginals - Programes de desenvolupament comunitari

Des d'un **nivell descriptiu**, un vessant de reflexió pedagògica sobre la ciutat ha de ser necessàriament aquell que considera el medi urbà com un context d'esdeveniments educatius. Aquesta trama de la ciutat educadora es compon de quatre tipus de mitjans, institucions o situacions amb projecció formativa:

¹ El text és un resum del capítol "Significats i dimensions de la ciutat educadora" (Cap 3.24-37) escrit per l'autor, inclòs a "Les ciutats que s'eduquen" (1999) Col. Temes d'educació n° 13. Diputació de Barcelona, Barcelona.

1. Una *estructura pedagògica estable* formada per institucions específicament educatives que asseguren la continuïtat i donen consistència i forma a la trama educativa global. La xarxa escolar (infantil, primària, secundària i superior) naturalment s'inclou en aquesta estructura estable, però també en formen part els establiments d'educació no formal, com les institucions d'educació en el lleure i d'animació socio-cultural, centres d'educació per a adults i per a la tercera edat, serveis educatius per a persones discapacitades o socialment inadaptades, etcètera.

2. Una *xarxa d'equipaments*, institucions i mitjans ciutadans també estables, però no específicament educatius; és a dir, recursos que generen intencionadament educació, tot i que aquesta no en sigui la funció primària o principal. Centres cívics, museus, zoològics, biblioteques, associacions culturals... són també agents d'educació que contribueixen a configurar la ciutat educadora. L'educació és un procés que generalment es troba involucrat en altres processos socials, culturals, recreatius i, per tant, aquestes institucions que comparteixen conscientment la funció educativa amb altres tasques són també un element important per compenetrar l'educació amb la trama ciutadana.

3. Un *conjunt d'esdeveniments* educatius planejats, però efímers o ocasionals. Aquestes situacions educatives puntuals poden haver estat generades des de les institucions educatives estables anteriors, des de qualsevol altra institució, malgrat que no sigui primàriament educativa, o també a partir d'iniciatives sorgides directament del teixit social (congressos, fires, jornades, campanyes, celebracions...).

4. Finalment, la ciutat educadora es compon també d'una *massa difusa* però contínua i permanent d'espais, trobades i vivències educatives no planejades pedagògicament.

La ciutat educadora real, doncs, acull les denominades **educació formal, no formal i informal**, i esdevé el resultat de la dialèctica entre tot allò que està pedagògicament ordenat i l'inevitable atzar de situacions que es produeixen per la hipercomplexitat del medi urbà. Una bona manera de constatar i valorar la realitat educativa d'una ciutat determinada (o d'un barri o sector d'aquesta) és l'elaboració del seu **mapa educatiu** (no exclusivament escolar). Per fer-lo caldria:

1. Inventariar i ordenar, mitjançant una taxonomia apropiada, els recursos, mitjans i institucions educatives existents. Caldria incloure-hi aquells recursos que, tot i que en l'actualitat no s'usen educativament, podrien adquirir alguna funcionalitat pedagògica.
2. Analitzar la distribució en el territori dels recursos inventariats per esbrinar els desequilibris i les carències existents.
3. Estudiar l'ús real que es fa dels recursos existents, com també detectar les necessitats i les expectatives dels ciutadans en relació amb aquests recursos.

Pel que fa al **nivell projectiu**, tot seguit tractarem de l'optimització de la dimensió educadora de la ciutat com a contenidora d'esdeveniments educatius. En concret, proposarem cinc criteris, principis o tipus d'actuacions.

Multiplicació

La multiplicació és el tipus d'intervenció més obvi, primari i elemental. És a dir, consisteix a abocar sobre la ciutat la major quantitat possible de recursos educatius i culturals.

Reutilització

Per densificar la trama educadora de la ciutat no sempre és imprescindible crear noves institucions pedagògiques. Es tracta també d'aprofitar els recursos ja existents, tot incorporant-hi o potenciant-hi altres funcionalitats educadores. Això ho podem referir tant al capital humà com als equipaments o recursos materials.

Organització, coordinació

La ciutat no pot consistir en un simple amuntegament d'institucions, programes i intervencions educatives sectorials, desconnectades entre si i, com sol passar sovint, cadascuna amb vocació d'autosuficiència. Quan ens referim a les intervencions de les administracions públiques, cal ressaltar com, en un mateix territori, hi solen coincidir responsabilitats i iniciatives de les administracions locals, autonòmiques i estatals; i,

al dedins de cada una d'aquestes administracions, es generen accions directament i indirectament educatives procedents de diverses àrees: ensenyament, serveis socials, justícia, joventut, cultura, treball, sanitat, etcètera. Si a això hi afegim les iniciatives procedents d'organitzacions no governamentals o d'entitats privades, la resultant final és un conglomerat d'ofertes, l'optimització de la qual passa necessàriament per una certa harmonització d'aquestes iniciatives. No es tractaria, òbviament, d'unificar, perquè això quasi sempre vol dir empobrir, però sí de coordinar.

Evolució, adaptabilitat, dinamisme

Una ciutat serà més educadora com més capacitat tingui d'adaptar-se al canvi i de generar-ne ella mateixa. Precisament perquè l'educació és un procés evolutiu, el medi en què es produeix ha de ser igualment capaç d'evolucionar. Una ciutat sempre igual a si mateixa és una ciutat educativament obsoleta.

Compensació

El nombre de recursos educatius que conté la ciutat és un indicador quantitatiu del seu nivell global d'educativitat. Ara bé, allò que podríem anomenar «renda educativa per càpita», igual que succeeix amb l'econòmica, és un indicador que pot amagar situacions tremendes de desigualtat. No tothom frueix de les mateixes possibilitats d'accedir a l'oferta educativa de la ciutat. El nivell econòmic, l'herència cultural, els factors de gènere, de residència, de pertinença a minories ètniques o culturals, les situacions de discapacitat física, sensorial o psíquica, etcètera, operen discriminatòriament en relació amb la possibilitat de fruir de la ciutat educadora.

Totes les ciutats són educadores, però si hom no hi posa remei, ho són més per a uns que per a altres. És per això que les polítiques educatives, socials i culturals s'haurien de plantejar descaradament en termes de redistribució i compensació.

2. La ciutat com a agent d'educació. Aprendre de la ciutat

Nivell descriptiu	Nivell projectiu	
	criteris	Exemples
Les ciutats ensenyen: - elements de cultura - formes de vida, normes, actituds socials - Valors i contravalors - Tradicions, costums, expectatives	Selecció Promoció	- Programes de formació cívica - Campanyes de sensibilització - Actuacions sobre l'entorn

La ciutat pot ser considerada un entorn d'educació, però també una font generadora de formació i socialització. És a dir, la ciutat com a agent informal d'educació. És la densitat d'encontres humans i de productes culturals (en un sentit ampli), allò que converteix el medi urbà en un agent riquíssim d'educació informal. La ciutat i concretament el carrer –per esmentar-ne un dels elements més emblemàtics– és, com tantes vegades s'ha dit, i sobretot des de la literatura, una «escola de la vida». La ciutat, el carrer, és un canal ingent farcit de significants que pot vehicular missatges tan prosaics com els senyals de trànsit o tan profunds com el misteri de l'Assumpció de la Verge a la porta d'una catedral. La ciutat, informalment, ensenya això que Abraham Moles anomenava la «cultura en mosaic», composta de continguts dispersos, sense ordre ni jerarquia epistemològica, d'aspecte aleatori. El medi urbà és, doncs, un atapeït, divers i canviant emissor d'informacions i de cultura. I també és una atapeïda malla de relacions humanes que poden esdevenir socialitzadores i educatives. Segurament, la trista prioritat que les ciutats han donat al trànsit motoritzat, juntament amb el creixement salvatge, l'especulació del sòl, la contaminació, la violència, la marginació, l'anomia social, etcètera, han convertit les voreres en llocs perillosos per als infants i, en general, molts dels espais oberts de la ciutat (places, avingudes, etcètera) han passat a ser zones particularment inaptes per al passeig, per a la tertúlia i per a la relació cordial i relaxada entre el veïnat.

La ciutat és, doncs, un educador informal riquíssim, però també, a la vegada, ambivalent. L'educació informal no és selectiva, i a la ciutat, des d'un punt de vista educatiu, hi pot haver de tot (del bo i del dolent). S'hi pot aprendre espontàniament cultura, civilitat i bon gust, però també pot ser generadora d'agressivitat, marginació, insensibilitat, consumisme desmesurat, indiferència, etcètera. Un grafit del maig parisenc del 68 deia que «el ciment armat educa la indiferència». Indubtablement allò que educa la indiferència no és el ciment armat, material aquest que pot ser arquitectònicament tan noble com qualsevol altre, sinó tot allò que serveixi per construir ciutats i barris inhòspits i esquerps. La ciutat, cada ciutat, com a agent educatiu té també el seu currículum, el seu pla d'estudis. Diríem que té el seu propi currículum ocult, tot i que sovint sol resultar ben visible. Aquest currículum implícit de la ciutat és el conjunt contradictori format per allò que ens transmet: elements de la cultura, formes de vida, normes i actituds socials, valors, tradicions, costums, expectatives... Tot allò que aprenem directament per mitjà dels models de comportament presents a la ciutat i de les relacions socials que conforma. Una ciutat que es vulgui assumir com a vertaderament educadora ha de tractar d'elucidar aquest currículum implícit. N'ha d'identificar els continguts: quins valors i contravalors impregnen el teixit urbà, quines actituds promou en la ciutadania. I, en segon lloc, ha d'intentar transformar aquest currículum implícit en un currículum desitjable. Per descomptat que quan parlem aquí de currículum ho fem en un sentit figurat, però no per això la ciutat educadora deixa de consistir en un projecte educatiu, en un projecte de formació de la ciutadania. I, per tant, com si d'un projecte curricular es tractés, després d'elucidar els continguts que efectivament transmet la ciutat, els ha de sotmetre a un procés de selecció, ha de garbellar els que resultin indesitjables i promoure els que són coherents amb la formació d'una ciutadania democràtica, pacífica, igualitària, justa i solidària. Sabem que l'aglomeració afavoreix conductes agressives, que la massificació ens converteix en éssers gregaris, o que la virtut de l'harmonia es pot contagiar en un entorn ben ordenat, o que quan som a un lloc net i polit tendim a embrutar menys, o que al carrer les persones són més amables si es pot passejar relaxadament.

3. La ciutat com a contingut educatiu. Aprendre la ciutat

Nivell descriptiu	Nivell projectiu	
	criteris	Exemples
La ciutat s'ensenya a si mateixa d'una manera: Superficial Parcial Desordenada Estàtica	PROFUNDITAT GLOBALITAT ESTRUCTURACIÓ GÈNESI CRÍTICA PARTICIPACIÓ	- Materials per conèixer la ciutat - Centres i serveis d'informació - Exposicions, museus de la ciutat - Mesures per incrementar l'experiència directa de la ciutat i elaboració d'aquesta experiència - Plataformes de participació - Accions per desenvolupar el sentit de pertinença

S'aprèn de la ciutat i, a la vegada, s'aprèn la ciutat. Informalment aprenem moltes coses que ens són útils, necessàries i valuoses per a la vida ciutadana: aprenem a desplaçar-nos, a utilitzar els transports públics, a localitzar els establiments que ens abasten, a usar els recursos urbans que ens omplen el lleure, etcètera, en bona mesura sense necessitat d'educadors professionals, d'institucions pedagògiques o de sotmetre'ns a processos formalitzats d'ensinistrament.

Però, tot i que aquest aprenentatge informal de la ciutat és necessari i valuós, sol presentar també algunes limitacions importants. La primera és la d'un cert grau de *superficialitat*. Informalment aprenem a usar quotidianament la ciutat, però aprenem molt menys a entendre-la, a descodificar-la més enllà de l'obvietat.

El segon límit que volem apuntar de l'aprenentatge informal que es fa del medi urbà és la seva *parcialitat*. Factors com la classe social, el lloc de residència, el grup gene-

racional, el tipus de treball, el rol familiar o els hàbits del lleure de cadascú determinen que hom no arribi a conèixer més que una parcel·la o una dimensió molt limitada de la seva ciutat. De fet, per dir-ho així, la gran ciutat es compon de moltes ciutats objectivament i subjectivament diferents: la ciutat dels joves amb possibilitats econòmiques i la ciutat dels que en tenen menys; la ciutat de la mestressa de casa i la de l'agent d'assegurances; la ciutat del qui viu al barri dormitori i la del que dorm al carrer; la ciutat de la marginació i la de les postals...

A la ciutat, doncs, coexisteixen i es juxtaposen ambients i recorreguts tan diversos com també discriminadors i selectius. En aquest sentit, descobrir la imatge esbiaixada que els ciutadans tenen de la seva ciutat és una bona manera de començar-se a plantejar intervencions que adoptin el propi medi urbà com a contingut educatiu. És a dir, descobrir com perceben la seva ciutat, com la viuen, quin és el seu sentiment de pertinença: el seu sentiment de pertànyer a la ciutat i que la ciutat, en alguna mesura, també els pertany.

Fer de la ciutat objecte d'educació vol dir superar aquests límits de superficialitat i parcialitat que sovint presenta l'aprenentatge directe i espontani que es realitza del medi urbà. I aquí sí que hi tenen un paper important les escoles i institucions expressament educatives. Tanmateix, existeix una tradició d'educació en el temps lliure que sense plantejaments instructivistes ha estat molt sensible a objectius de coneixement i participació en el medi urbà. En primer lloc, creiem que s'hauria d'ampliar la possibilitat d'experiència directa que els infants poden fer de la seva ciutat. Curiosament, en aquest aspecte s'aprecia cada cop més una situació, en certa manera, paradoxal. Aquells que més directament i intensament viuen la ciutat –malgrat que només sigui el tros de ciutat que tenen assignat– són els sectors populars, o, fins i tot encara més, certs col·lectius de la marginació. La canalla de les classes mitjanes i altes, en canvi, experimenten molt menys directament la ciutat on viuen. Són diversos els factors que produeixen aquesta situació. Un dels principals és l'eclosió dels mitjans massius de comunicació i de les noves tecnologies, que permeten als seus posseïdors satisfer bona part de les seves necessitats de recreació i d'altres aspectes de la vida quotidiana sense sortir de casa. Però, a part d'aquest factor, no per tòpic menys capital, també altres fenòmens socials contribueixen a limitar les possibilitats de certs col·lectius infantils i juvenils d'experimentar directament la ciutat: la inseguretat ciutadana; el transport escolar, que priva els col·legials d'aquest espai d'aventura urbana que era anar i venir de l'escola; o la segona residència, que fa que els nois i noies que en poden gaudir visquin més intensament, directament o obertament, el lloc on aquesta es troba que la ciutat de la seva primera residència. En resum, la paradoxa consisteix en el fet que aquells que tenen més facilitat per elaborar educativament les seves experiències directes de la ciutat són els qui menys experiències directes en tenen; per contra, aquells que es troben abocats a experimentar directament la ciutat són els qui menys oportunitats tenen d'elaborar educativament la seva experiència ciutadana. Per dir-ho d'una altra manera, als qui els sobra carrer els falten institucions educatives; i als qui els sobra escola els falta carrer.

Es tracta, doncs, d'aprendre a llegir la ciutat. Aprendre la ciutat també vol dir aprendre que no és un objecte estàtic, sinó un sistema dinàmic, evolutiu. Això implicarà esbrinar-ne la gènesi a partir dels signes i dels elements que evoquen el seu pretèrit que ajuden a comprendre per què ha arribat a ser el que és.

Aprendre la ciutat és aprendre a utilitzar-la. En la línia de l'«aprendre a aprendre» del qual avui tant es parla, les institucions educatives han de facilitar el coneixement i l'accés a tots aquells mitjans, recursos, fonts d'informació, centres de creació i de difusió cultural, etcètera, que l'individu pugui utilitzar després per a la seva pròpia autoformació.

Aprendre la ciutat voldrà dir també depassar la parcel·la de la ciutat que constitueix l'hàbitat de cadascú; ampliar l'horitzó de les vivències immediates i quotidianes de

l'entorn proper. Descobrir les subciutats, els itineraris selectius i discriminatoris, els espais de marginació i misèria de la nostra societat/ciutat dual.

Aprendre la ciutat, per tant, també ha de voler dir aprendre a llegir-la críticament; ser conscient de les seves mancances, dels seus excessos i de les seves disfuncionalitats. I des de l'actitud crítica cal també promoure una actitud participativa, ja que la ciutat no és un objecte de coneixement extern i aliè a l'aprenent, sinó un objecte en el qual hom hi és directament i vivencialment implicat. I d'aquí es deriva la darrera consideració que volíem fer: aprendre la ciutat és finalment aprendre a participar en la seva construcció.

En resum, les institucions de formació que entomín el tema de la ciutat com a objecte educatiu han de facilitar als seus usuaris (infants, joves o adults) la possibilitat d'establir una dialèctica sobre tres imatges de la ciutat: la imatge subjectiva que cadascú es forma espontàniament de la seva ciutat; una imatge més objectiva, global i profunda, que les pròpies institucions educatives han de contribuir a configurar a partir de l'anterior, i una tercera imatge que és la imatge de la ciutat que cal construir, és a dir, una imatge forjada amb elements prospectius i projectius que es pugui contrastar amb la ciutat real i orientar així la participació per bastir una ciutat millor.

Sr. Francesc Colomé¹. Diputació de Barcelona

La formació professional des de la perspectiva de la ciutat

La formació professional està vivint un moment especialment singular, significatiu i amb una colla d'incerteses. Els canvis en la societat comporten moltes transformacions en el món del treball. El concepte de professió ha variat de forma significativa perquè estem assistint a una dinàmica de continus canvis en el si de cada professió. Això afecta al mercat de títols. Un títol és la certificació de que una persona és capaç d'adquirir unes habilitats i unes capacitacions professionals.

En l'actualitat, la competència en temes educatius està en l'àmbit autonòmic. La Llei de la Formació Professional de Catalunya permet connectar els tres subsistemes de formació professional que es donen: la FP reglada, la FP ocupacional i la FP contínua. Això dóna unes possibilitats que convé aprofitar.

El factor competitiu de les empreses és la qualitat, i això encara no forma part de la cultura de la majoria d'empreses. Hi ha molts altres elements competitius. I aquest concepte de qualitat va lligat amb la formació del personal de l'empresa, amb la formació adquirida. Lligat amb això, cal dir que el dret a la formació permanent encara no està prou reconegut d'una forma universal o generalitzada.

Pel que fa a la inserció laboral dels joves, el pas de l'escola al treball s'ha de planificar d'acord amb un programa específic. No es pot pensar que un tema transcendental com aquest es pot anar solucionant a mesura que cadascú, individualment va resolent les situacions amb les que es va trobant. Aquest programa específic s'ha d'elaborar amb la col·laboració de centres de formació i d'empreses.

¹ Extracte de la conferència

La formació, assegurança contra la precarietat

Estudis europeus proven que l'estabilitat en el treball és baixa entre els que hi accedeixen amb només l'educació secundària curta mentre que és alta entre el col·lectiu que hi accedeix amb secundària post-obligatòria. Per tant, la formació és l'assegurança perquè la necessària adaptació que demana el mercat laboral no es transformi en precarietat.

A Catalunya hi ha un nivell de titulació inferior al de, p.e., Euskadi o la comunitat de Madrid. A més, les empreses catalanes són empreses de poc valor afegit (no demanen un nivell de titulació gran) amb la qual cosa és més fàcil que tinguin lloc episodis com els de l'empresa Lear (Cervera): tant és instal·lar la producció aquí com a fora, perquè el capítol humà i de títols no és suficient en el territori.

Competències municipals

Una ciutat ha de preveure el seu futur. I a les ciutats ens trobem amb que el cost d'oportunitat (deixar d'estudiar per treballar) és molt alt. Caldria una assumpció progressiva de competències per part de les administracions locals, perquè únicament des del món local es pot donar solució global al temes de formació professional, posant en pràctica els plans estratègics lligats amb les necessitats de formació, lligant les necessitats detectades a les empreses locals i amb els programes I+D que s'han de desenvolupar. Per a totes aquestes accions, l'àmbit local és el més adient, perquè es poden conjugar estratègia, mitjans, necessitats i recursos i es poden unificar les ofertes formatives.

Els ensenyaments universitaris

Les Escoles Universitàries poden actuar com a facilitadores de transferència de tecnologies, com a integradores de centres de Formació Professional, facilitadores de programes I + D, ... Però tenen manca d'alumnat. Es necessiten instal·lacions universitàries que dinamitzin el territori però no tenen alumnat per fer-les autosuficients. Una solució podria ser que els territoris s'especialitzin, és a dir, que algunes especialitats es facin en determinats territoris i, en canvi, altres no. Això donaria lloc a diferents centralitats geogràfiques en funció de les especialitats, també, en funció de les necessitats i les característiques de cada territori.

La inserció laboral en l'àmbit municipal

Convindria que s'incrementessin els col·lectius actius, és a dir, el nombre de persones que treballen més els que volen treballar. En el marc d'una ciutat, l'acció de l'ajuntament de cara a aconseguir aquest increment és fonamental perquè s'han de definir perfils personals per inserir-los en el món laboral, i això suposa un coneixement proper d'aquests perfils i de les necessitats laborals de les empreses locals.

La formació instrumental esdevé bàsica en el conjunt de polítiques per a la reducció de l'atur. Lligat amb això, i per competència amb la mateixa categoria de llocs de treball, alguns col·lectius "colisionen" o viuen malament l'arribada de persones immigrants: competeixen pel mateix lloc de treball. En el tractament adient d'aquesta qüestió l'administració local hi té molt a dir i a fer.

Per finalitzar, a l'hora de definir les necessitats formatives, cal considerar com a necessària la participació del món empresarial. Aquesta circumstància ajuda a ajustar l'oferta de formació a les necessitats del món laboral, amb el benefici consegüent per a la inserció i l'èxit laborals.

I pel que fa al tema de les titulacions i les competències professionals, sense desmerèixer el paper dels agents socials és el mercat laboral qui marca el reconeixement de les competències professionals i, en certa manera, qui les garanteix.

Sra. Coral Cot. Ajuntament de Salt

Educació i cohesió: la qüestió de la immigració

Què vol dir cohesió social? Algunes reflexions.

Quan parlem de cohesió social, a vegades no queda clar que en realitat ho fem d'"integració", d'un sentiment d'identitat compartida que és clau per a la convivència democràtica. Envers el seu contrari, la segregació, té el següent avantatge: el malestar i els conflictes d'interessos que són inherents a qualsevol societat es poden abordar, si hi ha integració, a través del diàleg, de manera que s'evita la marginació i la violència.

Ara bé, és possible la cohesió social? D'una banda, és cert que en qualsevol grup social (fins i tot en un matrimoni) existeixen poques o moltes desavinences. D'altra banda, hom tem sovint que la integració es fa més difícil com més heterogenis som. De fet, qualsevol grup social ho és d'heterogeni, sempre hi ha hagut els/les "diferents", encara que al llarg de la història les diferències s'hagin marginat o negat de molt diverses maneres.

També és normal que apareguin nous conflictes i noves identitats en una època com l'actual, amb transformacions i processos com els que provoquen la globalització o els moviments migratoris, i especialment a partir dels anys 90 amb la nova percepció d'aquestes transformacions.

Però històricament i arreu hi ha hagut nous nadius, començant pels que arriben d'altres contrades i acabant per les noves generacions. Amb el fenomen de l'actual immigració, hem problematitzat massa: ens cal temps (a tots per acostumar-nos-hi; als immigrants per adaptar-se) i confiança.

La democràcia implica un repte: construir "una" societat on hi capiguem "tots", cadascú a la seva manera. Democràcia implica poder conviure en un mateix territori. No cal que tot sigui compartit, sinó que hi ha parcel·les de llibertat per ser diferent; en canvi, sí que cal que hi hagi unes regles del joc. En aquestes, en el "pacte" (com diria Rousseau) que signem els ciutadans, es basa precisament la cohesió social.

Mai no és possible aconseguir-ho del tot, sempre hi ha tendències centrífugues, però sí que se'n pot aconseguir uns "mínims", una "convivència sostenible" (si em permeteu que manllevi el terme de l'ecologisme). Com? Proponem quatre estratègies:

- afavorir el benestar de tothom
- conrear els elements compartits, allò que ens uneix (tot el que fa referència a la ciutat on vivim, per exemple)
- respectar les diferències relatives als àmbits privats
- negociar allà on hi hagi conflicte, per tal de minimitzar-lo

Malauradament, l'actual situació a la major part de ciutats catalanes és d'una considerable segregació per barris, escoles, a escala d'associacions... Probablement, per dos tipus de motius:

-els socioeconòmics, desigualtats de poder adquisitiu que afecten certs grups socials (i no els permeten, per exemple, optar a un habitatge fora de barris molt concrets).
 -els identitaris: a) des dels poders polític i mediàtic cada cop més s'oposa europeu a immigrant i es criminalitza el segon (de manera que es justifica també la xenofòbia); b) observem el replegament d'alguns col·lectius de persones immigrades, que, legítimament, volen mantenir els lligams amb la societat d'origen, especialment si no s'han trobat prou còmodes en aquesta.

Qui ha de treballar per la cohesió social?

D'una banda, tots els ciutadans i ciutadanes. De l'altra, hi ha una responsabilitat pública d'aquells que ens representen a les institucions. Tots els ciutadans tenen el dret i el deure de ser protagonistes i participar del debat permanent i la presa de decisions en qualsevol fòrum de la societat civil, les institucions, la delegació a través del vot.

Ara bé, què passa si es pacten les regles del joc sense la participació de tots els implicats? Funcionarà? I, d'altra banda, és democràtic imposar unes normes a qui exclouem a l'hora de negociar-les?, exigir deures a qui no es reconeix drets?

I si no és en igualtat de condicions?, si hi ha ciutadans "de segona"?, o persones que no tenen les eines, que no coneixen els codis per poder participar, és possible la cohesió social sense igualtat?

Parlem dels "novinguts". D'entrada, el mateix concepte connota una idea de provisionalitat. Sembla que s'utilitza com un eufemisme del terme estrangers (o sia, no ciutadans espanyols). Tanmateix, es tracta de set mil i escaig dels habitants de Mataró.

Quan se'ls anomena "la nova ciutadania", es tracta d'una opció conscient de transgredir la llei que no els considera ciutadans del país? Fins a quin punt estem disposats a facilitar-los els mateixos drets? Estem realment mentalitzats que constituir una societat democràtica i plural vol dir acceptar l'heterogeneïtat dels qui la formen?

A banda dels esforços que per a la cohesió social faci o no el poble, recordem que els ciutadans deleguem en els que governen les funcions d'àrbitre i de garant i que, per tant, tenen tres grans responsabilitats envers el pacte en què es fonamenti la convivència.

Els han d'assumir, en primer lloc, la garantia de l'esmentada participació i la igualtat. Entre altres, és important el dret a vot en les eleccions municipals. I, mentre no tothom compta amb aquest dret, s'estableixen mesures compensadores del greuge comparatiu? (Es contemplen com a tals, per exemple, les associacions o els òrgans consultius?) En segon lloc, garantir que tothom coneix els drets i deures, els codis, els canals per poder participar en el diàleg i el debat social i polític. És també una responsabilitat pública remoure els obstacles que impedeixen la comunicació interètnica, per exemple, amb polítiques d'habitatge que no fomentin la segregació per barris.

Tercer, intervenir entre les parts en conflicte, quan n'hi hagi, per possibilitar la negociació.

Des de les institucions que en són responsables convé buscar suport de la societat civil en aquestes tasques, ajudar-se de les entitats, no pas exigint-los més del compte, sinó donant-los suport —a Mataró hi ha una xarxa considerable d'entitats motivades per aquests temes— o bé sensibilitzant les que no ho estan, que també podrien contribuir-hi —com bé podria ser el cas de les entitats de gent gran.

Quin és el paper de l'educació en la recerca d'una major cohesió?

L'educació és el conjunt de mecanismes que una determinada societat estableix per tal de proporcionar als individus allò que considera que necessitaran per formar part

d'aquella societat. O sia, un determinat patrimoni cultural que es transmet de generació en generació i que s'actualitza permanentment —les cultures són dinàmiques.

Des de la UNESCO, avui es determina que cal ensenyar a conèixer, a fer, a viure junts, a ser. Per dir-ho en paraules de F. Carbonell, l'educació, "a més de fabricar prebatxillers, ha de formar ciutadans". Així, ha de garantir que tots (infants i adults) compartim:

1. Una llengua per comunicar-nos. Amb aquells que no tenen el català ni el castellà com a llengües maternes caldria invertir tots els recursos necessaris.
2. Uns coneixements del territori, de la història de la ciutat i el país, del seu patrimoni artístic, car hom no es pot identificar amb el que no coneix. Al llarg de l'educació obligatòria, els infants ho van aprenent, però qui ho explica als adults nous i joves?
3. Uns valors: que tots aprenguem a dialogar (en el sentit més ampli de la paraula) per poder negociar permanentment el pacte que assegurarà certa cohesió social.

Al mateix temps, l'educació (en el sentit ampli del terme) pot contribuir a promoure intercanvis que permetin o generin identificacions alternatives a l'ètnica, entre altres coses perquè el coneixement és l'alternativa al prejudici.

Seguidament, i per anar concretant...

Possibles línies d'actuació

1. En l'educació obligatòria (d'infants i joves):

- Formar els docents i promoure l'intercanvi entre ells per tal d'assegurar l'educació intercultural, és a dir, que els ciutadans del futur reben la formació necessària per conèixer i viure en una societat democràtica multicultural. Caldria que a cada aula i centre es desenvolupessin estratègies per a l'aprenentatge d'habilitats socials i comunicatives: ensenyar a debatre, participar, cooperar, intervenir, negociar. Als IES en particular és quelcom urgent i val a dir que hi ha experiències interessants de promoció de tècniques de resolució de conflictes. També convindria estendre el treball en equip com a estratègia per afavorir la relació entre alumnes que no han descobert encara afinitats que poden compartir. Finalment, i en aquesta línia, pot ser interessant plantejar l'aplicació del model de les comunitats d'aprenentatge.
- Incrementar els esforços i els reforços destinats a evitar el fracàs escolar dels fills de famílies migrants, molt especialment a la secundària obligatòria. Aquesta problemàtica es pot abordar a través de diverses accions. Una és sistematitzar l'acollida dels alumnes d'incorporació tardana: recepció, informació, orientació, suport al llarg del procés d'adaptació. Una altra, treballar per l'"acollida" de les minories, el reconeixement explícit de les llengües i cultures d'origen de tots els alumnes, i plantejar flexibilitzacions del currículum en sentit multicultural (llengües estrangeres, religió). En tercer lloc, establir mecanismes i espais específics de suport a l'aprenentatge del català i altres aprenentatges instrumentals d'una manera intensiva i sense perjudici de la progressiva integració dels alumnes a l'aula ordinària. Finalment, és necessari detectar i eliminar les situacions de no-escolarització (absentisme escolar) de nois/es menors de 16 anys.
- Oferir mòduls professionals i programes de garantia social que representin una sortida per als joves migrants que han quedat al marge del sistema educatiu i de la promoció professional. Els oficis de cuiner, modista/sastre, per exemple, interessarien a moltes de les famílies marroquines entrevistades.
- Millorar la comunicació i col·laboració entre famílies i escola. Malgrat que hi ha cen-

tres que han fet ja un bon camí en aquest tema, es recomana fomentar les xerrades informatives sobre les característiques i el funcionament del sistema educatiu per a pares i mares estrangers que alhora permetessin la comunicació bidireccional, o sia, escoltar l'opinió dels pares. També activitats semblants al voltant de les associacions de pares i mares (hi ha experiències de tallers que han estat reeixides). Els espais compartits família-escola, amb participació de les mares, per exemple, són especialment recomanables en l'educació infantil, on és més important encara la continuïtat família-escola. Calen, així mateix, serveis de mediació i serveis de traducció. I, sobretot, practicar el diàleg: que els mestres s'habituin a preguntar als pares de l'alumne abans de treure conclusions basades en generalitzacions, apriorismes o prejudicis.

2. En l'educació en el lleure (d'infants, especialment)

- Promoure, entre els monitors i les entitats de lleure, l'acollida de fills de famílies migrants i l'educació intercultural. Això es pot fer, d'una banda, amb subvencions-incentiu. D'altra banda, és imprescindible la formació dels monitors en estratègies per treballar amb adolescents amb dificultats d'adaptació, entre altres.
- Promoure entre les famílies estrangeres la participació de llurs fills a les activitats educatives de lleure. Com? Una vegada més, es fa necessari informar. En segon lloc, proposem aplicar descomptes familiars sobre les quotes de les activitats i becar les primeres experiències dels infants que mai no han tingut l'oportunitat de "tastar" una activitat de lleure, com, per exemple, les colònies.
- Aprofitar l'espai de les activitats extraescolars com un pas entre mig de l'escola i les entitats de lleure. L'esport sol ser un primer interès per a molts nois i noies vinguts d'altres països. Per altra part, hi ha experiències de teatre molt positives per treballar la interculturalitat i la cohesió entre persones heterogènies. Seria igualment convenient oferir reforços de català quan els de l'horari lectiu són insuficients.

3. Formació d'adults. Pel que fa als adults, l'educació no és obligatòria, però caldria facilitar-la. Molt especialment des de les administracions educatives (local/ autonòmica) i sense menystenir la tasca desenvolupada per altres institucions i entitats:

- Assegurar-nos que l'oferta de cursos de català i castellà és suficient en quantitat i qualitat, inclosos els horaris, metodologies, materials didàctics.
- Oferir múltiples activitats de coneixement de l'entorn als nouvinguts: des de la formació bàsica (escoles d'adults, altres) ja es fa i ha de regular-se millor amb el nou decret; des dels museus, serveis de cultura i entitats diverses de caràcter cultural es poden organitzar rutes, visites, recorreguts que donessin a conèixer el patrimoni natural, històric, folklòric i artístic de la ciutat; també hi tenen un paper a fer els serveis socials i les entitats d'acollida a persones immigrades.
- Formació per al treball. Com que la promoció laboral és una via per assolir un major benestar econòmic i alhora ampliar els marcs de relació, cal oferir cursos de formació professional i ocupacional específica per a població estrangera, que incloguin l'ensenyament de llengua, la formació en habilitats socials, el coneixement del mercat laboral, etc. Això és especialment necessari per a les dones que han arribat per reagrupament familiar, que assumeixen fonamentalment funcions reproductives i no han participat encara del mercat laboral, perquè, a més, la seva promoció tindrà efectes en llurs fills.
- Eines per a la participació i la millor comunicació. Les escoles d'adults (segons el nou decret) han de flexibilitzar el currículum i l'organització, així com incorporar continguts dels que anomenem educació intercultural. També des de la formació ocupacional caldria tenir-ho en compte. Finalment, les associacions (les de veïns, les de

pares, les culturals, les esportives i fins i tot les no formalitzades) hi tenen molt a fer: encara que sigui d'una manera completament informal, se'ls pot omplir també de contingut educatiu, ja que són espais on aprendre a dialogar, a practicar la democràcia, a construir des de la diversitat de punts de vista, a conèixer. Perquè a participar se n'aprèn participant.

Ja per acabar, també es recomana estudiar el grau d'implantació de tot aquest tipus de projectes i esmerçar esforços a investigar la manera de fomentar aquells que estiguin menys desenvolupats.

Perquè aquestes, entre altres, són les coses que es fan o es poden fer per aconseguir que, cada cop més, tots els mataronins se sentin part de Mataró i contribuir així a la construcció d'una societat menys disgregada, d'una convivència més satisfactòria.

Dr. J. Ramon Flecha. Universitat de Barcelona

La ciutat compartida com a somni de les comunitats d'aprenentatge

1. Ciutat fragmentada i segregació educativa

Les resistències al canvi del sistema educatiu no afecten només les seves realitzacions pràctiques, sinó també les alternatives i planificacions que pretenen orientar-lo. En aquest sentit, és significatiu que, a l'hora de programar-se reformes educatives, aquestes es basin més en la superstició que en les teories socials vigents (com la teoria de l'acció comunicativa de Habermas). De la mateixa manera, tampoc es tenen en compte les pràctiques educatives que obtenen millors resultats arreu del món, sinó que sovint es posen en pràctica teories superades i procediments que ja han estat descartats en altres llocs.

Des del 1973 fins al 1995, la UE (igual que els EUA i el Japó) va començar una cursa per agilitzar la transformació de la societat industrial a la societat de la informació. Aquell va ser un període caracteritzat pel que Habermas descriu com a "darwinisme social", on l'objectiu va ser seleccionar els i les "millors" per tirar endavant la societat informacional i excloure aquelles persones etiquetades com a "lentes i conflictives" de la societat de la informació. En l'època de l'atur estructural i l'eventualitat, es va considerar que no es podia educar en els mateixos itineraris d'aprenentatge uns i altres sectors.

Sota aquesta perspectiva, les filles i fills de famílies acadèmiques (on algun dels membres té una titulació universitària) s'orientaven, a través del currículum de l'esforç i la competitivitat, cap a l'obtenció del batxillerat i l'accés a la universitat. En canvi, a les filles i fills de les famílies no acadèmiques i, sobretot, d'aquelles immigrants o pertanyents a entorns més pobres o a ètnies minoritàries, com la gitana, se'ls aplicava un currículum de la compensació o "felicitat", que no els oferia les mateixes opcions de futur. L'objectiu de la igualtat d'oportunitats dels anys seixanta ha estat relegat a favor de la diversitat, fet que acaba per incrementar les desigualtats socials i educatives.

Aquestes mesures educatives són presents encara en els nostres dies, tot i haver canviat la idea d'una societat de la informació per a uns i unes quantes, pròpia de la primera fase de la SI, per l'actual concepte d'una societat de la informació per a totes les persones. Prova d'això són els tres passos del camí de l'exclusió que encara són presents: 1) agrupació per ritmes d'aprenentatge en la mateixa aula, 2) les i els diferents ("lents", "conflictius") són separats en altres aules i 3) les i els diferents són separats del mateix institut i portats a altres espais.

La concreció d'aquest model educatiu segregador, a més de no partir d'una base científica, també s'ha portat a terme sense comptar amb la veu de moviments socials i els sectors més marginals de la societat. S'ha fet de manera institucional i sense respondre a les necessitats de tota la població, en especial de la que es troba més excloua. Aquest model es troba totalment obsolet i, tenint en compte el que s'especifica a la introducció del Projecte Educatiu de Mataró: *cal articular els mecanismes necessaris per garantir l'accés a l'educació formal i no formal en igualtat d'oportunitats per a totes les ciutadanes i ciutadans*, hauria de ser transformat.

Aquest necessari procés de transformació ha de ser portat a terme entre tota la població i, en aquest sentit, s'ha de potenciar la veu de les persones que habitualment es troben més marginades. S'ha d'articular tenint present que qualsevol persona que viu a Mataró, ja sigui de manera individual o organitzada, és un agent educatiu en potència. Per aquesta raó, s'ha de buscar el màxim acord i la màxima participació de la societat civil, així com el màxim consens polític.

2. Ciutat compartida i educació inclusiva

Actualment, existeixen experiències d'èxit que des de fa anys estan aplicant procediments que permeten avançar en la superació del fracàs escolar i els problemes de convivència. Alguns exemples els trobem als Estats Units (com el Programa de Desenvolupament Escolar, les escoles accelerades i Èxit per a Tothom) i d'altres, com les comunitats d'aprenentatge, s'estan portant a terme a Euskadi, Aragó i Catalunya. També existeixen teories que permeten fonamentar aquestes intervencions.

Accedir a informació sobre aquestes experiències d'èxit, així com sobre les bases teòriques i científiques que les formen és fàcil. Només cal consultar Internet o les bases de dades de Ciències Socials i de l'Educació (com Sociological Abstracts o ERIC, respectivament). De la mateixa manera, les obres dels autors més referenciats en la comunitat científica internacional (com Habermas, Freire, Beck) estan traduïdes al castellà, i també disposem de la literatura educativa més reconeguda al món (com la *Harvard Educational Review*). Desgraciadament, molt pocs i poques planificadores i autores consulten les teories vigents i les experiències d'èxit abans de fer les seves propostes, malgrat que estiguin tan fàcilment al nostre abast. Prefereixen quedar-se en les teories que van aprendre fa molts anys sense assegurar-se de si ja estan superades per altres de millors. Prefereixen intentar convèncer de les seves idees, sense saber dir ni un sol lloc al món on les seves propostes hagin donat mai bons resultats.

Davant el fracàs escolar i els problemes de convivència tenim dues alternatives, l'exclusora: "que em treguin els nens i nenes" i la transformadora: "que vinguin a ajudar-me". A escala mundial, pot veure's com la primera incrementa el fracàs escolar i els problemes de convivència, que poden derivar en exclusió social i delinqüència, a més d'estar basada en teories ja obsoletes des de fa dècades. També pot veure's a escala mundial que la segona alternativa col·labora significativament en la superació de tots aquests problemes i, a més, està basada en les principals teories educatives i socials de l'actualitat.

Les experiències basades en aquesta segona idea, "que vinguin a ajudar-me", són exemples de com portar a terme una educació de qualitat per a tots i totes i superar

el fracàs escolar. El nexa que tenen en comú totes elles és la participació de tota la comunitat dintre de l'escola. Amb aquest objectiu, les escoles es transformen i obren espais a la participació de familiars, professorat, voluntariat, associacions i altres entitats del barri. En aquest sentit, les xarxes socials i la connexió entre elles esdevé un eix clau per al desenvolupament d'una ciutadania participativa.

Aquesta participació implica que les persones veuen reflectides les seves demandes, de manera que s'aconsegueix una millora de l'entorn social i personal de tothom. Les persones s'impliquen quan, participant, se'ls solucionen els problemes. Aquest és un element clau per a la construcció de solucions pràctiques amb resultats visibles, on les persones comproven que la seva participació dóna resultats positius i visibles.

La consecució d'una educació de qualitat per a tots i totes passa per la inclusió de totes les veus en els processos educatius, articulats segons un principi d'igualtat que respecta les diferències entre cultures, gèneres i edats. Si es parteix de projectes integrals, on les persones troben sentit a la seva participació en veure que hi ha resultats positius, es pot anar construint una ciutat compartida, una "ciutat amb tots" i no només per a tots i totes. Incloure totes les aportacions permet veure la globalitat dels temes i donar respostes concretes.

Els espais per dur a terme aquesta tasca han d'estar oberts a les franges horàries de què disposen les persones. Sembla obvi que, per exemple, l'assemblea escolar mensual sigui en un horari i un lloc accessible per a tothom, però en ocasions es prioritzen altres necessitats i interessos que redueixen les possibilitats de participació. Fins i tot a l'hora d'establir els espais on es decidirà conjuntament com volem que sigui el projecte, es fa imprescindible la participació de tots i totes, amb l'objectiu que ningú quedi exclòs d'aquest diàleg intercultural, intergènere i intergeneracional.

En el cas concret de comunitats d'aprenentatge, l'actitud de les famílies pel que fa a l'escola canvia radicalment quan comencen a creure's que les i els professionals ens plantejem seriosament l'objectiu de fer passos perquè el nostre alumnat pugui accedir als mateixos aprenentatges que les nostres filles i fills. Hi ha autores i autors que diuen que és fàcil identificar els espais d'exclusió; només cal veure aquells espais en què ni tan sols els que els proposen i escriuen a favor de la seva conveniència volen tenir-hi els seus fills i filles.

Hi ha moltes escoles que tenen bones sales d'Internet. Tot i que la seva taxa d'obsolescència és molt alta, no s'utilitzen molts dies de l'any ni moltes hores al llarg del dia. Perquè no poden ser utilitzades un temps per l'alumnat, un altre pels familiars i altres moments per les famílies? És a dir, la noia amb el seu pare o la seva àvia o totes i tots junts? En la societat informacional, l'aprenentatge dialògic ha demostrat que l'aprenentatge de les nenes i nens millora amb la formació de les persones adultes amb les quals conviuen a l'aula, però que encara millora molt més amb la formació de les persones adultes amb les quals conviuen en els seus domicilis.

Des de la participació igualitària es generen ciutats també més democràtiques on cada vegada les interaccions i la interrelació entre família, escola i barri són més importants. Una ciutat inclusiva implica que tothom hi troba els espais necessaris per involucrar-se, de manera que es millora l'entorn social i personal.

Dr. Climent Giné. Universitat Ramon Llull

Les persones amb discapacitat: educació, participació ciutadana i qualitat de vida

1. Presentació

Al voltant del **Projecte Educatiu de Ciutat**, promogut per l'Ajuntament, s'ha anat desplegant a Mataró durant l'any 2002 un conjunt d'activitats adreçades a promoure la reflexió i el debat dels ciutadans sobre els nous reptes que l'educació planteja en un món canviant com el nostre per tal de poder bastir, des del mateix Ajuntament, les polítiques i establir les prioritats en aquest camp en el marc de les seves competències.

Considero un encert contemplar en el **Projecte Educatiu** les necessitats de les persones amb algun tipus de discapacitat, atès que representa un reconeixement explícit, per un costat, del seu dret a la plena participació social i ciutadana com a requisit imprescindible d'una vida de qualitat i, per l'altre, de la seva condició de ciutadans, amb les seves necessitats i possibilitats, com passa amb totes les persones en una societat que cada vegada es manifesta en la seva creixent diversitat.

La primera qüestió que convé que ens preguntem és fins a quin punt la societat "es representa" de forma adequada la realitat d'aquestes persones; sovint es detecten actituds de llàstima, rebuig, menysteniment..., que històricament s'han manifestat sota formes més o menys encobertes de segregació. En segon lloc, mirarem d'explorar quines són les conseqüències per a l'educació d'una manera d'entendre la discapacitat d'acord amb les tendències actuals en aquest camp. I, finalment, ens ocuparem de com la participació ciutadana resulta el requisit imprescindible per a una vida de qualitat i, en conseqüència, esdevé una clara prioritat estratègica en el camp de les persones amb discapacitat.

2. Una nova forma de pensar sobre la discapacitat (i el retard mental)

En els darrers anys s'està produint un canvi profund en la manera de concebre les persones amb discapacitat que es pot caracteritzar, segons Schalock (1999) i d'altres autors, a partir dels següents trets:

- **Perspectiva ecològica de la discapacitat:** allò que anomenem discapacitat no és un atribut immodificable de la persona, sinó el resultat de la interacció d'aquesta persona amb el seu ambient. Per tant, la discapacitat no defineix la persona ni, evidentment, esgota l'explicació de fins on pot arribar el seu desenvolupament, ni el predetermina; el progrés d'una persona amb discapacitat depèn més de les oportunitats i experiències que se li han facilitat o bé se li faciliten a casa, a l'escola i a la comunitat que no pas de la mateixa limitació.
- Aquesta visió proporciona una visió més positiva de les seves possibilitats al llarg de tota la vida, en termes d'una millor qualitat de vida a partir d'aspectes com l'autodeterminació, l'autonomia i l'increment de la participació social.
- Més èmfasi en els suports (que no pas en les mancances) en els diversos contextos de vida. El desenvolupament de les persones amb discapacitat resta associat als suports que els puguem facilitar en els diferents contextos de vida: a casa, a l'escola, a la feina i a la comunitat. Com més suports i més ajustats a les necessitats particulars de les persones es promourà un major nivell de participació social i, en conseqüència, del seu grau de satisfacció.

- La preocupació per la qualitat de vida de les persones amb discapacitat ha anat progressivament en augment en les darreres dècades i s'ha concretat tant en la planificació com en l'avaluació dels serveis; en un i altre cas s'és més sensible a la millora de les condicions reals de vida d'aquestes persones.
- Aproximació a la discapacitat no des de les categories, que comporten la classificació i sovint la segregació de les persones segons els seus dèficits, per petits que siguin, sinó des de les capacitats que possibiliten el funcionament diari de les persones i les necessitats de suport.

3. Conseqüències per a l'educació

Aquesta manera d'entendre les persones amb discapacitat té evidents conseqüències en l'atenció i el tracte que la societat els dóna i, per tant, afecta directament l'educació, que esdevé l'experiència socialitzadora per excel·lència de totes les persones. No es pot oblidar que el tracte que la societat dóna a les persones sempre té una estreta relació amb com se les representa.

En primer lloc, entendre la discapacitat des d'aquesta perspectiva comporta disposar en l'educació la confiança que pot suposar, com per a qualsevol altra persona, el motor del seu progrés; les diferències que es donen entre les persones —i en particular entre els alumnes— sovint tenen més a veure amb les oportunitats i experiències que els brindem que no pas amb les seves condicions particulars. L'escola, a través de les activitats articulades al voltant del currículum (el conjunt de l'oferta formativa), de la relació amb el professor i amb els seus companys, esdevé la font primordial de les experiències que promouran el seu desenvolupament. Per tant, la creença de "no pot aprendre" es transforma en "aprendrà allò que siguem capaços d'ensenyar-li"; l'èmfasi es trasllada als suports —personals i materials— que se'ls pugui proporcionar.

Així doncs, en segon lloc, es deixen de banda les "etiquetes" (les categories diagnòstiques), que sovint es converteixen en les coartades (excuses) per intentar justificar que determinats alumnes no progressen. L'ús i confiança en les etiquetes és molt extens, però cada vegada ens hem d'adonar del risc que comporten, atès que esdevenen profecies d'autocompliment; és a dir, les etiquetes ens fan concebre expectatives en relació amb determinats alumnes que al final s'acaben complint.

En tercer lloc, l'educació formal, tant si es dóna en un centre ordinari com en un d'educació especial, ha de prioritzar aquells tipus de continguts més directament relacionats amb la promoció de la participació social, atès que d'aquesta se'n deriva el possible increment del seu nivell de qualitat de vida actual i futur. I aquests continguts no són altres que les habilitats adaptatives (competències associades a la vida a la llar, a la relació social, a l'ús dels serveis de la comunitat, a la salut i la higiene...). És clar que el domini progressiu d'aquestes habilitats comportarà la possibilitat de prendre part en experiències de vida més gratificants.

Finalment, la participació social està associada amb la inclusió; això vol dir amb la necessitat que els diversos contextos de vida, i per tant també l'escolar, s'adaptin a les necessitats particulars de tots els seus membres. Les persones amb discapacitat, tant com sigui possible, han de poder anar a escola amb els seus germans i companys de barri. Tant ells com els seus companys han de poder descobrir-se i valorar-se a partir de les diferències individuals que d'una manera o una altra tots tenim.

El que s'acaba de dir no suposa qüestionar l'existència dels centres d'educació especial, sinó més aviat una crida a la seva transformació, tant des d'un punt de vista curricular (centrats en la promoció de les habilitats cognitives, de comunicació, de vida independent i de competència social) com organitzatiu, d'obertura i compromís amb la resta de centres educatius de la zona.

4. Participació ciutadana i qualitat de vida

El concepte de qualitat de vida ha esdevingut en les darreres dècades un principi, i alhora un referent, en base al qual moltes persones prenem decisions transcendents en la nostra vida. També en el cas de les persones amb discapacitat s'ha anat imposant en els darrers anys com a referència obligada i guia per als serveis, des de la perspectiva de l'individu.

Per tant, la qualitat de vida ha esdevingut un principi "unificador" al voltant del qual gira tant l'acció educativa com totes les iniciatives encaminades tant a la rehabilitació com també a l'avaluació (Schalock, 1999). En aquest sentit, la provisió de serveis, i en particular en l'àmbit de l'educació i la salut, ve marcada per la seva potencial contribució a la millora real de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat.

La recerca ha anat posant de manifest quines són les dimensions constitutives d'una vida de qualitat per a les persones amb discapacitat (benestar emocional, relacions interpersonals, desenvolupament personal, benestar material, autodeterminació, inclusió social... —Schalock, 1996). En definitiva, sembla clarament establert que, en general, la qualitat de vida d'aquestes persones està associada al seu nivell real de participació social, que inclou l'ús i gaudi dels serveis de la comunitat.

A mesura que les persones es fan adultes, les diverses iniciatives que promouen la participació ciutadana esdevenen el marc més idoni per estimular i canalitzar la participació social de totes les persones, i entre elles aquelles amb discapacitat. I, en aquest sentit, els ajuntaments tenen un àmbit privilegiat d'actuació, atès que, com s'ha dit, com més grau de participació, més nivell de qualitat de vida es pot esperar. No n'hi hauria prou amb treballar per eliminar les possibles restriccions que persisteixen —encara que també sigui necessari—, sinó que l'actitud hauria de ser més proactiva, d'anticipar, promoure, canalitzar i fer viables situacions i iniciatives que hagin pogut ser acordades amb els mateixos interessats.

Com ens recorda el mateix Schalock (2000), s'ha de tenir present que la qualitat de vida de les persones amb discapacitat es compon de les mateixes dimensions troncal que es valoren per a tota la ciutadania d'una nació; i, per tant, les polítiques públiques i els principis de prestació de serveis han de basar-se en el concepte de qualitat de vida i la promoció d'una vida de qualitat per a tothom. Sens dubte, en la mesura que les conclusions estratègiques d'aquest **Projecte Educatiu** incorporin previsions per incrementar el nivell de participació ciutadana de totes les persones, i en particular d'aquelles amb discapacitat, s'haurà contribuït d'una manera decisiva al benestar d'un grup de ciutadans que sovint s'han vist exclosos d'aquests beneficis.

Referències

Schalock, R.L. (1996). *Reconsidering the conceptualization and measurement of quality of life*. A R.L. Schalock (ed.), *Quality of Life: Vol I, Conceptualization and measurement*. Washington, DC: AAMR.

Schalock, R.L. (1999). *Hacia una nueva concepción de la discapacidad*. A M.A. Verdugo i F. de B. Urrías (coord.), *Hacia una nueva concepción de la discapacidad*. Salamanca: Amarú.

Schalock, R.L. (2000). *Three Decades of Quality of Life*. A M.L. Wehmeyer i J.R. Patton (ed.), *Mental Retardation in the 21st Century*. Austin, Texas: Pro-Ed.

Sr. Vicenç Molina. Universitat de Barcelona

Educació, lleure i ciutat. L'esplai, promotor de ciutadania

Si volem garantir els drets dels nostres infants i joves i, amb ells, la bona salut democràtica de la comunitat, l'educació en el lleure constitueix un deure de ciutadania.

Els contextos més habituals de transmissió de valors i de configuració d'expectatives de desenvolupament personal i social no fan gaire cosa més que socialitzar els nois i noies, els infants i els joves, en general, en estructures que, en lloc d'atorgar capacitats d'autonomia per al creixement de la personalitat, configuren models d'emulació de les relacions socialment dominants, amb l'objectiu no pas de fomentar el dret de tots i de totes a l'accés universal a les mínimes condicions de felicitat, sinó de contribuir a la conservació del poder. Tot i que, actualment, alguns dels mecanismes de transmissió d'escala de valors es disfressin sota aparences de modernitat, sembla prou evident que els nens i les nenes poden tenir moltes dificultats per defensar-se davant de les onades de submissió als models socials dominants, sobretot quan aquests utilitzen els mètodes que els ofereix la nova tecnologia o quan els enlluernen amb l'espectacularitat de la imatge, molt més simple i més fàcil de ser ràpidament digerida que no pas els raonaments pautats. I, sobretot, molt més fàcils que no pas la paraula lliure i el debat obert.

Per tal de preservar una societat fonamentada en la consideració que les persones som bàsicament el que tenim, o el que exhibim, o el que som capaços de consumir, més que no pas allò que som, es transmet, contínuament, una visió de la vida centrada en l'èxit ràpid, en el triomf econòmic, en l'egoisme individualista, en la competitivitat. I això disposa de molts mitjans per anar filtrant-se en les consciències dels més indefensos, que són els nens.

No és pas cap casualitat que sigui el món de la gran empresa financera o industrial, molt sovint dominadora dels grans mitjans de comunicació, el que filtri la gran majoria dels esquemes mentals que prefiguraran, en la consciència dels infants, el model de percepció de la realitat dels futurs consumidors. I, de vegades, massa sovint, fins i tot són ja els infants els que esdevenen consumidors passius molt abans que puguin desenvolupar algun sentit de defensa de les parcel·les de vida lliure i inventiva que els podien restar. Això es produeix no només, però sí fonamentalment, a través dels mitjans de comunicació audiovisuals, de la publicitat o de la televisió.

La família, o l'entorn de relacions immediates dels nens, sovint dotada de poc temps real de convivència i de capacitat d'"acompanyament" dels infants, en les nostres societats urbanes (i això potser no és tan greu en àmbits de ciutats mitjanes com el cas que ens ocupa), poques coses pot fer, veritablement eficaces, per tal de compensar-ho. Amb l'agreujant, però, que també n'hi ha que contribueixen a filtrar els mateixos esquemes de comportament insolidari i competitiu entre els infants. De vegades, alguns grups d'amics –entre els adolescents i els joves, especialment– també són un mecanisme de reproducció d'aquests valors unidimensionals, perquè es vertebren seguint les pautes d'un comportament autoritari i triomfador i no sempre poden afavorir el desplegament d'aquelles potencialitats que als esplais i als casals de joves –a les associacions de temps lliure infantil i juvenil, en general– cal saber dinamitzar. En aquest cas és on cal saber inventar possibilitats de models de comportament –el joc i la natura donen moltes opcions– on no cal que ningú exerceixi cap funció de comandament, on no cal que es reproduïxi cap figura protectora que no sigui cadascun dels mateixos nens o joves que hi participen. On cal que el

monitor i la monitora tinguin ben clar que el seu paper d'animadors, dinamitzadors i proposadors de nous reptes no s'ha de confondre de cap manera amb el de cap figura del món publicitari juvenil agressiu, ni de l'autoritat familiar, ni del lideratge grupal o de clan. Però sí, sense embuts, i sense vergonya, amb la d'un amic més gran que no imposa, però sí que suggereix, incentiva i arrisca. I que ho fa perquè vol, perquè ell o ella també són més feliços així, tot i que no guanyin diners a canvi, tot i que no s'hi vegin obligats per cap lligam sanguini, tot i que no siguin els líders naturals de cap grup de sociabilitat preestablert. Els nens poden aprendre molt d'aquest model de comportament, si el tenen ben clar. I a ningú no li ha de fer cap vergonya parlar-ne, ben al contrari, en virtut d'un objectiu ideal d'afavoriment del procés d'autodeterminació personal dels infants i dels joves –i dels mateixos monitors i monitores que hi participen– és lícit –és necessari!– parlar dels valors que genera una feina voluntària en el món de l'esplai i del lleure en el seu conjunt.

De l'escola, la majoria dels nens en reben avui una influència menor. El seu pes a l'hora de contribuir a la formació de la consciència i dels possibles models de comportament social és inferior al de l'empresa, la publicitat, els mitjans de comunicació, preferentment la televisió, la família o grup immediat i els grups de relació espontanis. Amb poques excepcions, d'altra banda, l'escola no obeeix, avui, voluntàriament, les mateixes lògiques competitives i autoritàries, almenys en la majoria dels centres públics. Però els professionals de l'ensenyament ho tenen molt difícil per contrarestar, amb pocs mitjans, l'allau d'influències que, des dels àmbits amb més capacitat de poder, s'exerceixen sobre els seus alumnes. Una part de les possibilitats de la formació en el lleure, actualment, pot venir de la capacitat de fer confluïr el gust per l'educació integral amb algun dels eixos de transmissió de valors, procediments i actituds que el sistema educatiu contempla, però que no pot o no sap desenvolupar més enllà d'un marc de referències teòriques.

La democràcia, la solidaritat, la integració de les persones que puguin presentar qual-sevol signe extern de diferenciació en relació amb les característiques majoritàries, el plaer de l'aprenentatge, el risc de la descoberta, l'interès científic, el goig personal i el de la vida en grup davant una tasca compartida i voluntària són molt més fàcils i aptes de desenvolupar a l'esplai que no pas a l'escola. Pertanyen a un temps més motivador i més realment immers en la consciència dels nens, perquè no és vinculat a cap model formal anterior, no és reglat, no és avaluable matemàticament. A l'esplai no hi ha notes. Es poden, per tant, transmetre més eficaçment alguns d'aquests valors als quals el mètode escolar tradicional, formal, no sempre és capaç de respondre a temps. I, sovint, no pas per manca de voluntat de la majoria dels mestres i professors. Bona part d'aquests, en bona mesura, probablement són els millors aliats dels monitors de temps lliure.

Per tant, l'educació en el lleure no és un caprici, és un fenomen detectable fins i tot des del punt de vista dels mecanismes d'anàlisi social i econòmica de la societat contemporània. Cal fer alguna cosa amb els nens que no tenen prou contacte formatiu amb el seu entorn de relacions immediates, atès que l'escola no hi pot arribar, els professionals pateixen greus frustracions i els pares es veuen obligats a treballar massa hores, o bé no s'atreveixen a arriscar-se a obtenir menys ingressos.

Allò que en el medi educatiu formal no sempre resulta possible ho és en el lleure. Als esplais s'intenta contribuir a la formació integral dels nens, perquè es comparteix amb ells un temps escollit, perquè no s'aspira a fer-los consumir res ni que s'adeqüin a determinades pautes sota el prisma de les quals els haurem de valorar. La formació humanista, solidària i lliure es fa entre tots, perquè hi són voluntàriament. No ha de fer cap vergonya reconèixer que també hi ha el risc d'equivocar-se, que és el risc feliç de la llibertat. I, per això, els monitors i monitores han de ser pedagògicament sincers. Han d'assumir que són més grans i que tenen l'experiència que els porta, voluntàriament, a fer de companys d'aquests nens algunes estones en què aquests

–els protagonistes i subjectes fonamentals de l'acció educativa– han de ser tractats com a éssers complets, amb moltes més que no pas una sola dimensió, però que viuen una etapa dinàmica, evolutiva, permanentment oberta al canvi: la del seu procés de formació com a individus.

Els monitors no han de tenir cap mena de restricció per sentir-se més capaços de proposar, de seduir i de persuadir, si ho fan sabent que, al davant, tenen éssers que no són més que còmplices en un mateix procés formatiu del qual depèn, també, la bona salut de la comunitat. I com que la bona salut de la comunitat és indestruïble del comportament democràtic, les eines de la persuasió i de la complicitat, que no de la imposició autoritària, a través del joc, del diàleg, de la descoberta, de la companyonia, de l'aventura, de la imaginació i del risc –intel·lectual més que no pas físic– esdevenen col·laboració i aprenentatge compartit, com en qualsevol altre procés educatiu que ho sigui de debò.

I la bona salut democràtica de la comunitat interessa, evidentment, a tota la comunitat, no tan sols als seus responsables administratius. Però aquests darrers tenen l'avantatge de comptar amb els estris procedimentals que els permeten obtenir el coneixement exacte del seu medi i establir-hi les prioritats. En aquest cas, les ciutats mitjanes poden constituir un referent especialment afavoridor: disposen de recursos tècnics i infraestructurals, cosa que pot ser que no tinguin els nuclis petits, i no presenten el grau d'anomia i d'absència de mínima cohesió ambiental o veïnal que pot produir-se en algunes zones urbanes o suburbanes de Barcelona. Poden, doncs, conèixer abans quines són les situacions i les persones, les associacions i els possibles centres d'interès.

Per tant, des de la representació municipal pot establir-se el que em sembla indispensable: una xarxa de complicitats que vertebrï l'entesa entre ajuntament, associacions de mares i pares d'alumnes, professionals de l'ensenyament, esplais, casals de joventut i associacions de veïns, per tal d'impulsar el desenvolupament de la formació en el lleure com a mitjà de cohesió social. I són els més grans, sempre, els que han de fer el primer pas i fer el possible per apropar-se als nuclis de voluntaris i oferir-los els recursos bàsics: locals en bones condicions, suport tècnic quan calgui, sense intervencionismes excessius, i facilitat per als possibles tràmits burocràtics –permisos, redacció de programes o memòries explicatives, justificacions de subvencions– que, sovint, dificulten un clima d'entesa cordial entre monitors i serveis tècnics municipals.

És lògic acceptar que molts dels monitors i monitores no se sentiran gaire a gust (com gairebé tothom, d'altra banda) realitzant gestions o utilitzant determinats llenguatges administratius i que, per això, és l'òrgan de gestió municipal el que ha de mostrar-se més disposat a establir un clima d'empatia i apropar-se al seu terreny, sense manies burocràtiques ni falsos paternalismes i sense intents de manipulació ni de control ideològic. És lògic que el nucli fermental de l'associacionisme en el lleure, a més, pugui semblar excessivament radical o desacostumadament "utopista" per als responsables de la gestió municipal. Si això és així, és un signe de bona salut comunitària, que s'ha d'acceptar com a tal. És, precisament, la projecció d'un ideal de transformació de la realitat, que hauria de ser perfectament compatible amb el procés de gestió democràtica de la ciutat, sobretot si aquest es realitza des d'una perspectiva progressista. Cal, especialment, pensar a planificar la necessitat de comptar amb centres d'esplai i associacions de temps lliure infantil i juvenil, en general, en aquelles zones en què augmenti la població d'origen immigrant o en què es puguin viure processos que impliquin algun risc de degradació de les condicions habituals, per acumulació de població amb fracàs escolar, per inexistència de teixit associatiu, per haver-s'hi detectat activitats delictives que puguin incidir entre els joves, per les dificultats de comptar amb sortides laborals o amb expectatives professionals o per les mateixes característiques ambientals o urbanes. L'esplai és, en aquests casos, un element important de resocialització en un sentit vertebrador. L'esplai és nucli d'in-

tegració dels que són diferents per les seves característiques, però són iguals pels seus drets i els seus centres d'interès. Nucli d'integració compartit en un projecte viu i, sobretot, lliure. Per això ho pot tenir més fàcil que l'escola. Per això no pot resultar indiferent. Per això ha de ser promoció per la ciutat.

Perquè es tracta, sense falsos transcendentalismes, de facilitar el creixement d'aquesta bona salut democràtica de la comunitat. Perquè quina millor escola de formació ètica, cívica i humana que la de l'aprenentatge continu i integral en el temps lliurement escollit? Perquè els nens porten en ells mateixos tots els elements necessaris per tal d'elaborar una consciència moral –una raó pràctica– i una consciència intel·lectual, però cap de les dues no es troba desenvolupada en aquesta etapa d'evolució mental, que, sovint, és en el punt de partida, sinó que es perfilen en estreta unió amb el medi social. Per això, les relacions dels nens amb els individus amb els quals interaccionen –especialment, si la interacció no implica submissió– són clarament formadores. En la mesura que aquest procés de relacions impliqui l'adopció d'estratègies –maneres d'actuar, tipus de projecte, opcions d'activitats– i de pautes per viure-les que siguin adoptades com a fruit de la reflexió comuna i de la participació dels subjectes-destinataris, s'estarà vivint, de veritat, un mètode actiu d'assumpció de codis de comportament democràtics i responsables, fonament real de la convivència en el respecte mutu i la tolerància. En el temps lliure, a l'esplai, és més possible que enlloc que els subjectes siguin els protagonistes i els autors dels seus propis criteris normatius. Aquesta és la base de l'ètica autònoma, model de vida lliure i responsable que seria bo mantenir i impulsar per part dels adults.

Així doncs, la concepció d'una pedagogia activa, no sotmesa a principis d'autoritat i enfocada a desvetllar les capacitats i les potencialitats de les quals els nens són subjectes, garanteix la superació d'un mètode paternalista i protector, caracteritzat pel desig d'influir des de fora la consciència dels més joves i carregar-la de suposats valors que, tot i poder respondre, de vegades, a bones intencions, no fan res més que contribuir a enfortir les dependències heterònomes.

Els nens hauran de saber que, mentre se'ls proposen eines per formar-se integralment com a persones –en els àmbits ètic, intel·lectual, afectiu, social, estètic i corporal–, molt més que no pas com a éssers destinats tan sols a la producció i al consum, se'ls està atorgant, també –voluntàriament i a canvi de res– l'oportunitat que d'ells es generi també aprenentatge. D'ells, també se n'aprèn. Potser, quan acabin la seva etapa formativa a l'esplai, passarà molt de temps fins que algú no els torni a dir alguna cosa semblant. D'aquest aprenentatge en la llibertat que convoca els seus subjectes protagonistes a esdevenir, també, elements generadors de més aprenentatge, se'n deriva consciència de responsabilitat democràtica, maduresa ciutadana. I això és la medul·la que fonamenta aquella bona salut de la comunitat que abans ha estat esmentada. Per això interessa activament a la ciutat.

Annex experiències

Un dels objectius d'aquesta fase de treball del projecte era complementar el treball teòric amb alguna acció de caire més pràctic, animant a centres, entitats i institucions de la ciutat a donar a conèixer allò que, d'educatiu, es fa a la nostra ciutat.

El que ve tot seguit són les experiències que s'han recollit fins ara. Ben segur que, després de consultar i llegir aquests exemples, altres persones poden animar-se a explicar el que es fa en el seu centre, entitat, associació...

Experiència Pere Flash. Telesalut!

Centre o entitat:	Sanitat i Serveis Socials. Ajuntament de Mataró
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	M. Eugènia Serra
Telèfon:	937582625
Correu electrònic:	meserra@ajmataro.es
Objectius:	Potenciar una millora dels estils de vida dels escolars d'educació infantil i primària de Mataró mitjançant una activitat lúdica (espectacle de titelles) que doni suport al treball del mestre a l'aula i que faci partícips les famílies.
A qui va adreçat:	A escolars de 3r d'educació infantil i 1r i 2n d'educació primària.
Descripció:	Espectacle de titelles Pere Flash. Treball a l'aula i a casa amb els materials de suport.
Any de realització:	Des del curs 2001-2002

Experiència Educació intercultural: la diversitat a l'aula i a la xarxa Internet

Centre o entitat:	SODEPAU
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	Regina Ventura
Telèfon:	
Correu electrònic:	reginaventura24@yahoo.es
Objectius:	1) Proporcionar recursos didàctics sobre interculturalitat al professorat de secundària. 2) Sensibilitzar la població en edat escolar respecte la multiculturalitat present a la nostra societat, a partir d'activitats lúdiques i participatives.
A qui va adreçat:	A professorat i a alumnat de secundària obligatòria.
Descripció:	En aquests moments proposem dos tallers: Cultura Gitana i Magrib, encara que estem treballant per oferir més endavant els tallers sobre l'Àfrica Negra i Amèrica Llatina. Els centres educatius podran escollir si els volen fer tots dos o els interessa més treballar-ne només un degut al tipus d'alumnat que hi ha al centre o al barri. Els tallers consten de dues sessions: una d'una hora, de caire més teòric, i una d'una hora i mitja, de caire més lúdic i manipulatiu. Es duran a terme diverses dinàmiques que ens permetin anar aprofundint en el coneixement de cada cultura, però amb un component lúdic que motivi l'alumnat: activitats de música, dansa, artesanía..., que vagin introduint gradualment l'alumnat en el coneixement de la cultura, i que creïn un clima d'interès i d'empatia envers aquesta. Plategem la possibilitat de dissenyar dos tipus de taller diferents, en funció de si l'escola on s'hagin de fer tingui un predomini d'alumnat immigrant o no. Els/les talleristes que duran a terme els tallers són d'origen immigrant, per tal de facilitar l'empatia dels alumnes amb les persones integrants del col·lectiu que volem treballar, i perquè considerem que qui millor pot transmetre els coneixements i valors d'una cultura són els seus propis membres. De totes maneres, hi haurà un monitor/a de reforç autòcton/a. Disposem de materials didàctics sobre el Magrib i l'Àfrica per tal que els professors puguin treballar la interculturalitat des de diverses àrees.
Any de realització:	Del 2001 fins a l'actualitat

Experiència d'Rogues! Què?

Centre o entitat:	Sanitat i Serveis Socials. Ajuntament de Mataró
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Assumpta Lluch
Telèfon:	937582301
Correu electrònic:	alluch@ajmataro.es
Objectius:	1.- Reducció del nombre de joves iniciats en el consum de drogues. 2.- Aplicar el pla d'intervenció als alumnes de 1r a 4t d'ESO. 3.- Adquirir habilitats per fer front a la pressió del grup. 4.- Valoració de les alternatives d'ocupació del temps de lleure.
A qui va adreçat:	A alumnes d'ESO.
Descripció:	d'Rogues! Què? és un programa de prevenció de drogodependències, dissenyat per ser aplicat als centres d'ensenyament secundari, que proposa una sèrie d'activitats per aplicar, de 1r a 4t d'ESO, per un grup d'alumnes de 4t prèviament formats per exercir aquest rol. Així, la metodologia d'aquest programa parteix de la importància que tenen els companys o amics —els "iguals"— durant l'adolescència: la necessitat de ser acceptat pel grup d'amics, la identificació amb el grup, l'anar en contra de la conducta establerta. La metodologia basada en l'educació per iguals ha estat utilitzada a diferents països per aconseguir canvis positius en aquella població que necessita identificar-se amb un líder, i s'ha aplicat tant en prevenció del consum de drogues com en la prevenció d'episodis violents a les escoles o la prevenció de la sida.
Any de realització:	1996-2003

Experiència Estudis Part-Time

Centre o entitat:	Escola Universitària Politècnica de Mataró
Àmbit:	Universitat
Persona de contacte:	Josep M. Gabriel
Telèfon:	937574404
Correu electrònic:	gabriel@eupmt.es
Objectius:	Adequar la realització dels nostres estudis oficials a les necessitats de persones que, tot i tenint els coneixements i l'experiència necessària per realitzar-los, no han gaudit de l'oportunitat de fer-ho.
A qui va adreçat:	A professionals amb experiència laboral dins del camp de l'electrònica industrial, les telecomunicacions o la informàtica. – A persones amb la titulació de cicles formatius de grau superior (de les especialitats corresponents) que s'han incorporat recentment al món laboral.
Descripció:	- Dissenyat per aconseguir el títol d'enginyer en un mínim de quatre cursos - 15 hores de presència a la setmana com a màxim - De 17 a 21 h de dilluns a divendres - Programa de convalidacions - Assignatures de reforç - Aprenentatge dirigit. Per a més informació, www.eupmt.es .
Any de realització:	2002

Experiència LINNK

Centre o entitat:	Escola Universitària Politècnica de Mataró (EUPMT)
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Juan García
Telèfon:	937574404
Correu electrònic:	jgr@eupmt.es
Objectius:	Oferir la possibilitat d'aprofitar els recursos de coneixement i materials de la universitat. Crear una connexió contínua entre la universitat i les escoles, que ens permeti incrementar la qualitat del nostre ensenyament. Crear una comunitat educativa pròpia que reculli les necessitats del nostre entorn.
A qui va adreçat:	A tots els centres de secundària, públics o concertats, de Mataró i del Maresme. A tots els professors i alumnes de 4t d'ESO, batxillerat (tecnològic, científic i social) i cicles formatius de grau superior. A totes les entitats que formen part de la nostra comunitat educativa.
Descripció:	El Programa d'Activitats Universitat-Escoles ofereix els serveis següents: assessorament en la realització de treballs aplicats i de recerca; tallers i activitats en grup als laboratoris de l'EUPMT; xerrades i conferències a l'EUPMT o al mateix centre de secundària.
Any de realització:	A partir del curs 2002-2003

Experiència Report Jove

Centre o entitat:	MEM, Mataró Report, IES de Mataró
Àmbit:	Altres
Persona de contacte:	Núria Manté
Telèfon:	937902260
Correu electrònic:	nmante@pie.xtec.es
Objectius:	Aprofitar el mitjà periodístic per motivar la col·laboració escrita d'estudiants de la ciutat. Aportar, a una revista de difusió general i amb una periodicitat mensual, temes seleccionats i treballats en l'àmbit escolar. Establir una col·laboració entre els centres de secundària de la ciutat.
A qui va adreçat:	A centres d'educació secundària de Mataró.
Descripció:	La iniciativa s'inicia el curs 2001-2002 com a col·laboració del Moviment Educatiu del Maresme (una persona del qual s'encarrega de la coordinació amb els centres) i la revista Mataró Report, de periodicitat mensual. A cada número hi ha unes pàgines redactades i aportades per grups d'alumnes de secundària, d'un o més centres de la ciutat, que han rebut l'assessorament, la direcció o el suport del professorat respectiu, normalment vinculat a àrees lingüístiques.
Any de realització:	Curs 2001-2002 i l'actual

Experiència Estils educatius en l'àmbit de la família

Centre o entitat:	CSMIJ Mataró -PASS-
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	Eduardo Zárate, psicòleg clínic
Telèfon:	937582805
Correu electrònic:	psiquiatria.infantil@csm.scs.es
Objectius:	Afavorir una millor formació i educació dels nostres fills mitjançant l'aplicació, per part dels pares, d'un model educatiu assertiu, positiu, en l'àmbit de la família.
A qui va adreçat:	Als pares i a les mares dels infants d'educació infantil, primària i secundària, en el marc de les activitats organitzades per les AMPA, de CEIP i d'IES, amb les especificitats pròpies del moment evolutiu de cada grup d'edat.
Descripció:	Sessions de dues hores, en grups de 40-50 persones, als centres escolars, fora d'hores lectives. Exposició-presentació prèvia de 40 minuts del tema proposat i discussió posterior sobre els temes d'interès dels pares sobre les seves preocupacions o dubtes concrets respecte l'educació dels seus fills. Les manifestacions d'afecte, la comunicació, la disciplina, l'autoritat... per promoure en els infants valors com ara l'esforç, la tolerància, el perdó, la paciència, el respecte, la responsabilitat, la compassió, la solidaritat, la disciplina, el coratge per viure, la generositat per convidaure, la prudència per a sobreviure...
Any de realització:	2000-2003

Experiència MATARÓ SOSTENIBLE

Centre o entitat:	EcoMediterrània
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Desirée Andrés
Telèfon:	934125599
Correu electrònic:	desiree_ecomed@hotmail.com
Objectius:	Incentivar els alumnes a adoptar comportaments sostenibles tant a escala escolar com a escala familiar, com ara minimitzar residus, fer una compra responsable, conèixer el territori, utilitzar el transport públic, no malbaratar l'aigua i l'energia, etc.
A qui va adreçat:	Als centres escolars d'educació secundària de Mataró.
Descripció:	BLOC AIGUA: Xerrada amb diapositives a l'aula i itinerari per una riera. (Visita a les instal·lacions d'Aigües de Mataró SA*). BLOC RESIDUS: Xerrada amb diapositives a l'aula, visita a una deixalleria municipal i realització del taller Compra Sostenible. (Visita al Centre Integral de Valorització de Residus del Maresme*). BLOC TERRITORI: Xerrada amb transparències a l'aula i itinerari per les Cinc Sènies. BLOC AIRE: Xerrada amb transparències a l'aula. BLOC ENERGIA: Xerrada amb transparències a l'aula. (Visita a la Biblioteca Municipal Pompeu Fabra*). CRÈDIT DE SÍNTESI: Proposta de 8 activitats a realitzar dins i fora de l'aula. Es tracta d'una simulació del procés de participació Agenda 21, que inclou un treball de recerca, reflexió i debat i d'on resulten propostes i compromisos que incentiven els alumnes a adoptar comportaments sostenibles. *Altres activitats.
Any de realització:	2002

Experiència Benvinguts al *bougoun thio* de la Ramou

Centre o entitat:	Centre Sant Pau. Càritas Diocesana
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	Meritxell Pérez
Telèfon:	937962496
Correu electrònic:	
Objectius:	a) Despertar actituds positives de respecte i solidaritat envers les persones i els pobles del sud. b) Conèixer, a través de l'experiència pràctica, altres maneres de viure, altres cultures. c) Actuar com a transmissors de coneixements de les diverses manifestacions culturals.
A qui va adreçat:	A alumnes de 3r de primària.
Descripció:	Es tracta d'un treball de sensibilització, en col·laboració amb el Centre Sant Pau, per realitzar amb alumnes de 3r de primària per tal de treballar la interculturalitat a partir d'un joc de rol. Els infants podran experimentar a la seva pròpia pell la realitat d'un dia a la vida de la Ramou, una nena que viu en un poblat a l'Àfrica. Els alumnes hauran de realitzar totes aquelles activitats comunes que la Ramou i la seva família duen a terme un dia qualsevol.
Any de realització:	1998-2003

Experiència MERCATEC

Centre o entitat:	Professors de l'IES Josep Puig i Cadafalch
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Jaume Arcos i Rosa Betran
Telèfon:	937580762
Correu electrònic:	jarcos1@pie.xtec.es
Objectius:	Compartir i intercanviar projectes de l'aula de Tecnologia i facilitar l'intercanvi d'opinions. Ser un punt de trobada i reflexió per ensenyants i alumnes. Promoure, divulgar i apropar la Tecnologia de la secundària a la societat. Contribuir a la renovació pedagògica de l'àrea.
A qui va adreçat:	A alumnes de l'àrea de tecnologia d'ESO i batxillerat. La Mostra, a tothom interessat.
Descripció:	MERCATEC és una mostra d'experiències i projectes de Tecnologia d'ESO i batxillerat, realitzats a l'aula al llarg del curs. L'exposició d'enguany ha tingut lloc els dies 16,17 i 18 de maig a l'Escola Universitària Politècnica de Mataró, ha constituït la 2a edició de MERCATEC i hi han participat 21 centres educatius (19 de la comarca del Maresme) presentant 67 projectes relacionats amb l'electricitat i l'electrònica de control; motors, estructures i mecanismes; energia; habitatge; tèxtil... Han estat els mateixos alumnes, 3 per projecte com a mitjana, els qui han presentat i explicat el seu treball als professors d'11 centres i 800 alumnes que han visitat l'exposició. La Mostra ha inclòs també una part dedicada a la formació del professorat amb una conferència i la presentació de les experiències més innovadores presentades al MERCATEC. El darrer dia, l'exposició ha pogut ser visitada pels pares i el públic en general. Per a més informació: http://www.xtec.es/mercatec http://www.xtec.es/aulatec/mercatec2b.html
Any de realització:	2000-2002

Experiència MATARÓ SOSTENIBLE

Centre o entitat:	EcoMediterrània (Ajuntament de Mataró)
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	Desirée Andrés
Telèfon:	934125599
Correu electrònic:	Ecomed_desiree@hotmail.com
Objectius:	Incentivar els alumnes a adoptar comportaments sostenibles tant a escala escolar com a escala familiar, com ara minimitzar i separar els residus, no malbaratar l'aigua, etc.
A qui va adreçat:	Als centres escolars d'educació primària de Mataró.
Descripció:	BLOC AIGUA: Xerrada amb diapositives a l'aula i itinerari per una riera. (Visita a les instal·lacions d'Aigües de Mataró SA*) BLOC RESIDUS: Xerrada amb diapositives a l'aula, visita a una deixalleria municipal i realització del taller Compra Sostenible. (Visita al Centre Integral de Valorització de Residus del Maresme*).
Any de realització:	2002

Experiència PROJOVE

Centre o entitat:	IMPEM
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Olga Valls
Telèfon:	937582131
Correu electrònic:	ovalls@ajmataro.es
Objectius:	Facilitar la transició de l'escola al món laboral.
A qui va adreçat:	A l'equip docent del centre i a pares i mares de joves que acaben l'ESO.
Descripció:	Xerrades a la carta per a tutors. Consultes en línia. Xerrades a mares i pares. Dossier de l'oferta formativa reglada i no reglada de Mataró i del Maresme.
Any de realització:	Des de l'any 1997

Experiència PROJOVE

Centre o entitat:	IMPEM
Àmbit:	Cicles formatius
Persona de contacte:	Antònia González
Telèfon:	937582131
Correu electrònic:	agonzalez@ajmataro.es
Objectius:	Informar i motivar cap a l'autoocupació .
A qui va adreçat:	A joves de cicles formatius. Equip docent de cicles formatius.
Descripció:	Xerrada: On podem trobar idees de negoci?. Xerrada: Com posar en marxa una empresa. Xerrada: Ajuts i subvencions per a les noves empreses.
Any de realització:	Des de l'any 1997

Experiència PROGRAMA XPLORA

Centre o entitat:	IMPEM
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Olga Valls
Telèfon:	937582131
Correu electrònic:	ovalls@ajmataro.es
Objectius:	Facilitar el pas de l'escola al món laboral. Motivar els joves de quart a finalitzar l'ESO. Orientar els joves cap a la formació (reglada o no reglada) després de l'etapa d'escolarització obligatòria. Conèixer i desenvolupar (conjuntament amb el centre de formació reglada) les competències transversals que els exigirà el mercat de treball.
A qui va adreçat:	A joves d'UAC (Unitat d'Adaptació Curricular) o bé a joves amb ACI (Adaptació Curricular Individual).
Descripció:	Participació dels joves en diferents tallers prelaborals per conèixer de més a prop diverses ocupacions. El jove té l'oportunitat d'explorar 5 ocupacions diferents, durant 12 hores cadascuna. Aquestes 12 hores es distribueixen de la manera següent: Visita a un centre de formació de l'especialitat. Període d'autoaprenentatge en el context productiu (8-9 hores en un entorn productiu real).
Any de realització:	Des de l'any 2000

Experiència UEC

Centre o entitat:	Centre de Formació i Prevenció
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Domènec López
Telèfon:	937553606
Correu electrònic:	DOMENECCFP@terra.es
Objectius:	Donar una atenció i una resposta educativa adequada als alumnes amb NEE de l'ESO, mitjançant un recurs extern a l'IES però compartint el currículum acadèmic. Facilitar la transició de l'escola al món laboral mitjançant l'aprenentatge d'un ofici de manera que amb aquest recurs temporal l'alumne pugui retornar al centre escolar d'origen o, si és el cas, pugui incorporar-se al món laboral.
A qui va adreçat:	A alumnes d'ESO de la comarca del Maresme amb necessitats educatives especials. A alumnes d'ESO amb problemes de comportament principalment en el medi escolar i amb motivació important per les activitats manuals com és l'aprenentatge d'oficis.
Descripció:	La Unitat d'Escolarització Compartida és un recurs educatiu que planteja als alumnes d'ESO un currículum escolar adaptat a les seves necessitats i interessos. D'aquesta manera la seva escolarització està compartida entre l'IES i la UEC.
Any de realització:	Des del 1998

Experiència Aules itinerants

Centre o entitat:	Aules Sènior de Mataró
Àmbit:	Cohesió social
Persona de contacte:	Josep M. Guañabens
Telèfon:	937996215
Correu electrònic:	auleseniormat@hotmail.com
Objectius:	Sota el lema "Veure el lloc per viure la història" es programen una sèrie de sortides mensuals per veure, visitar i informar-se directament sobre llocs d'interès històric, artístic o econòmic del país, que són objecte d'estudi dins del curs "Història de Catalunya", que s'imparteix a les Aules.
A qui va adreçat:	A persones grans que prenen part en els cursos d'extensió universitària i de difusió cultural de les Aules.
Descripció:	Un cop al mes (l'últim divendres), es programa una sortida que ve a il·lustrar algun dels temes tractats en el curs d'història de Catalunya. Es tracta de visites preparades amb antelació pel professor d'aquesta àrea, que en fa, igualment, la part guiada en molts casos. En d'altres, s'aprofita el servei de guia que ofereixen molts dels pobles i ciutats visitats.
Any de realització:	En l'actualitat

Experiència Junts fem feina (vídeo)

Centre o entitat:	Moviment Educatiu del Maresme
Àmbit:	Participació
Persona de contacte:	Cecília Bartolí
Telèfon:	937902260
Correu electrònic:	mem@pangea.org
Objectius:	Il·lustrar, amb un reportatge de televisió, el valor i les possibilitats de participació de les famílies en la dinàmica dels centres educatius. Fomentar aquesta participació, a través d'accions quotidianes, com ara informant-se bé sobre el projecte educatiu del centre, compartint la responsabilitat educadora, participant en els òrgans col·legiats de govern, en l'associació de pares i mares d'alumnes, col·laborant en algunes activitats del centre...
A qui va adreçat:	A pares i mares que tenen fills en edat escolar. A les AMPA dels centres.
Descripció:	Es tracta d'un reportatge d'uns 20 minuts que exemplifica, amb escenes gravades en centres de Mataró i amb docents, pares, mares i alumnes de la nostra ciutat, algunes de les accions que es veuen cada dia entre les famílies que es plantegen les possibilitats de compartir la responsabilitat de l'educació amb el professorat i la dinàmica dels centres escolars: informar-se sobre els centres als quals podran dur el fill o la filla, assistir a les reunions i entrevistes, interessar-se pel desenvolupament del fill o filla, col·laborar en alguna activitat organitzada pel centre, formar part o prendre part activa en l'elecció dels òrgans col·legiats de govern i de participació (AMPA, Consell Escolar de Centre i de Ciutat).
Any de realització:	1995

Experiència Campanya de sensibilització

Centre o entitat:	GIMM
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Matias Fierro
Telèfon:	937577674
Correu electrònic:	gimm@maresme.org
Objectius:	Contribuir en l'educació integral dels estudiants de 14 a 17 anys treballant la prevenció en els accidents de trànsit i la consciència individual vers les seves conseqüències.
A qui va adreçat:	A centres educatius que treballen amb alumnes de 14 a 17 anys.
Descripció:	Realització de tres sessions que consistien en: xerrada informativa, uns exercicis pràctics i proposar una campanya publicitària.
Any de realització:	2001

Experiència Curs sobre rodes

Centre o entitat:	Fundació Suport de Mataró
Àmbit:	Cohesió social
Persona de contacte:	Rosa Maria Foradada
Telèfon:	937907486
Correu electrònic:	
Objectius:	Formació bàsica per a persones amb disminució física profunda i inserció amb altres persones.
A qui va adreçat:	A persones amb disminució física profunda.
Descripció:	Curs d'alfabetització, català, geografia dels Països Catalans, pintura sobre roba i manualitats. Els cursos es duen a terme al Casal d'Avis del Parc.
Any de realització:	Des de l'any 1999

Experiència Punt Informatiu del Maresme

Centre o entitat:	Federació Catalana del Voluntariat Social
Àmbit:	Voluntariat
Persona de contacte:	Jacint Matas i Abril
Telèfon:	934658514
Correu electrònic:	pesolmatas@hotmail.com
Objectius:	Facilitar informació sobre voluntariat. Donar suport a entitats federades del Maresme. Captar voluntaris.
A qui va adreçat:	A tots els sectors amb voluntariat a l'àmbit del Maresme.
Descripció:	Presència els dimarts de 17.30h a 19h. Mantenir contactes amb les entitats. Enviar voluntaris. Organitzar la presentació de projectes de les entitats socials federades. Actes de la pròpia Federació Catalana del Voluntariat Social de Catalunya.

Experiència Cursos de formació esportiva

Centre o entitat:	Escola Pia Santa Anna - Mataró
Àmbit:	Altres
Persona de contacte:	Mario Keudell
Telèfon:	937556159
Correu electrònic:	mario.keudell@escolapia.net
Objectius:	Donar una resposta pedagògica als alumnes que, tenint una sensibilització pel món de l'esport, en general, no tenen gaire interès per seguir estudis reglats postobligatoris. -Formar en el coneixement de diversos esports. -Formar diferents col·lectius en la didàctica de diversos esports. -Formar en socorrisme bàsic i aquàtic. -Introduir al coneixement del quiromassatge.
A qui va adreçat:	A nois i noies que han superat l'ESO.
Descripció:	Curs de titulació pròpia de l'Escola Pia Santa Anna per suplir la poca oferta de cicles formatius de grau mitjà d'àmbit esportiu. Curs emparat pel Patronat Municipal d'Esports, la Unió de Federacions Esportives de Catalunya, la Creu Roja, etc. Són dos cursos escolars. Inclouen estades en pràctiques a diversos centres (Centre Les Aigües, Fundació Maresme...) i clubs esportius.
Any de realització	A partir del curs 1999-2000

Experiència Escola verda

Centre o entitat:	IES Thos i Codina
Àmbit:	Secundària Obligatòria
Persona de contacte:	Francesca Manonelles
Telèfon:	93 741420
Correu electrònic:	francesca17025@terra.es
Objectius:	S'ha redactat un pla de cohesió ambiental en el que s'han programat una sèrie d'activitats, accions i crèdits que permetin millorar la qualitat ambiental de l'institut i conscienciar la comunitat educativa de la importància del respecte per l'entorn.
A qui va adreçat:	Les diverses actuacions van adreçades a millorar la implicació de famílies, l'alumnat i el professorat en temes de millora del mediambient.
Descripció:	ÍNDEX D'ACTUACIONS I TEMPORITZACIÓ DEL CONTEXT EDUCATIU (A) ÀMBIT DE VIDA AL CENTRE · Normativa ambiental – 2001/2002 · Tutoria tècnica de medi ambient – 2001/2002 · Crear punts d'informació ambiental - 2000/2002 CLIMA ESCOLAR · Escola de pares - 2000/2002 · Dia Mundial del Medi Ambient- 2001/2002 CONTEXT EDUCATIU (B) ESPAIS I RECURSOS. ÚS DE RECURSOS A L'AULA · Recollida selectiva de paper - 2000/2002 EDIFICI ESCOLAR · Hàbits d'activitat diària a l'edifici - 2001/2002 CUINA, MENJADOR I/O BAR · Contractació cantina - 2002 · Separació de residus - 2000/2002 VOLTANTS DEL CENTRE, PATI I HORT ESCOLAR · Pintar murals - 2000/2002 · Inventari de plantes del centre - 2000/2002 · Preparar compost - 2001/2002 · Manteniment del jardí - 2000/2002 CONTEXT CURRICULAR METODOLOGIA · Mataró sostenible - 2000 · Eix transversal - 2000/2001 · Promoure crèdits del tema - 2000/2002 · Participació en activitats ambientals externes – 2000/2001 RECURSOS I MATERIALS DIDÀCTICS · Inventari - 2001/2002 · Registre d'actuacions - 2001/2002 .
Any de realització	Primer programa d'acció: 2000-2002

Experiència Educació viària, prevenció i civisme

Centre o entitat:	Unitat d'Educació Viària. Policia Local
Àmbit:	Altres
Persona de contacte:	Josefa Ariza / J. Manel Valla
Telèfon:	937582346
Correu electrònic:	eviaría@ajmataro.es
Objectius:	L'educació viària, des del punt de vista dels conductors, els vianants, els passatgers i els usuaris en general tant a la via pública, com a llocs públics, privats, la llar o l'escola. La prevenció en tota la seva extensió, tant en accidents de trànsit a la via pública com els accidents a la llar, a l'escola i altres. El civisme, el comportament i el respecte en la relació entre les persones com a fonament de tots els actes quotidians.
A qui va adreçat:	A centres d'ensenyament, entitats i associacions de la ciutat.
Descripció:	En les escoles i altres col·lectius, convoquem reunions amb totes les parts que s'implicaran en el projecte i dissenyem les programacions o unitats didàctiques un cop detectades les necessitats. Estudiem quins són els factors de risc i amb quins recursos comptem per plantejar-nos la nostra intervenció. Elaborem un calendari d'intervencions on expliquem les dates d'actuació, els horaris i els temes de la nostra intervenció. Igualment, es lliura un dossier orientatiu on es concreta cada tema a tractar i les tasques prèvies i posteriors a la nostra intervenció, les quals han de dur a terme els docents, els educadors o els animadors. Intentem que totes les nostres intervencions siguin interactives i procurem que hagi una implicació i una reflexió conjuntes. Un cop finalitzada qualsevol de les nostres intervencions demanem l'avaluació i les propostes de millora vers la nostra actuació i per la nostra part avaluem la implicació o el compliment de les pautes pactades. Com que pensem que la seguretat és cosa de tots, intentem motivar i involucrar totes les entitats i empreses privades interessades, amb l'objectiu de fomentar més la seguretat. Realitzem campanyes, publicacions, estudis i altres per tal d'arribar millor a la població en general i expandir la prevenció. Oferim suport o assessorament a tots els professionals i/o ciutadans que ens ho sol·licitin per escrit.

Experiència Exposició de treballs. PGS

Centre o entitat:	Aules PGS. IME
Àmbit:	Programes de Garantia Social
Persona de contacte:	Antònia Ramos / Raúl Capitani
Telèfon:	937990553
Correu electrònic:	pgsmat@mataro.lamalla.net
Objectius:	L'objectiu de l'exposició és donar a conèixer el treball dels alumnes dels cursos de PGS: auxiliar de disseny gràfic i estampació tèxtil i auxiliar de disseny gràfic i estampació per a les arts gràfiques.
A qui va adreçat:	L'exposició va adreçada a tothom. Els PGS van adreçats a joves d'entre 16 i 25 anys; sense graduat d'ESO, amb ganes de formar-se en un ofici per accedir a un lloc de treball (disseny gràfic, serigrafia i arts gràfiques) o continuar la formació.
Descripció:	L'exposició: els programes de garantia social són dos cursos de 500 h cada un més 150 h de pràctiques a les empreses. La formació és teoricopràctica amb aules de 15 alumnes.

Experiència Curs SEFED

Centre o entitat:	Escola Pia Santa Anna - Mataró
Àmbit:	Formació ocupacional
Persona de contacte:	Miquel Domingo
Telèfon:	937904240
Correu electrònic:	miquel.domingo@escolapia.net
Objectius:	Formar els alumnes aturats en la gestió i l'administració d'empreses mitjançant la metodologia de la simulació. Dotar els alumnes de coneixements professionals pràctics del món administratiu.
A qui va adreçat:	A persones aturades de més de 16 anys.
Descripció:	Actualment arreu del món hi ha molts centres que imparteixen el programa SEFED. El conjunt de centres implicats en el programa forma una extensa xarxa comercial d'empreses simulades. Cada centre actua com una empresa simulada reproduint-ne la part administrativa, en un sector o activitat concreta i comercialitzant els seus productes o serveis. Per tal que aquest mercat d'empreses simulades sigui possible, existeix un organisme de servei accessible per a tota la xarxa on es troben tots aquells serveis externs a l'empresa necessaris perquè funcioni. Entre d'altres, se simulen les entitats bancàries, els organismes oficials i les entitats públiques, els subministraments, els assessoraments, els manteniments, etc. Aquest organisme s'anomena Central de Simulació. La metodologia és la reproducció de situacions reals per via de la simulació. Per aconseguir-ho, el centre formatiu adopta la forma i la distribució d'una veritable oficina, on es reproduïxen les relacions i els moviments de documents habituals d'una empresa. Per tant, l'espai físic on s'ubica la simulació és el reflex d'una oficina real pel que fa a la distribució dels departaments, els llocs de treball, els arxius, el material d'oficina, els recursos informàtics, etc.
Any de realització	A partir de 1990

Experiència Servei Esportiu Escolar

Centre o entitat:	Patronat Municipal d'Esports
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	M. Teresa Saborido Badia
Telèfon:	937582371
Correu electrònic:	pmesports@ajmataro.es
Objectius:	Dotar les escoles de l'assessorament tècnic i dels materials necessaris per a la pràctica d'esports que no es poden portar a terme només amb els recursos de les escoles.
A qui va adreçat:	Natació - 1r i 2n de primària. Gimnàstica - 2n, 3r i 4t de primària. Atletisme - 5è i 6è de primària, 1r i 2n d'ESO. Ciclisme - 1r, 2n 3r i 4t d'ESO.
Descripció:	Assessorament tècnic i dotació de materials a l'escola per a la pràctica de l'esport. Aquest servei s'estructura en torns. Natació - 1 sessió setmanal de 3/4 d'hora. Gimnàstica, atletisme i ciclisme - 3 torns d'11 setmanes a 1 sessió de 2 hores per setmana.
Any de realització:	Des del curs 1989-1990

Experiència Anglès a educació infantil

Centre o entitat:	Escola Meritxell
Àmbit:	Infantil
Persona de contacte:	Quim Torres
Telèfon:	937556550
Correu electrònic:	secretaria@escolameritxell.org
Objectius:	Introducció de l'anglès.
A qui va adreçat:	A alumnat d'educació infantil.
Descripció:	L'experiència tracta d'introduir l'anglès en l'educació infantil. La dedicació setmanal és de cinc hores.
Any de realització:	Inici 1984-1985

Experiència Sèrie de televisió *El carrer de casa*

Centre o entitat:	Clack Produccions Culturals
Àmbit:	Altres
Persona de contacte:	Joan Salicrú
Telèfon:	646474452
Correu electrònic:	eloiaymereich@hotmail.com
Objectius:	La sèrie parla del xoc entre la tradició i la modernitat. És una sèrie amb valors. Vol entretenir i també deixar anar un missatge: és possible conviure en la nostra societat, plural en cultures, religions i ideologies. Vol destacar valors com la proximitat i veure com es poden conjugar amb la modernitat. Vol redescobrir la història que tenen ciutats mitjanes com Mataró. Mostra una societat que, davant de la revolució digital, creu que cal avançar però sense oblidar les seves arrels.
A qui va adreçat:	<i>El carrer de casa</i> és una sèrie de televisió dirigida al gran públic en general; des de nens de 5 anys fins a gent gran de 90. Aquest és el poder de la televisió actual; el seu ampli impacte en franges d'edat i en condicions socioculturals molt heterogènies.
Descripció:	<i>El carrer de casa</i> és una sèrie de televisió de 8 capítols de 25 minuts de durada que han produït conjuntament el col·lectiu Clack Produccions i Televisió de Mataró, en un esforç comú que es va iniciar el setembre de l'any 2000. En la seva producció hi van participar unes 75 persones entre l'equip artístic i l'equip tècnic, provinents de diferents punts de la comarca del Maresme, Barcelona i els Vallès. El projecte tenia una vocació totalment professional, tot i que l'equip que hi va treballar va prestar la seva col·laboració sense afany de lucre. El pressupost total va ser de 11.000 euros. L'estrena a televisió va tenir lloc el 17 d'abril de 2002 a Televisió de Mataró, amb la repetició cada diumenge de l'episodi emès el dimecres anterior. El mateix dia 17 la sèrie es va presentar al Mercat de l'Audiovisual de Catalunya, que se celebrava al Teatre Municipal de Granollers, amb la voluntat que la sèrie es pogués veure al màxim de poblacions de Catalunya. Fruit de la participació en aquest encontre, la sèrie es va passar per Televisió d'Osona (TVO) durant els mesos de juliol i agost del 2002 i al desembre del mateix any a Gavà TV. El projecte es va concebre des d'una perspectiva multimèdia i va incloure la creació paral·lela de la web de la sèrie [www.elcarrerdecasa.com] i un disc compacte interactiu amb la banda sonora original de la sèrie.
Any de realització:	2001-2002

Experiència MATARÓ. APRENGUEM A LLEGIR LA CIUTAT

Centre o entitat:	Centre de Recursos del Maresme I - Mataró
Àmbit:	Infantil, primària i secundària
Persona de contacte:	Montse Gurrera
Telèfon:	937582290
Correu electrònic:	crp-mataro@serveis.xtec.es
Objectius:	Proporcionar als ensenyants un recull de materials i recursos didàctics que facilitin el coneixement de la ciutat. Pretén facilitar el coneixement i la integració a la ciutat en tot els seus àmbits. Vol promoure l'intercanvi entre l'escola i la ciutat.
A qui va adreçat:	A educació infantil, primària i secundària.
Descripció:	Consta d'una publicació amb el recull de recursos classificats per àmbits, itineraris pel patrimoni mediambiental i historicoartístic, altres recursos i informacions d'interès i material gràfic. Es complementa amb unes maletes pedagògiques que contenen bibliografia, recull de propostes didàctiques, material gràfic i manipulable d'aplicació i utilització directa a l'aula (en servei de préstec al Centre de Recursos Pedagògics). Treball realitzat pel Grup de Treball de Coneixement del Medi i CRP de Mataró.
Any de realització:	2000

Experiència ELS GEGANTS, ELS NANS I LES COMPARSE MATARONINES

Centre o entitat:	Centre de Recursos del Maresme I - Mataró
Àmbit:	Altres
Persona de contacte:	Montse Gurrera
Telèfon:	937582290
Correu electrònic:	crp-mataro@serveis.xtec.es
Objectius:	Apropar la cultura popular local a l'escola i la celebració de la Festa Major a partir de les seves comparses. Facilitar recursos educatius per treballar el tema a l'aula i integrar-ho dins la programació. Facilitar que els alumnes amb deficiències visuals i auditives segueixin el mateix programa pel que fa al folklore i al coneixement de la cultura popular local amb material adaptat.
A qui va adreçat:	A educació infantil, primària i secundària. A ensenyament a deficients visuals i auditius.
Descripció:	Material divers elaborat específicament: cartells de gegants i nans, cartell de comparses, retallable d'en Robafaves, auca de la història dels gegants, quaderns d'informació sobre gegants, nans i comparses, audiovisuals, diapositives, unitat didàctica, etc. (que pot tenir cada centre que treballi el tema). També hi ha una maleta didàctica complementària amb: bibliografia, documentació diversa, vídeos, etc. També s'ha fet l'adaptació d'aquest material perquè es treballi amb alumnes amb deficiències visuals i auditives (quaderns, cartells, vídeos, dossier, etc.). Aquest material està a la disposició dels centres al Centre de Recursos. Hi ha la possibilitat de comptar amb la col·laboració dels components de les comparses ciutadanes per a alguna activitat. Treball realitzat pel Grup de Treball de Coneixement del Medi (gegants i comparses) i CRP de Mataró.
Any de realització:	1992

Experiència CASTELLS I CASTELLERS

Centre o entitat:	Centre de Recursos del Maresme I - Mataró
Àmbit:	Primària i secundària
Persona de contacte:	Montse Gurrera
Telèfon:	937582290
Correu electrònic:	Crp-mataro@serveis.xtec.es
Objectius:	Apropar el món dels castellers a l'escola. Facilitar recursos educatius per treballar a l'escola i realitzar tallers pràctics.
A qui va adreçat:	A educació primària i secundària.
Descripció:	La proposta consta de diversos materials elaborats específicament: cartell dels capgrossos i quadern d'informació sobre els castellers (que pot tenir cada centre que treballi el tema). També hi ha una maleta didàctica complementària amb bibliografia, contes, cassets, diapositives, vídeo, jocs, vestuari dels castellers, documentació diversa, etc. Aquest material està a la disposició dels centres al Centre de Recursos. Hi ha la possibilitat de comptar amb la col·laboració dels components de la Colla Castellera per a alguna activitat. Treball realitzat per la Colla de Capgrossos de Mataró amb el suport del CRP de Mataró.
Any de realització:	1999

Experiència DE MAR A MAR

Centre o entitat:	Centre de Recursos del Maresme I - Mataró
Àmbit:	Primària i secundària
Persona de contacte:	Montse Gurrera
Telèfon:	937582290
Correu electrònic:	crp-mataro@serveis.xtec.es
Objectius:	Facilitar el coneixement i l'estudi del mar i el seu entorn i potenciar-ne l'estudi als centres educatius i la integració en el currículum escolar. Facilitar informació, materials, recursos educatius, propostes educatives, etc. per treballar-lo a l'escola. Potenciar el coneixement d'altres ciutats europees i els seus entorns marins, juntament amb materials i recursos educatius que facilitin un possible treball posterior entre centres que portin al desenvolupament de projectes europeus.
A qui va adreçat:	A educació primària i secundària.
Descripció:	La proposta consta de material divers elaborat específicament: 6 carpesans amb informació sobre cada ciutat i entorn marí amb descripció de l'entorn, descripció dels sistemes educatius i currículum relacionat amb el mar, descripció d'entitats properes on els centres poden aprofundir en temes marins, recopilació de materials i recursos educatius (fotografies, obres d'art, poemes, contes, llegendes, cançons, receptes de cuina, mapes, etc.) També hi haurà una maleta didàctica complementària amb: bibliografia, material audiovisual, CD-rom, etc. Aquest material està a la disposició dels centres al Centre de Recursos. Treball realitzat dins del projecte europeu Comenius "De mar a mar" pel CRP de Mataró i centres de recursos, Universitat i l'Associació de Mestres de Vila Real de Santo Antonio (Algarve - Portugal), Lulea (Norbotten - Suècia), Ancona (Marche - Itàlia), Nàpols (Campania - Itàlia) i Palerm (Sicília - Itàlia).
Any de realització:	2002

Experiència DE CARA AL MAR

Centre o entitat:	Centre de Recursos del Maresme I - Mataró
Àmbit:	Primària i secundària
Persona de contacte:	Montse Gurrera
Telèfon:	937582290
Correu electrònic:	crp-mataro@serveis.xtec.es
Objectius:	Contribuir a la redescoberta del litoral de la nostra ciutat i a la millora del coneixement de la flora i la fauna de la platja. Afavorir l'estudi de tots els aspectes i les activitats que es relacionen amb l'entorn marí. Facilitar recursos educatius per treballar a l'escola i realitzar tallers pràctics.
A qui va adreçat:	A educació primària i secundària.
Descripció:	La proposta consta de material divers elaborat específicament: dossier didàctic amb propostes concretes distribuïdes en 6 blocs temàtics: una platja viva, la vida lligada al fons, la vegetació de la platja, les aus marines, la pesca a Mataró i la qualitat del litoral (la té cada centre educatiu). També hi ha una maleta didàctica complementària amb: un recull de bibliografia i un conjunt d'eines per fer treballs pràctics a l'aula o a la platja com ara brúixoles, lupes, pinces, etc. El Museu de Mataró també ofereix uns tallers per fer aquest treball. Aquest material està a la disposició dels centres al Centre de Recursos. Treball realitzat pel Museu de Mataró (Secció de Ciències) i CRP de Mataró.
Any de realització:	1998

Experiència FEM SALUT, MENGEM BÉ

Centre o entitat:	Centre de Recursos del Maresme I - Mataró
Àmbit:	Altres
Persona de contacte:	Montse Gurrera
Telèfon:	937582290
Correu electrònic:	crp-mataro@serveis.xtec.es
Objectius:	Facilitar el treball sobre els aliments i l'alimentació equilibrada en l'educació infantil i primària introduint-ho com a tema transversal en el currículum.
A qui va adreçat:	A educació infantil, primària i secundària.
Descripció:	Recull de recursos. Hi ha: llibres, revistes, fotografies amb fitxes de treball, pissarra magnètica amb el triangle dels aliments, vídeos, contes, cançons, poemes, etc. El Programa de Salut Comunitària ofereix la possibilitat de fer alguna activitat relacionada amb el tema. Treball realitzat per l'Ajuntament de Mataró (Servei de Salut Comunitària) i CRP de Mataró.
Any de realització:	1995

Experiència LA TEVA BIBLIOTECA D'AULA

Centre o entitat:	ROBAFAVES - JOVE
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	Pep Duran
Telèfon:	937905582
Correu electrònic:	robafaves@robafaves.com
Objectius:	Aconseguir que cada alumne pugui escollir aquells llibres que mes il·lusió li faci llegir a l'aula. Reforçar l'hàbit lector a partir de la seva capacitat d'escollir llibres. Conèixer el funcionament d'una llibreria i moure's còmodament pel seu espai. Descobrir lectures que el puguin apassionar.
A qui va adreçat:	Als alumnes de primària a partir de 4t, acompanyats dels seus professors.
Descripció:	Visita a la llibreria de tot el grup aula, juntament amb els professors, amb concertació prèvia d'hora. Narració de contes i explicació del funcionament i l'organització de la llibreria. Invitació que cada alumne esculli dos llibres que li facin il·lusió llegir d'entre tots els que hi ha a la llibreria. Se'ls pot endur a l'escola per consultar. El professor també pot escollir els que considera adients per al nivell lector dels seus alumnes. A l'escola, entre tots plegats, escolliran aquells que volen que formin la biblioteca d'aula. Els podran tenir nou dies a l'escola per conèixer-los, en faran la llista i després els tornaran a la llibreria. Quan el seu pressupost els ho permeti els podran adquirir.
Any de realització:	2002 - 2003...

Experiència HORA DEL CONTE

Centre o entitat:	ROBAFAVES - JOVE
Àmbit:	Lleure
Persona de contacte:	Pep Duran
Telèfon:	937905582
Correu electrònic:	robafaves@robafaves.com
Objectius:	Transmetre el contingut dels àlbums il·lustrats. Educar la capacitat d'escoltar històries. Mostrar als adults, pares i mestres, l'art d'explicar contes. Afirmar, amb la pràctica, el valor educatiu dels contes.
A qui va adreçat:	Als infants, nenes i nens, a partir dels 2 anys fins als 8 anys. Als pares i als educadors.
Descripció:	Cada dimecres, a partir de les sis de la tarda, en un espai adient de la llibreria, expliquem contes a partir d'àlbums il·lustrats que existeixen en el mercat.
Any de realització:	2001 - 2002 - 2003...

Experiència HORA DEL CINEMA

Centre o entitat:	ROBAFAVES - JOVE
Àmbit:	Lleure
Persona de contacte:	Judith Bosch
Telèfon:	937905582
Correu electrònic:	robafaves@robafaves.com
Objectius:	Donar a conèixer productes culturals en format de vídeo que tenen continguts de qualitat. Educar en l'hàbit de mirar imatges en silenci en un espai públic. Educar en el consum amb criteri de productes culturals.
A qui va adreçat:	Al públic infantil a partir dels 4 anys.
Descripció:	Cada divendres, a partir de les sis de la tarda, passem una pel·lícula en format de vídeo d'un personatge, un argument interessant, etc. adequat als nens i nenes a partir dels 4 anys. Escollim temes i continguts que siguin nous, també recuperem personatges que aporten continguts de qualitat, encara que no estiguin al mercat.
Any de realització:	2002 - 2003...

Experiència Monitors de lleure infantils i juvenils

Centre o entitat:	Foment Mataroní
Àmbit:	Lleure
Persona de contacte:	Encarnació Safont-Tria
Telèfon:	937905611
Correu electrònic:	
Objectius:	Motivar per tal que els joves prenguin la responsabilitat necessària per iniciar els infants i els joves en processos de formació i lleure.
A qui va adreçat:	A joves.
Descripció:	Amb aquest curs els alumnes obtenen el títol de monitor de lleure infantil i juvenil de la Secretaria General de Joventut de la Generalitat. El curs consta d'un total de 375 h. Les temàtiques que es tracten són: joc, natura, excursionisme, planificació i psicologia. Els cursos van a càrrec de formadors de l'escola Traç. L'expressió corporal, les manualitats i les activitats al carrer es duen a terme a ludoteques infantils i a casals de gent gran.
Any de realització:	2002

Experiència Crèdit d'orientació vocacional i professional

Centre o entitat:	Maristes Valldemia
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Montse Casas
Telèfon:	937554860
Correu electrònic:	montsecap@hotmail.com
Objectius:	Afavorir l'autoconeixement de l'alumnat (valors, interessos, expectatives i afectivitat). Desvetllar els interessos vocacionals dels alumnes. Conèixer les sortides acadèmiques i professionals després de l'ESO. Lligar-ho amb els principis que inspiren altres activitats extraescolars del centre.
A qui va adreçat:	A alumnes de 2n cicle d'ESO.
Descripció:	L'activitat es realitza a través del crèdit de tutoria i d'un crèdit variable que s'oferta al llarg del segon cicle d'ESO, pel qual acaben passant pràcticament tots els alumnes. S'utilitza una metodologia participativa i d'intercanvi, a través de la qual l'alumne o l'alumna contrasta el que descobreix d'ell mateix/d'ella mateixa amb altres experiències personals i de grup.
Any de realització:	Des del curs 1997-98 fins ara

Experiència Campanya Mà Oberta

Centre o entitat:	Maristes Valldemia
Àmbit:	Voluntariat
Persona de contacte:	Àgata Gallifa Llavina
Telèfon:	937554860
Correu electrònic:	valldemia@maristes-cat.es
Objectius:	Recollir ampolles de cava buides. Reciclar aquest material recuperant-ne el valor. Fer participar totes aquelles persones que ho desitgin regalant un dia de les seves vacances per a la recollida solidària. Repartir durant l'any els diners obtinguts entre famílies i col·lectius marginats de la ciutat.
A qui va adreçat:	A totes aquelles persones, grans i petites, que puguin regalar un dia de les seves vacances, per treballar en diverses tasques: -Recollir ampolles per la ciutat. -Conduir cotxes i furgonetes per a la recollida de les ampolles a Mataró. -Des del pati de l'escola, fer la recollida i la selecció de les ampolles i de les deixalles que ocasiona la campanya. -Aportar un cotxe o una furgoneta particular per a la recollida.
Descripció:	Per Nadal la ciutat es fa un regal solidari. Es tracta d'una acció solidària vers les persones menys afavorides de la ciutat. Consisteix en una recollida d'ampolles de cava. Tota la feina es realitza a partir del treball voluntari de tothom qui ho desitja. Aquest any 2003 ha estat la 15a recollida. L'activitat ja forma part de la tradició de Nadal a Mataró.
Any de realització:	Des del 1989 fins ara

Experiència Cine-Fòrum

Centre o entitat:	KAE (Comissió de Cinema Alternatiu de les Esmandies)
Àmbit:	Cohesió social
Persona de contacte:	David Ribot
Telèfon:	620087471
Correu electrònic:	cinesmandiask@telepolis.com
Objectius:	Crear un nou espai lúdic on el cinema sigui la base per poder aprendre i debatre sobre temes socials, culturals i emocionals que ens afecten.
A qui va adreçat:	A tot tipus de públic.
Descripció:	S'inicia la sessió amb una breu presentació de la pel·lícula a càrrec dels membres de la comissió. A continuació s'efectua la projecció del film. En acabat, es fa un petit descans, amenitzat per un petit pisolabis. Per últim, s'inicia la taula rodona, l'últim divendres de mes amenitzada per la presència d'un o diversos col·lectius relacionats amb el tema a debatre.
Any de realització:	A partir del 2002

Experiència El diari de la Laura

Centre o entitat:	Regidoria d'Educació i Moviment Educatiu del Maresme
Àmbit:	Secundària obligatòria
Persona de contacte:	Joan Noè
Telèfon:	937582331
Correu electrònic:	ime@ajmataro.es
Objectius:	Llibre de lectura adreçat a adolescents i educadors. Vol ser una eina que faciliti el tractament de temes molt importants en la vida d'un adolescent: el canvi en les relacions familiars, en les relacions entre amics, els canvis físics i afectius, l'entrada en el món dels adults, hàbits de salut...
A qui va adreçat:	A nois i noies de 13 a 15 anys (alumnes de 2n - 3r d'ESO). A tutors i tutores d'ESO. A pares i mares.
Descripció:	Es tracta d'una publicació en format de diari d'una noia de 15 anys, a través del qual narra les peripècies, els sentiments, les experiències amb els de casa seva, la seva colla, la seva classe... al llarg d'un curs escolar, cosa que la porta a manifestar la seva opinió personal sobre temes que, de vegades, són difícils d'abordar amb adolescents.
Any de realització:	Des del 1997 fins ara

Experiència Pla de Millora de l'Esport Escolar

Centre o entitat:	Patronat Municipal d'Esports, Alcampo SA, Joventut Handbol, Club Escacs Cerdanyola i AE Boet Mataró
Àmbit:	Primària
Persona de contacte:	M. Teresa Saborido
Telèfon:	937582371
Correu electrònic:	pmesports@ajmataro.es
Objectius:	Dotar les escoles de l'assessorament tècnic per a la pràctica dels esports de l'handbol, els escacs i el voleibol.
A qui va adreçat:	Escacs - 5è i 6è de primària. Handbol - 3r, 4t, 5è i 6è de primària. Voleibol - 5è i 6è de primària i 1r i 2n d'ESO.
Descripció:	Assessorament tècnic a les escoles per a la pràctica de l'esport. Hi ha 3 torns de 10 setmanes cada un. Les unitats didàctiques estant elaborades per a 10 sessions de 60 minuts.
Any de realització:	Des del curs 2001-2002

Experiència Hàbits a l'escola

Centre o entitat:	Regidoria d'Educació i MEM
Àmbit:	Participació
Persona de contacte:	Joan Noè
Telèfon:	937582295
Correu electrònic:	jnoe@ajmataro.es
Objectius:	Disposar d'un material escrit que possibiliti el treball compartit família-escola sobre els hàbits dels infants. Recollir per escrit aquells hàbits d'autonomia personal, de convivència, d'ordre i de treball que es tracten, fonamentalment, a parvulari i el seu paral·lelisme amb els que es poden treballar a casa. Posar a disposició de les escoles aquest llibret, com a possible material per ser utilitzat en reunions entre mestres i pares i mares.
A qui va adreçat:	A les famílies d'alumnes de parvulari, especialment d'alumnes que comencen aquest cicle, i als educadors i educadores dels centres, perquè en facin una eina compartida de diàleg.
Descripció:	Al Consell Escolar Municipal va sorgir la iniciativa d'editar uns llibrets adreçats a pares i mares, amb l'objectiu de fomentar les relacions entre la família i l'escola a l'entorn del tema dels hàbits. Es va decidir començar pels que es treballen, fonamentalment, al parvulari dels centres. La idea és que, si són treballats sota els mateixos criteris a l'escola i a la família, l'infant els assoleix millor i això l'ajuda en la seva seguretat i educació. Més endavant, la proposta ha continuat amb un llibret adreçat a l'escola bressol, un altre per a educació primària i un altre per a secundària.
Any de realització:	A partir de 1994

Experiència L'hora del pati

Centre o entitat:	MEM i Televisió de Mataró
Àmbit:	Participació
Persona de contacte:	Anna Oliveras
Telèfon:	937993545
Correu electrònic:	mem@pangea.org
Objectius:	Fer arribar, a través de la televisió local, la realitat educativa dels centres. Crear un espai on alumnes, famílies i mestres mostren el que estan realitzant. Tractar temes educatius periòdicament mitjançant la televisió.
A qui va adreçat:	A tota mena de telespectadors.
Descripció:	El 1994 es van produir 7 programes de televisió, d'una hora de durada, aproximadament, que s'emeten el darrer dijous de cada mes, al vespre. Cada programa tenia un format semblant: un reportatge sobre algun tema educatiu, una entrevista i/o un debat sobre aquell tema i una part informativa o d'agenda sobre actes o accions que tenien els centres com a protagonistes.
Any de realització:	1994

Experiència Barri educador, barri en acció

Centre o entitat:	Associació de Veïns Pla d'en Boet, MEM, FAPAC
Àmbit:	Participació
Persona de contacte:	Josep Sivilla
Telèfon:	937575015
Correu electrònic:	
Objectius:	Crear espais de trobada, debat, educació cívica entre els veïns del barri Pla d'en Boet per millorar-ne la qualitat de vida. Reforçar les estructures associatives del barri i les xarxes de cooperació entre les entitats. Elaborar el Manifest audiovisual sobre la vida quotidiana del barri.
A qui va adreçat:	A la totalitat del veïnat del barri.
Descripció:	Entre 1995 i 1997 es va posar en marxa aquesta experiència al barri Pla d'en Boet, que va suposar la mobilització d'una gran part de les entitats presents al veïnat. Hi van participar els equips docents i les AMPA de l'EB Tabalet, CEIP Torre Llauder, IES Pla d'en Boet; l'Associació de Veïns, MEM, FAEM, FAPAC, la parròquia del barri i les entitats esportives, entre d'altres. Es van realitzar tertúlies veïnals en patis de centres i es va elaborar el Manifest audiovisual sobre la vida del barri, en el qual els veïns manifesten la seva visió i els seus desitjos per a aquest, una Festaacció amb actes festius i l'acondicionament d'espais del barri.
Any de realització:	Entre 1995 i 1997

Experiència Revista "Punts suspensius"

Centre o entitat:	IES Miquel Biada
Àmbit:	Batxillerat
Persona de contacte:	Anna Bravo
Telèfon:	937981489
Correu electrònic:	a8021259@centres.xtec.es
Objectius:	Que tots els alumnes puguin participar d'una publicació on es comparteixen temes d'interès de l'escola i de la nostra cultura. Millorar el nivell de redacció. Aprofundir en els diferents gèneres periodístics. Apropar els alumnes als diferents mitjans de comunicació escrita, mitjançant l'elaboració de la nostra revista.
A qui va adreçat:	Als estudiants de segon de batxillerat, com a matèria optativa.
Descripció:	La revista és una matèria optativa del Departament de llengües, que compta amb dues hores lectives. Es tracta d'una publicació que busca temes d'actualitat per transmetre a pares, alumnes i professors. Interessa donar a conèixer les activitats de la nostra escola al llarg del curs, amb material gràfic que els diferents reporters van recollint, i el més important, les opinions que es generen a partir dels temes d'actualitat. A més, es recullen els suggeriments que es fan per tal d'arribar a un ampli sector de lectors.
Any de realització:	2002-03

Experiència Teatre i Escenografies

Centre o entitat:	IES Miquel Biada
Àmbit:	Secundària Obligatòria:
Persona de contacte:	Montse Alemany, Carla Alcoy
Telèfon:	937981489
Correu electrònic:	a8021259@centres.xtec.es
Objectius:	Representació d'un muntatge teatral. - Que els alumnes perdin la vergonya de presentar-se davant d'un públic. - Prendre consciència del propi cos. - Interaccionar amb els companys. - Expressió oral. - Coneixement de les diferents tècniques artístiques. - Potenciar les aptituds plàstiques i creatives. - Treball en equip i responsabilitat envers la feina dels companys/es.
A qui va adreçat:	Alumnes de 2n ESO
Descripció:	Es tracta de dos crèdits variables interdisciplinars que treballen coordinats per dur a terme la representació d'un muntatge teatral. El crèdit variable de Teatre s'imparteix durant els dos darrers trimestres amb els mateixos alumnes. El d'Escenografia s'imparteix al llarg de tot el curs, amb alumnes diferents cada cop. Els alumnes de Teatre realitzen diferents exercicis per tal de familiaritzar-se amb el llenguatge teatral, i finalment assagen una obra per poder-la representar. A Escenografia recullen tota mena de materials a partir dels quals dissenyen i creen els decorats i el vestuari.
Any de realització:	Curs 2002-03

Experiència Intercanvis

Centre o entitat:	IES Miquel Biada
Àmbit:	Secundària Obligatòria
Persona de contacte:	Carme Jané
Telèfon:	937981489
Correu electrònic:	a8021259@centres.xtec.es
Objectius:	Potenciar l'aprenentatge de l'anglès. -Conèixer els costums i la cultura d'un altre país.
A qui va adreçat:	A nois i noies que estiguin motivats per l'anglès i que tinguin ganes i curiositat per conèixer una altra cultura.
Descripció:	Intercanvi que es realitza entre l'IES Miquel Biada i Chesterfield College, de la ciutat del mateix nom al nord d'Anglaterra. Durant una setmana els alumnes conviuen amb famílies angleses i participen en diferents activitats per tal de conèixer l'entorn i també el centre educatiu amb el que es fa l'intercanvi. Al seu torn, els alumnes anglesos vénen a Mataró i conviuen amb els nostres alumnes durant una altra setmana, participant de les sortides culturals que s'organitzen.
Any de realització:	curs 2002-03